

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 21.12.2021 hyväksynyt seuraavan malminetsintälupaa koskevan hakemuksen:

Hakija: Mawson Oy
Alueen nimi: Vatsa
Lupatunnus: ML2015:0017
Alueen sijainti ja koko: Jyväskylä, Luhanka, 370,25 ha

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (808/2019, 13 §). Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta. Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätös on nähtävillä Tukesin kotisivulla <https://tukes.fi/malminetsintaluvat-ja-valtaukset>.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai Esa Tuominen puh. 029 5052 018

Kuulutettu 21.12.2021

Pidetään nähtävänä 27.1.2022 asti

Mawson Oy
Ahjotie 7
96320 Rovaniemi

MALMINETSINTÄLUPAPÄÄTÖS

Hakija: Mawson Oy
2437454-1
Suomi

Yhteystiedot: Ahjotie 7
96320 Rovaniemi

Lisätietoja antaa:
Tapani Hyysalo
thyysalo@mawson.fi
050 4488 303

Alueen nimi: Vatsa
Alueen sijainti: Jyväskylä, Luhanka

Lupahakemus on tullut vireille 6.5.2015. Kaivosviranomaisen on tehnyt hakemustarkastuksen ja todennut hakemuksen täyttävän kaivoslain 34 §:n vaatimukset. Hakemukselle on annettu lupatunnus ML2015:0017 ja kaivoslain 34 §:n mukainen etuoikeuspäivämäärä 28.5.2015.

Hakemuksen tarkoitus: Malminetsintä kaivoslain (621/2011) pykälien 5, 9 ja 32 tarkoittamalla tavalla

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) **myöntää** kaivoslain nojalla Mawson Oy:lle malminetsintäluvan nimeltä "Vatsa" lupatunnuksella ML2015:0017.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa säädetyt edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Tässä malminetsintälupapäätöksessä annetut tarpeelliset tarkentavat lupamääräykset yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi perustuvat kaivoslain 51 §.

Malminetsintäluvan nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla tässä luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintälupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Päätöksen voimassaolo

Malminetsintälupa on **voimassa tällä päätöksellä enintään neljä (4) vuotta** päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Hakija on hakenut malminetsintälupaa kaivoslain 34 §:n mukaisesti. Mikäli luvanhaltija haluaa pienentää voimassa olevaa malminetsintälupaa sen voimassaoloaikana tai luopua siitä kokonaan, tulee luvanhaltijan toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta (Kaivoslaki, 60 §, 61 §, 66 §, 67 §).

Päätöksen täytäntöönpano

Kaivoslain 168.1 §:n mukaisesti malminetsintälupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on saanut lainvoiman ja lupapäätöksessä määrätyt velvoitteet on suoritettu. Jos toimenpiteen suorittaminen edellyttää muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun toimenpiteeseen tarvittava muun lainsäädännön mukainen lupapäätös on saanut lainvoiman tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Luvan haltijan tulee huolehtia, että malminetsintätöitä suorittava henkilöstö ja urakoitsijat ovat perehtyneet tässä luvassa annettuihin määräyksiin.

Malminetsintäalueen tiedot

Pinta-ala: 370,25 ha

Alueen nimi: Vatsa

Sijainti: Jyväskylä, Luhanka

Alueen tarkempi sijainti ja rajat ilmenevät tähän päätökseen liitetystä lupakartasta (Liite 1).

Alueesta tarkemmin

Malminetsintälupa-alue ML2015:0017 sijaitsee enimmäkseen entisen Korpilahden alueella Jyväskylän kaupungissa ja pieneltä osin Luhangan kunnan alueella. Malminetsintälupa-alueesta on rajattu pois Housuvuoren Natura-alue ja Aukeansuon luonnonsuojelualue. Alue on enimmäkseen kaavoitettu maa- metsätalousalueeksi. Osalle aluetta kohdistuu Salolan tuulivoimapuiston kaavasuunnitelma. Lisäksi alueen läpi kulkemaan on kaavoitettu ulkoilureitti, jota ei ole vielä toteutettu.

Otaksuma mineraaleista

Hakija otaksuu alueella olevan kultaa ja sinkkiä.

Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset (velvoitteet ja rajoitukset)

1. Määräys malminetsintätutkimusten sallituista ajankohdista ja menetelmistä, sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset ja geokemialliset tai vaikutuksiltaan niihin verrattavat tutkimusmenetelmät
2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto (moreeni-, ura- ja pistenäytteet, kairaus)
3. Tutkimus-kaivannot ja tutkimusojat

Perustelut: Hakija on esittänyt hakemuksessaan nämä menetelmät ja kaivosviranomaisen arvioi ne tarpeelliseksi ottaen huomioon kohteella tehdyt aikaisemmat tutkimukset. Jotta mahdolliselle jatkoluvalle edellytetty vaade tehokkaasta malminetsinnästä toteutuu, tässä lupamääräyksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tulee olla pääosin suoritettuina.

2. Määräys tutkimustöitä ja -tuloksia koskevasta selvitysvelvollisuudesta

Malminetsintäluvan haltijan on vuosittain toimitettava kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Tutkimustöitä ja -tuloksia koskevaan vuosittaiseen selvitykseen on sisällytettävä: käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät, yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja pääasialliset tulokset. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta. Kunkin kalenterivuoden tutkimustöistä ja -tuloksista on raportoitava seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä, ellei toisin ohjeisteta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 14 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 4 §.

3. Määräys jälkitoimenpiteiden ajankohdasta ja ilmoittamisesta kaivosviranomaiselle

Kun malminetsintälupa on rauennut osittain, kokonaan tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on raukeavilta alueilta;

1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan.

Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

2) kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja kirjallinen esitys edustavasta otoksesta kairasydämiä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita tarkemmin raportoinnin muodosta. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki, 15 § ja VNa kaivostoiminnasta, 5 §.

4. Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta

Malminetsintäluvan haltija on velvollinen huolehtimaan maa- ja kiviainesjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Malminetsinnästä tässä luvassa sallituilla menetelmillä (lupamääräys 1, menetelmät 1-3) ei synny kaivannaisjätettä.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 13 § ja VNa kaivostoiminnasta 3 §.

5. Määräys ilmoitusvelvollisuudesta koskien malminetsintäalueen maastotöitä ja rakennelmia

Malminetsintäluvan haltijan on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti malminetsintä-alueeseen kuuluvien **kiinteistöjen omistajille** (sekä näihin rinnastettaville, Kaivoslaki 5.2 §) ja muille oikeudenhaltijoille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista.

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille:

- Tukesille,
- Keski-Suomen ELY-keskuksen ympäristövastuualueelle,
- Mikäli lupa-alueelta löydetään tutkimusten yhteydessä muinaismuistolaissa tarkoitettuja kohteita, tulee luvanhaltijan toimia siten kuin muinaismuistolaissa todetaan ja ilmoittaa löydöksistä viipymättä Keski-Suomen museolle.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 12 § ja VNa kaivostoiminnasta 2 §.

6. Määräys malminetsintäalueen koon pienentämisen aikataulusta

Kaivosviranomaisella ei näe tässä vaiheessa tarvetta malminetsintäalueen pienentämiselle. Tutkimuksia voidaan pitää perusteltuna koko ML2015:0017 alueella. Jos luvan haltija haluaa pienentää voimassa olevaa malminetsintälupaa tai luopua siitä kokonaan, tulee luvan haltijan tehdä ilmoitus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (11 §, 51 §, 67 §). Otettaessa huomioon alueen koko, tutkimussuunnitelma ja sen perustelut, sekä seikka, etteivät luvassa sallittavat malminetsintätoimet nykyisen aluerajauksen sisällä estä tai vaikeuta olennaisesti muita alueeseen kohdistuvia käyttötarpeita, voidaan tutkimuksia pitää perusteltuna koko alueelle.

7. Määräys vakuuden asettamisesta

Malminetsintäluvalle **ML2015:0017** määrätään asetettavaksi lupakohtainen **3000 euron** suuruinen vakuus. Vakuus tulee asettaa pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitetun vahingon ja haitan korvaamista, sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten. Tässä

malminetsintäluvassa määrätty vakuus on lisättävä viimeistään 30 päivänä siitä kun malminetsintä lupa on tullut lainvoimaiseksi, luvanhaltijan malminetsinnästä mahdollisesti aiheutuvaa vahinkoa, haittaa tai muuta kaivoslaissa mainittua velvoitetta varten pankkiin avatulle vakuustalletustilille. Kaivoslain 73 §:ssä tarkoitettu luvan siirto ei vapauta vakuutta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki 107, 109, 110 ja 111 §. Vakuus asetetaan kaivosviranomaisen arvion perusteella. Kaivosviranomainen on arvioinut toiminnan laatua ja laajuutta (lupamääräys 1), toiminta-alueen erityispiirteitä, sekä luvassa säädettyjä velvoitteita lupamääräykset huomioiden ja päättänyt määrättyyn vakuuteen. Kaivosviranomaisen on luvan siirron tai muuttamisen yhteydessä harkittava, onko vakuuden lajia tai suuruutta tarkistettava.

8. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa kiellettyä seurausta

Malminetsintäluvan haltijan on kairauksen päätyttyä tulpattava kairareiat teräksisen maakairausputken paikalleen jäädessä mansettitulpalla pohjaveden maanpinnalle nousun estämiseksi. Kairaputket on katkaistava noin 0,10–0,20 m pituuteen läheltä maanpintaa, kairaputken päät on peitettävä metallisella suojahatulla ja merkittävä selvästi huomioväriällisin puupaaluin, joissa on kairauspaikan tunnistheet ja heijastin. Kairakohteiden jätehuolto sekä siistiminen on tehtävä välittömästi töiden loputtua kohteella. Jos kairauksessa tarvittavan käytettävän veden määrä ylittää 100m³/vrk, on toimittava kuten vesilain (587/2011) 15 §:ssä todetaan. Tutkimustöitä tehtäessä on otettava huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto ja toiminnasta ei saa aiheutua vaaraa pohjaveden määrälle tai laadulle. Alueella mahdollisesti sijaitsevat luonnontilaiset lähteet ja yksityiset talousvesikaivot pitää huomioida tutkimustoiminnassa. Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, eikä merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Malminetsintäluvan haltijan on luovuttuaan malminetsintälupa-alueesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan 11 ja 15 §.

9. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

Vaikka tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät vaikuta laajasti ympäristöön, malminetsintäluvan haltijan on oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaiikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Alueella on rauhoitettuja ja uhanalaisia kasveja. Luvanhaltijan on huolehdittava, että tutkimustoimilla ei vaaranneta rauhoitettujen tai uhanalaisten kasvien esiintymiä tai elinolosuhteita. Luvan haltijan on Natura-arvioinnissa esitettyllä tavalla jätettävä 20 m suojavyöhyke rauhoitettujen ja uhanalaisten kasvien esiintymiin. Lisäksi sama suojavyöhyke on jätettävä käytössä oleviin suojeltujen eläinten pesiin.

Tutkimustoiminnassa tulee käyttää Natura-arvioinnissa esitettyjä varotoimenpiteitä estämään kiintoaineksen pääsy vesistöihin.

Malminetsintäluvan haltijan tulee esittää hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista tarkka tutkimussuunnitelma toimenpiteineen ja sijaintitietoineen Tukesille. Lisäksi tutkimussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi toimivaltaiselle Keski-Suomen ELY-keskukselle.

Perustelut: Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla Tukesin on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia lisämääräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Kaivoslaki 11 § ja 12 §, VNa 2 §.

Siirtyminen lupa-alueelle, ja lupa-alueella liikkuminen on sulanmaan aikana pyrittävä suunnittelemaan niin, että luontaisia aukkopaiikkoja käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikko-alueilla liikkumista tulee välttää sulanmaan aikana. Malminetsintälupaan liittyvää maastoliikenneoikeutta ei saa käyttää malminetsintälupa-alueen ulkopuolella suojelualueista jätetyillä 50 m suojavajöhykkeillä.

Alueen poikki on kaavoitettu ohjeellinen päävirkistysreitti. Karttatarkastelun perusteella reittiä ei ole vielä perustettu. Tutkimustoiminnasta ei saa olla haittaa kaavoituksen mukaiselle rakentamiselle eikä ulkoilureitin käytölle.

Alue on osittain päällekkäinen Salolan tuulivoimaosayleiskaavan kanssa. Jos kaava saa lainvoiman tämän luvan voimassaoloaikana, ei tutkimustoiminnalla saa haitata kaavoituksen mukaista rakentamista.

Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain 11 §:ään.

10. Määräys malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksuajankodasta

Malminetsintäluvan haltijan on maksettava malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuista korvausta **20 euroa hehtaarilta**. Malminetsintäalueesta lasketaan kokonaispinta-ala, ja jokaisen kiinteistön tai muiden rekisteriyksiköiden osalta pinta-ala vähintään 0,1 hehtaarin tarkkuudella.

Malminetsintäkorvaus ensimmäiseltä vuodelta on maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintälupa on tullut lainvoimaiseksi. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava vastaavana ajankohtana.

Luvan haltijan on ilmoitettava malminetsintäkorvauksen kokonaissuorituksesta kirjallisesti kaivosviranomaiselle, kun velvollisuus on täytetty.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain 99 §:ään, jossa säädetään malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksutavasta ja kaivoslain 51.11 § ja 152.1 §.

Mikäli hakija pienentää tai muuttaa tässä päätöksessä määrättyä malminetsintäaluetta muutoshakemuksella, määräytyy uusi malminetsintäkorvaus maanomistajalle seuraavasta tämän lupapäätöksen maksupäivästä alkaen muutospäätöksessä määrättävän pinta-alan mukaan.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain 51 §, 67, 69 §:ään jossa säädetään malminetsintäluvan raukeamisesta ja muuttamisesta.

11. Määräys vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella

Malminetsintäluvan haltijan on korvattava malminetsintäalueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain 103 §:ään, jossa säädetään vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella.

Hakemuksen käsittely

Hakemus: Mawson Oy	6.5.2015
Hakemuksen täydennys: Mawson Oy	28.5.2015
Kuulutus hakemuksesta: Tukes	27.10.2020
Lausuntopyyntö: Tukes	27.10.2020
Selityspyyntö: Tukes	11.12.2020
Lausuntopyyntö: Tukes	18.2.2021
Natura-tarveharkinta: Mawson Oy	23.6.2021
Päätös: Tukes	21.12.2021

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Tukes on tiedottanut hakemuksesta 27.10.2020 kuuluttamalla siitä 30 Jyväskylän kaupungin ja Luhangan kunnan ilmoituskanavilla. Hakemus on ollut nähtävillä myös Tukesin internet-sivuilla. Hakemus on ollut nähtävillä 26.11.2020 saakka.

Tukes on tiedottanut hakemuksesta asianosaisille maanomistajille kirjeitse 27.10.2020.

Lausunnot ja mielipiteet on pyydetty toimitettavaksi viimeistään 26.11.2020. Tämän päivämääränkin jälkeen toimitetut lausunnot ja mielipiteet on otettu ratkaisussa huomioon.

Lausuntopyyntö ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyyntö ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty Jyväskylän kaupungille 27.10.2020.

Jyväskylän kaupunki on antanut lausunnon 26.11.2020.

- 2) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty Luhangan kunnalle 27.10.2020. Luhangan kunta on antanut lausunnon 31.5.2021
- 3) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty Keski-Suomen ELY-keskukselle 27.10.2020. Keski-Suomen ELY –keskus on pyytänyt lausunnonle lisäaika 10.12.2020 asti ja antanut lausunnon 10.12.2020
- 4) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty Metsähallitukselle 27.10.2020. Metsähallitus on antanut lausunnon 23.11.2020.
- 5) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty Keski-Suomen museolle 27.10.2020 Keski-Suomen museo ei ole antanut lausuntoa.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta annetut muistutukset ja mielipiteet ovat päätöksen liitteinä.

Hakijan vastine

Hakijalta on pyydetty vastine 11.12.2020 ja hakija on antanut vastineen 19.1.2021. Vastineesta on pyydetty uudet lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta ja Jyväskylän kaupungilta 18.2.2021. Keski-Suomen ELY-keskus on antanut lausunnon 27.5.2021 ja Jyväskylän kaupunki on antanut lausunnon 3.5.2021. Hakija on toimittanut 23.6.2021 Natura-arvioinnin tarveharkinnan. Keski-Suomen ELY-keskus on toimittanut 22.7.2021 lausunnon Natura-arvioinnin tarveharkinnasta. Selitys, lausunnot ja Natura-arvioinnin tarveharkinta ovat päätöksen liitteinä.

Tukesin kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin

Lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteissä esitetyt asiat on otettu lupapäätöksessä huomioon lupamääräyksin.

Tässä päätöksessä myönnetään malminetsintälupa. Kaivoslain esitöissä on ohjeistettu, että malminetsintäluvan ja kaivosluvan esteet ja edellytykset harkitaan erikseen. Tätä ohjetta noudattaen tässä päätöksessä ei oteta kantaa mahdollisen kaivoslupahakemuksen edellytyksiin.

Lupamääräyksessä 11 määrätty korvausvelvollisuus kattaa metsätaloudelle aiheutetut vahingot, metsälakikohteille aiheutetut vahingot sekä mahdollisista rakennuksista aiheutuvat kiinteistöverot.

Ympäristön- ja luonnonsuojeluun liittyvät asiat on huomioitu ELY-keskuksen lausuntojen ja yhtiön Natura-tarveharkinnan perusteella ja huomioitu lupamääräyksissä 8 ja 9.

Tiedoksi luvan haltijalle

Kaivoslain suhde muuhun lainsäädäntöön

Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa säädetään, sovelletaan kaivoslain mukaista lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin tämän lain mukaan toimittaessa muun muassa; luonnonsuojelulakia

(1096/1996), ympäristönsuojelulakia (527/2014), erämaalakia (62/1991), maankäyttö- ja rakennuslakia (132/1999), vesilakia (587/2011), poronhoitolakia (848/1990), säteilylakia (592/1991), ydinernergialakia (990/1987), muinaismuistolakia (295/1963), maastoliikennelakia (1710/1995) ja patoturvallisuuslakia (494/2009). Vesilä 587/2011. Malminetsintäluvan haltijan on aina noudatettava Suomen lainsäädäntöä ja asiaan liittyviä muita kansainvälisiä sopimuksia.

Maastossa liikkuminen

Maastoliikennelain (1710/1995) 4.1 §:n ja 4.2 §:n 9-kohdan mukaan kaivoslaissa tarkoitetulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla liikkuminen ei edellytä maanomistajan tai haltijan lupaa, kun kyse on asianomaisessa malminetsintäluvassa tai kaivosluvassa tarkoitetun toiminnan kannalta välttämättömästä liikkumisesta. Mikäli malminetsintäalue rajautuu alueeseen, jolla liikkumista on rajoitettu (esim. luonnonsuojelualue), malminetsintäalueen rajan ulkopuolella tarvitaan alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen suostumus.

Viitaten lupamääräykseen 9, malminetsintäluvan haltija veloitetaan rajoittamaan malminetsintä ja malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Malminetsinnästä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa. Alueen koskemattomuuteen, joka liittyy alueen suojelutavoitteisiin, on säilytettävä. Aiheutetut vahingot on korvattava maanomistajalle.

Luvan muuttaminen ja raukeaminen

Malminetsintäluvan haltijan on kaivoslain 69 §:n mukaan haettava malminetsintäluvan muuttamista, jos tutkimussuunnitelmaa muutetaan tai täydennetään siten, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa. Luvanhaltija voi lisäksi hakea malminetsintäluvan muuttamista lupamääräysten tarkistamiseksi, kun luvan mukaista toimintaa on tarpeen muuttaa.

Kaivosviranomaisen on päätettävä, että malminetsintälupa raukeaa, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan ilmoituksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään ilmoituksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa. Malminetsintälupa raukeaa ilmoituksen saavuttua kaivosviranomaiselle.

Luvan voimassaolon jatkaminen

Luvanhaltijan tulee toimittaa hakemus malminetsintäluvan voimassaolon jatkamiseksi kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. (VnA kaivostoiminnasta 27.1 §).

Kaivoslain 61.1 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta.

Kaivoslain 61.2 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) malminetsintä on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää jatkotutkimuksia;
- 3) luvanhaltija on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia samoin kuin lupamääräyksiä;
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Kaivoslain 66 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista varten lupaviranomaiselle on ennen luvan voimassaolon päättymistä toimitettava lupahakemus sekä lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset edellä mainituista voimassaolon jatkamisen edellytyksistä.

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 27.2 §:n mukaan hakemuksesta tulee käydä ilmi hakijan haluamat muutokset lupa-alueeseen tai muut merkittävät muutokset sekä asianosaisissa tapahtuneet muutokset. Asetuksen 27.3 §:n mukaisesti hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys:

- 1) hakemuksen kohteena olevan luvan nojalla tehdyistä toimenpiteistä ja niiden tuloksista;
- 2) alueelle kohdistuneiden tutkimuskustannusten määrästä;
- 3) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksista ja jatkotutkimusten tarpeellisuudesta;
- 4) perustelut aluerajaukselle.

Lisäksi hakemukseen sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta säädetään kaivoslain 34 §:ssä.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä:

- Mawson Oy:lle,

Jäljennös päätöksestä on toimitettu antopäivänä

- Jyväskylän kaupungille,
- Luhangan kunnalle
- Keski-Suomen ELY-keskukselle,
- Keski-Suomen museolle,
- Metsähallitukselle,
- niille, jotka ovat jäljennöstä erikseen pyytäneet

Päätöksen antamisesta on ilmoitettu

- maanomistajille (kirjeitse)

Tukes toimittaa Maanmittauslaitokselle malminetsintäluvasta tiedot merkittäväksi kiinteistötietojärjestelmään.

Perustelut: Päätöksestä tiedottaminen ja siinä noudatettu menettely perustuvat kaivoslain lupapäätöksestä tiedottamista koskevaan 58 §:ään.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on **3000 €**. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle. Lisäksi hakijalta peritään käsittelykulumaksu, jonka suuruus on **47,50 €**.

Maksu perustuu hakemuksen vireille tullessa voimassa olleeseen asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (808/2019, 13 §). Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai Esa Tuominen, puh. 029 5052 018

Asian on esitellyt ylitarkastaja Esa Tuominen ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Terho Liikamaa.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

LIITTEET

Liite 1	ML2015:0017 lupakartta
Liite 2	Tilakohtaiset pinta-alat malminetsintälupa-alueella
Liite 3	Asianosaiset maanomistajat
Liite 4	Jyväskylän kaupungin lausunto
Liite 5	Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto
Liite 6	Luhangan kunnan lausunto
Liite 7	Metsähallituksen lausunto
Liite 8	Muistutukset ja mielipiteet
Liite 9	Mawson Oy:n selitys
Liite 10	Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto selityksestä
Liite 11	Jyväskylän kaupungin lausunto selityksestä
Liite 12	Natura-tarveharkinta
Liite 13	Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto Natura-tarveharkinnasta

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta.

Valitusoikeus

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdontalupaa koskevaan päätökseen, mainitun luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen sekä kaivostoiminnan lopettamispäätökseen saa hakea muutosta:

- 1) asianosainen;
 - 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
 - 3) toiminnan sijaintikunta tai muu kunta, jonka alueella toiminnan haitalliset vaikutukset ilmenevät;
 - 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja muu asiassa toimialallaan yleistä etua valvova viranomainen;
 - 5) saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan;
 - 6) kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.
- Kaivosviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai

jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies.

Valituskirjelämä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelämä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu 260 euroa**.

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna

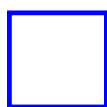
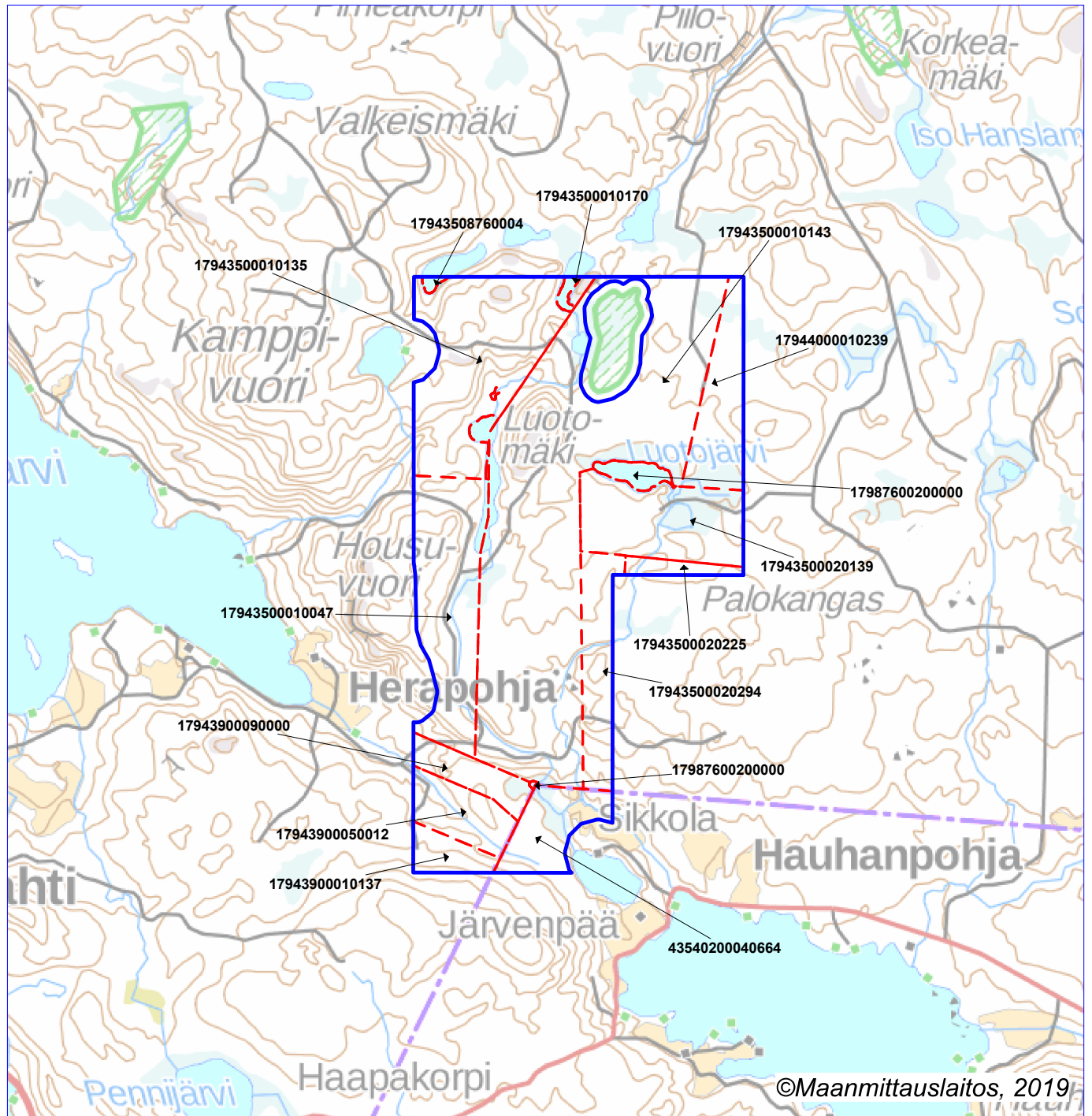
postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

puhelin: 029 56 42210

faksi: 029 56 42269

sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>



Malminetsintälupa-alue



Kiinteistörajat

Mittakaava 1:30 000

Mawson Oy
Vatsa
ML2015:0017



ML2015:0017 Vatsa

Tilakohtaiset pinta-alat

Tila r:no	Pinta-ala (ha)
179-435-1-135	52,95
179-435-1-143	147,63
179-435-1-170	2,62
179-435-2-139	31,13
179-435-2-225	4,06
179-435-2-294	19,07
179-435-876-4	0,64
179-439-1-137	7,15
179-439-5-12	13,49
179-439-9-0	10,04
179-440-1-239	20,78
179-876-20-0	3,80
435-402-4-267	0,06
435-402-4-664	15,54
179-435-1-47	41,30

Pinta-alat yhteensä: 370,25



24.11.2020

Aika tiistai 24.11.2020 klo 16.00 – 18.30
Paikka Sähköinen kokous (Teams)
Käsitellyt asiat 240-259

Jäsenet

- Ruoppila Ahti
- x Asikainen Aimo
- x Hakanen Jaana
- x Hautakangas Merja
- x Helle Ilona
- x Holmstedt Jorma
- x Kratochvil Joachim
- x Kuikka Marjo
- x Linna Jenny
- x Mäkinen Pentti
- x Nyberg Petri
- x Peltonen Kaisa
- x Yksjärvi Kari

Varajäsenet

- x Kaukonen Anna
- Nevanpää Tom
- Kokko Heidi
- Lojander Kalle
- Ojanen Emma
- Perosvuo Eero
- Hänninen Leevi
- Itäranta Anna-Maija
- Koskinen Sari
- Patrikainen Olli
- Sipilä Rami
- Kauko Virpi
- Abbey Paul

Muut läsnäolijat

- Koivisto Timo
- Lumela Meri
- Suonperä Juha
- Tiainen Eila
- x Törmälä Antti saapui klo 16.10
- Nurminen Väinö
- x Saarivaara Erja
- x Strömberg Leila
- x Koskinen Veli-Jussi
- x Pitkänen Mari
- x Rossi Leena
- x Nyman Jaana
- x Ristimella Kaisa
- x Leppäkangas Outi
- x Onkila Hannu poistui klo 16.55
- x Vallinkoski Mervi poistui klo 17.05

kaupunginjohtaja
kh:n puheenjohtaja
kh:n 1. varapuheenjohtaja
kh:n 2. varapuheenjohtaja
kaupunginhallituksen edustaja
nuorisovaltuuston edustaja
toimialajohtaja
kaupunginarkkitehti
kaupungininsinööri
talous- ja hallintopäällikkö
kaupunkisuunnittelu- ja maankäyttöjohtaja
lakimies
vuorovaikutussuunnittelija
hallinnonsuunnittelija
liikennejärjestelmäpäällikkö
maisema-arkkitehti

Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä 27.11.2020 Jyväskylän kaupungin verkkosivuilla.

Aimo Asikainen
Puheenjohtaja

Pentti Mäkinen
Puheenjohtaja
Asia 247

Outi Leppäkangas
Sihteeri

Petri Nyberg
Pöytäkirjan tarkastaja

Kaisa Peltonen
Pöytäkirjan tarkastaja

254 Lausunto Mawson Oy:n malminetsintälupahakemuksesta

D/6699/11.01.00.00/2020

Asian valmistelija Vesa Rajaniemi, puh. 014 266 5048

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt Jyväskylän kaupungilta lausuntoa malminetsintälupahakemuksesta (lupatunnus **ML2015:0017**), joka kohdistuu Putkilahden kylän itäpuolelle sijoittuvaan alueeseen kaupungin eteläosassa (alueen yleissijainti liitteenä). Pieni osa hakemuksen mukaisesta alueesta kuuluu Luhangan kuntaan.

Liitteet:

- Alueen yleissijainti
- Turvallisuus ja kemikaaliviraston (Tukes) lausuntopyyntö liitteineen

Toimialajohtaja Saarivaaran ehdotus

Kaupunkirakennelautakunta päättää antaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle Mawson Oy:n malminetsintähakemuksesta seuraavan Jyväskylän kaupungin lausunnon.

Alueella on voimassa Jyväskylän kaupungin yleiskaava. Tässä (kartta 1) se sijoittuu kokonaisuudessaan maaseutuelinkeinojen alueelle. Yleiskaavassa osoitettu ohjeellinen päävirkistysreitti (kartta 3) kulkee itä-länsi-suunnassa hakemuksen mukaisen alueen läpi.

Aluerajaus on osittain päällekkäinen vireillä olevan Salolan tuulivoimapuisto - hankealueen kanssa. Salolan tuulivoimayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä YVA-suunnitelma ovat parhaillaan nähtävillä (09.10 - 27.11.2010).

Aluerajaus, joka käy ilmi liitteenä olevasta Tukesin lausuntopyynnön asiakirjoista, on kooltaan 370,55 ha. Sille ei sijoitu luonnonsuojelualueita. Esitetyn rajauksen sisään sijoittuva Aukeasuon yksityinen suojelualue on 50 metrin suojavyöhykkeineen rajattu hakemusalueen ulkopuolelle. Hakemusalueeseen rajautuva sen länsipuolelle sijoittuva Putkilahden Natura-aluekokonaisuuteen kuuluva 35,2 ha suuruinen erillinen osa-alue 50 metrin suojavyöhykkeineen jää samoin hakemusalueen ulkopuolelle. Hakija arvioi tehtyjen aiempien malmitutkimusten perusteella, että alueelta löytyisi kultaa ja sinkkiä.

Hakemuksen mukaan suunnitellut toimenpiteet ovat tavanomaisia malmitutkimuksia, joiden vaikutukset vesistöihin, pohjavesiin, ihmisiin ja maaperään ovat vähäisiä tai niitä ei ole lainkaan. Hakemusasiakirjat sisältävät myös selvityksen jälkihoitotoimenpiteistä sekä 10 000 euron pankkitakauksesta näiden toteuttamisen varmistamiseksi.

Kaupungilla ei ole Mawson Oy:n malminetsintälupahakemuksesta huomautettavaa.

Päätös Kaupunkirakennelautakunta päätti yksimielisesti antaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle Mawson Oy:n malminetsintähakemuksesta seuraavan lausunnon:

Alueella on voimassa Jyväskylän kaupungin yleiskaava. Tässä (kartta 1) se sijoittuu kokonaisuudessaan maaseutuelinkeinojen alueelle. Yleiskaavassa osoitettu ohjeellinen päävirkistysreitti (kartta 3) kulkee itä-länsi-suunnassa hakemuksen mukaisen alueen läpi.

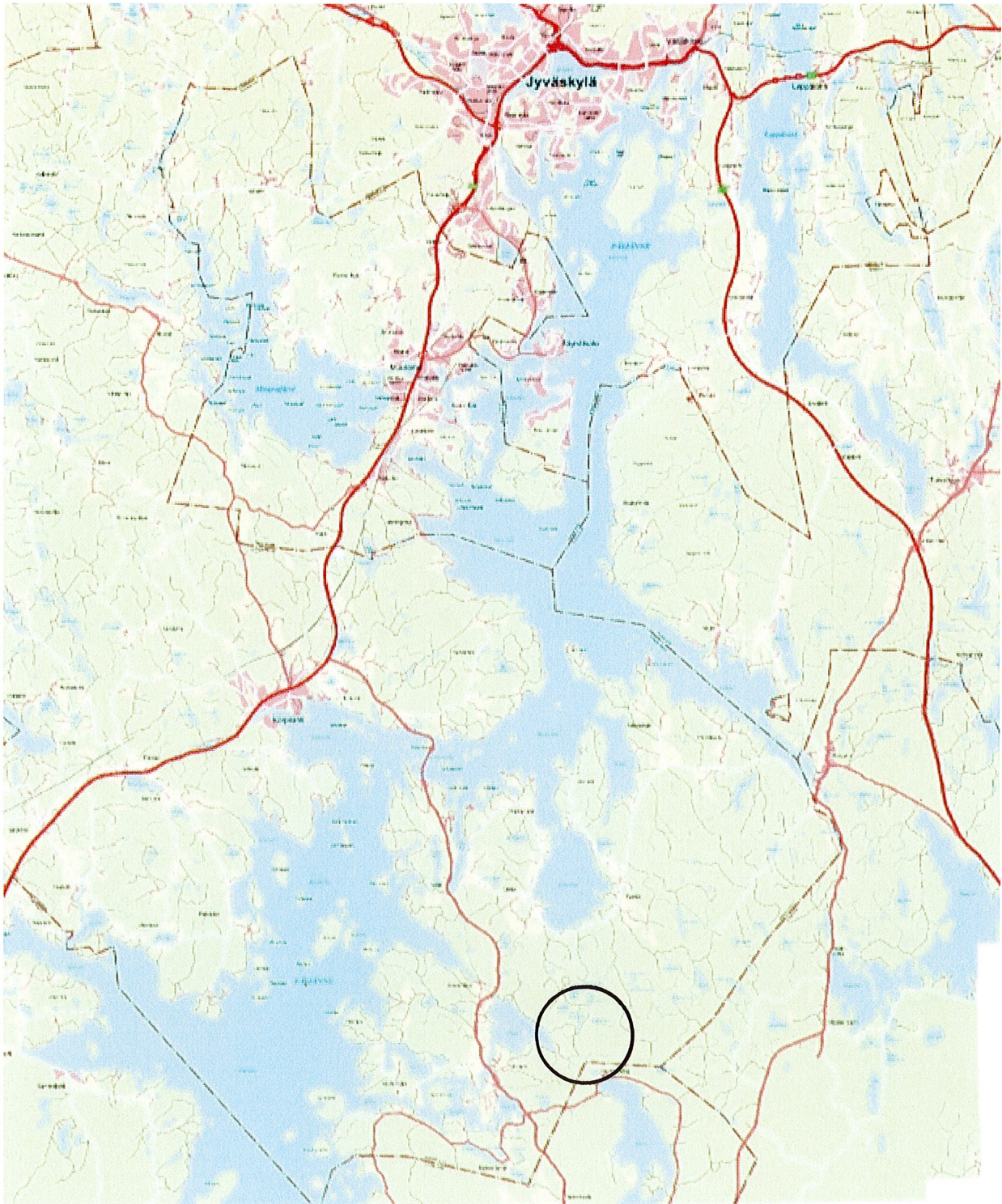
Aluerajaus on osittain päällekkäinen vireillä olevan Salolan tuulivoimapuisto - hankealueen kanssa. Salolan tuulivoimayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä YVA-suunnitelma ovat parhaillaan nähtävillä (09.10 - 27.11.2010).

Aluerajaus, joka käy ilmi liitteenä olevasta Tukesin lausuntopyynnön asiakirjoista, on kooltaan 370,55 ha. Sille ei sijoitu luonnonsuojelualueita. Esitetyn rajauksen sisään sijoittuva Aukeasuon yksityinen suojelualue on 50 metrin suojavyöhykkeineen rajattu hakemusalueen ulkopuolelle. Hakemusalueeseen rajautuva sen länsipuolelle sijoittuva Putkilahden Natura-aluekokonaisuuteen kuuluva 35,2 ha suuruinen erillinen osa-alue 50 metrin suojavyöhykkeineen jää samoin hakemusalueen ulkopuolelle. Hakija arvioi tehtyjen aiempien malmitutkimusten perusteella, että alueelta löytyisi kultaa ja sinkkiä.

Jyväskylän kaupunkirakennelautakunnalla ei ole lausunnon ajankohtana tiedossa sellaisia kaavoituksellisia asioita, joilla kaupunkirakennelautakunta voi antaa asiasta kielteisen lausunnon. Kuitenkin kaupunkirakennelautakunta suhtautuu hakemukseen kielteisesti mm. edellisten toimijoiden jälkeensä jättämien ympäristöhaittojen takia. Hankkeen jätehuoltosuunnitelman pitää sisältää, että kaikki toiminnan synnyttämät jätteet kuljetetaan alueelta pois pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi.

Malminetsintälupaa varten tulisi tehdä tarkemmat selvitykset vaikutuksista läheisiin Natura2000 alueisiin, valtausalueella sijaitseviin useisiin metsälain 10§ perusteella suojeltuihin kohteisiin, jotka monet ovat suojeltuja pohjavesivaikutteisia ja herkkiä pienvesikohteita: puroja, lampia ja lähteitä. Myös soiden ja lintujen suojelu sekä vaikutukset asutukseen tulisi huomioida.

Lautakunta esittää Tukesille, että hakijalta vaaditaan vähintään 100 000 euron vakuus alueen ennallistamiseksi ja toiminnan aiheuttamien haittojen korjaamiseksi.



LIITE

Mawson Oy, Malminetsintälupahakemus

Alueen yleissijainti

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Lausunto Mawson Oy:n malminetsintälupahakemuksesta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt Keski-Suomen ELY-keskukselta lausuntoa Mawson Oy:n malminetsintälupahakemuksesta (lupatunnus **ML2015:0017**). Hakemus kohdistuu Jyväskylän kaupungin ja Luhangan kunnan alueelle, Putkilahden kylän itäpuolelle.

Lausuntoa pyydetään siitä, onko kohteella mahdollista jatkaa tehokasta malminetsintää hakemuksen mukaisilla tutkimusmenetelmillä ilman että niistä on kaivoslain (621/2011) 11 §:n mukaisesti;

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 3) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 4) merkittävää maisemallista haittaa.

Sekä siitä, onko alueella kaivoslain 9 § kolmannen momentin mukaisia liikennealueita.

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto

Yllä luetelluilla kaivoslain (621/2011) 11 §:n mukaisilla säännöksillä täydennetään ja tarkennetaan luonnonsuojelulakiin perustuvaa sääntelyjärjestelmää. Lisäksi pykälää täydentävät kaivoslain 6 §:n yleiset periaatteet, jonka mukaan "toiminnan vaikutuksista sekä vahinkojen ja haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja vähentämismahdollisuuksista on riittävä selvyyttä". Linjassa tämän kanssa, myös Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 25 §:n nojalla malminetsintäluvan haltija on velvollinen olemaan riittävästi selvillä malminetsintän ympäristövaikutuksista. Malminetsintää ja muuta alueiden käyttöä rajoitetaan myös muun lainsäädännön, mm. luonnonsuojelu-, ympäristönsuojelu-, vesi- ja metsälainperusteella. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan yhtiön hakemuksessa esittämät tiedot tehtävistä toimista ovat riittämättömiä, eikä annettujen tietojen perusteella pysty luotettavasti arvioimaan ympäristövaikutuksia.

Ympäristövaikutusten arvioimisen vaikeus rakentuu etenkin hakemuksen seuraavien epäselvästi, osin jopa ristiriitaisesti tai liian vähäisin tiedoin ilmaistujen asioiden myötä:

i) Syntyvän pölyjätteen eli ns. kairaussoijan määrä ja laatu.

Arvioitaessa ympäristövaikutuksia on oleellista tietää, kuinka paljon porauksista syntyy kalliopölyjätettä yhteensä ja miltä kohdin porataan. Nyt tehtävien porausten määrän arviota ei kerrota, eikä myöskään arviota porauksista syntyvän kalliopölyn eli kairaussoijan määrästä ja laadusta ja sen mahdollisista ympäristövaikutuksista. Hakemuksen jätehuoltosuunnitelman otsikossa sanotaan, että "Malminetsinnässä ei synny kaivannaisjätettä". Kuitenkin hakemuksessa kerrotaan, että maan pinnalle mahdollisesti nousee kivipölyä. Sitä syntyy hakemuksen mukaan 500-1000 kg kairattua 100 metriä kohti. Aikaisemmin hakemuksessa kerrotaan että "Yhdessä tutkimuskohteessa saatetaan kairata varsinkin inventointivaiheessa jopa kymmeniä kilometrejä vuodessa." Tästä on laskettavissa, että jos yhdellä tutkimuskohteella porataan 30 km ja 100 m tuottaa 750 kg kivipölyä, niin jokaista tutkimuskohtaa kohti syntyy 225 000 kg kivipölyä. Tämä on määrä, jolla voi helposti olla merkittäviä ympäristövaikutuksia. Hakemuksessa ei kerrota kuinka

monta tutkimuskohtaa alueelle aiotaan tehdä. Eikä sitä, kuinka paljon inventointi vaihetta edeltävissä etsintä- ja tutkimusvaiheissa porausta ja pölyä syntyy. Täten on mahdotonta arvioida kivipölyn kokonaisuutta ja samoin siitä aiheutuvia ympäristövaikutuksia.

Hakemuksen mukaan ”joskus soija jää kallioperän rakoihin, joskus sitä voi nousta maan pinnalle paljonkin. Soija kerätään tarvittaessa talteen ja toimitetaan asianmukaiselle jätteenkäsittelyalueelle”. Kuitenkin, jos soija tulee maanpinnalle pölynä, joka voi kulkeutua tuulen mukana, jää hyvin epäselväksi kuinka pöly pystytään kuljettamaan alueelta jätteenkäsittelyalueelle. Minkäänlaisista aiotuista toimista pölynkeräämiseksi ja leviämisen estämiseksi ei anneta tietoa.

ii) Mahdolliset kivipölyn ja kalliopohjaveden mukana kulkeutuvat haitalliset metallit.

Yhtiö ilmoittaa, että ”Mikäli suojaputkesta nousee pohjavettä maan pinnalle, Mawson tukkii reiän tutkimusten päätyttyä tai poistaa suojaputket, jottei veden mukana pääse maan pinnalle maanpintaympäristölle mahdollisesti haitallisia metalleja.” Tämä on hakemuksen ainoa annettu tieto siitä, että on mahdollista, että maanpinnalle nousee haitallisia metalleja. Mitä nämä metallit ovat, kuinka paljon niitä saattaa nousta ja mitkä niiden ympäristövaikutukset ovat ei kerrota ollenkaan. Tämä on merkittävä puute hakemuksessa. Kulta/sinkkiesiintymässä esiintyy mm rikkiyhdisteitä, sinkkiä ja arseenia. Näistä ainakin arseeni on voimakkaasti eliöstölle sekä ihmisille myrkyllistä. Hakemus tulisi ehdottomasti täydentää tältä osin sen suhteen mitkä kivipölyn ja porausreijistä veden mukana nousevien haitallisten metallien mahdolliset ympäristövaikutukset ovat ja kuinka ne estetään.

iii) Vesistövaikutukset.

Yhtiön mukaan ”Kairauksen vaikutukset pinta- ja pohjavesiin jäävät pieniksi. Jotta kairaus toiminnan vaikutus voitaisiin havaita läheisissä vesistöissä, täytyisi niihin virrata kairausreikien tai niiden poikki kulkevien halkeamien kautta merkittäviä määriä kalliopohjavettä. Koska virtaamat kallioperässä ovat heikkoja, tämä ei ole mahdollista. Kalliopohjavettä vuotavat kairareivät tukitaan.” ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kallioperän virtauksien voimakkuutta ei voi tietää kuin erikseen tutkimalla. Virtaukset ovat heikkoja, jos tutkimusalueen kallioperän rakotiheys on pieni, sen rakotilavuus on vähäinen ja rakojen keskinäiset yhteydet ovat heikot. Tästä ei saa tietoa kuin erikseen tutkimalla. Yhtiön tuleekin kertoa tutkimuksellinen tieto kallioperän ominaisuuksista, joihin esitetty tieto perustuu. Nyt sitä tietoa ei perustella mitenkään.

Vesistövaikutukset saattava olla merkitykselliset myös pintavesivaikutusten kautta. Hakemuksesta käy ilmi, että kaivantoja saatetaan tehdä pohjavesirajan alapuolelle ja porausta voidaan tehdä jään päältä suoraan vesistöihin. Näiden toimien mahdollisia vesistövaikutuksia ei kerrota. Vaikutuksissa kerrottaessa tulisi ottaa huomioon tulevan kairaussoijan määrä, ja mahdollisten haitallisten metallien vaikutukset. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan, jos porataan suoraan vesistöistä, ovat ympäristövaikutukset mahdollisesti vesilain 3 luvun 2 §:n mukaiset ja edellyttävät siten vesiluvan. Vesilain mukainen lupa voi olla tarpeellinen myös, jos kivipölyä pääsee muuten kulkeutumaan merkittävän paljon vesistöihin.

Hakemuksesta puuttuu myös täysin arviot siitä, onko mahdollista että pinta- tai pohjavedet menevät kairausreikiin, varsinkin jos porataan vesistöistä, ja mitkä sen mahdolliset ympäristövaikutukset ovat. Lisäksi hakemuksessa tulisi kertoa, saattaako kalliorakoihin poratessa tunkeutuva kivipöly estää pohjavesivirtauksia ja kuinka tämä saattaa vaikuttaa alueen lukuisiin arvokkaisiin luonnonolosuhteisiin, mm moninlaisiin arvokkaisiin vesistöihin, lähteisiin sekä lukuisiin metsälakikohteisiin sekä muuhun luontoon.

iv) Louhinnan ja RC-kairauksen kuvaukset ja ympäristövaikutusten arviointi puuttuu täysin.

Tutkimusmenetelmien kuvauksista puuttuu kokonaan kuvaukset hakemuksessa mainitusta mahdollisesta koelouhoksesta syntyvästä louhoksesta, sekä RC-kairauksista. Näiden toimien myötä syntyvä näyte mainitaan kuljetettavan kokonaisuudessaan pois ja louhokset täytettävän, mutta minkäänlaista tarkempaa kuvausta, saati ympäristövaikutusten kertomista näistä toimista ei anneta.

iv) Tiedot kairausten paikoista puuttuu.

Ympäristövaikutusten arvioinnin kannalta olisi oleellista tietää millä kohdin kairauksia tehdään. Tätä tietoa ei kuitenkaan anneta. ELY-keskuksen tietojen mukaan alueella on runsaasti ympäristöarvoja, jotka rajoittavat kairauksille soveltuvia paikkoja. Kairauksiin soveltuvat, ja soveltumattomat, paikat tulisivat selvittää, ja hyväksyttävä ELY-keskuksella, ennen mahdollisiin kairauksiin ryhtymistä.

Tarvittavaa tietoa useisiin yllä mainittuihin ympäristövaikutusten arvioin kohtiin saattaisi olla jo olemassa alueen aikaisemmillä toimijoilla. Terra Mining Oy on suorittanut alueella malmitutkimuksia 1990-luvun alussa, mutta yhtiön mukaan ”vaikuttaa siltä, että tutkimuksista ei ole jätetty tutkimustyöselostusta”. Myös Lapplan Goldminers on suunnitellut alueelle kairausohjelman, mutta yhtiö kertoo, ettei ole löytänyt heidän tutkimustyöselostustaan. Vanhat tiedot edellisten toimijoiden jäljiltä pitäisi selvittää kunnolla ja ottaa huomioon toimintaa suunnitellessa.

Natura 2000 -alue, Aukeasuon luonnonsuojelualue, soidensuojelun täydennysehdotus kohde ja arvokas kallioalue

Hakemusalueen länsipuolella on Putkilahden Natura 2000 -alueeseen kuuluva 35,2 hehtaarin suuruinen Housuvuoren osa-alue. Luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:ien Natura 2000 -verkostoa koskevat erityissäännökset on otettava huomioon kaivoslain lupa-asiaa ratkaistaessa, muuta kaivoslain viranomaispäätöstä tehtäessä tai muuten kaivoslain mukaista toimenpidettä suorittaessa. 65 §:n mukaan ”Jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia”. Jos on epäselvää, aiheutuuko merkittäviä haitallisia vaikutuksia, voidaan tehdä ns Natura-arvioinnin tarveharkinta, jossa selvitetään varsinaisen arvioinnin tarve. Ottaen huomioon, että hankkeesta on otaksuttavasti syntymässä erittäin runsaasti kivipölyä, vesistövaikutuksia sekä mahdollisesti porauksesta aiheutuvaa melua, on mahdollista, että Natura-alueen suojelun perusteina olevista luontotyypeistä ainakin kasvipeitteiset silikaattikallio ja boreaaliset luonnonmetsät sekä lehdot saattavat kärsiä. Suojelun perustana olevista lajeista porauksesta saattaa haittaa kärsiä mm. pyy, metso ja huuhkaja. ELY-keskus edellyttää, että Natura-arvioinnin tarvehankinta on toteutettava ennen hankkeen aloittamista.

Hakemusalueelle sijoittuu kokonaisuudessaan Aukeasuon luonnonsuojelualue. Luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksissä kielletään mm. ojien kaivaminen sekä muu maa- ja kallioperän vahingoittaminen, liikkuminen moottorikäyttöisellä ajoneuvolla ja eläinten häiritseminen ja pesien vahingoittaminen rauhoitusaikana. Suojelualueen ympärille on jätetty noin 50 metrin suojavyöhyke ehkäisemään haitallisia vaikutuksia luontoarvoihin. Rauhoitusmääräyksissä kielletään mm. liikkuminen moottorikäyttöisellä ajoneuvolla, mikä on otettava hankkeen aikana huomioon.

Hakemusalueelle ulottuu Housuvuorten valtakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltu kallioalue (Arvoluokka 4) noin 20 levyisenä suikaleena Putkilahden Natura-alueen kohdalla. Hallituksen esityksen (HE 273/2009) mukaan harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennainen vahingoittaminen on kielletty, joista keskeisimmiksi mainitaan arvokkaat geologiset (geomorfologiset) muodostumat. Täten ELY-keskus katsoo, ettei kallion porailua ole soveliasta tehdä Housuvuoren arvokkaan kallioalueen kohdalla.

Alueella on myös arvokkaana luonnon esiintymänä pidettävä soidensuojelun täydennysehdotuksen kohde: Ahvenlampi-Luotosuo-Pieni Hanslampi. Täydennysehdotuskohteen soilla on valtakunnallisia suoluontoarvoja, jotka täyttävät ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaivoslain (621/2011) 11 §:n tarkoittaman arvokkaan luonnonesiintymän, jota ei saa oleellisesti vahingoittaa. Hakemuksessa ei esitetä ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tarpeeksi tietoja, jotta Ahvenlampi-Luotosuo-Pieni Hanslampi soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteeseen kohdistuvia ympäristövaikutuksia voisi luotettavasti arvioida. Siksi varovaisuusperiaatteen mukaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tällä kohteella ei tulisi porata.

Arvokkaat vesistöt

Hakemuksen kohteena olevan alueen kaksi suurta vesistöä, Iso Kalliojärvi ja Iso Housujärvi, on luokiteltu Keski-Suomen pienvesiselvityksessä arvokkaiksi kohteiksi. Iso Kalliojärven kohteeseen kuuluu Iso Kalliojärvi ja Pieni Kalliojärvi ranta-alueineen ja Iso Housujärven kohteessa Iso Housujärvi ranta-alueineen. Kohteet ovat vesitaloutensa puolesta hyvin luonnontilansa säilyttäneitä ja maisemallisesti edustavia pienvesikohteita. Näiden kohteiden vesistöarvojen vaalimiseen tulisi kiinnittää erityistä huomiota.

Vesilain 11 § mukaan luonnontilaisen lähteen taikka muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan noron tai enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Peruskarttatarkastelun perusteella valtausalueella on luonnontilaisia puroja, ainakin yksi lähde, ja ainakin kaksi alle yhden hehtaarin kokoista lampea (Pieni Housujärvi ja Pieni Kalliojärvi, sekä mahdollisesti myös Heralampi). Näiden kohteiden tarkempi sijainti tulee selvittää. Porattaessa näiden kohteiden läheisyydessä, olisi varmistettava siitä, ettei kohteiden luonnontila vaarannu mahdollisten pohjavesivirtaamien muutoksien tai kivipölyn kohteisiin kulkeutumisen myötä. Hakemuksessa annettujen tietojen myötä tämän arvioiminen on hankalaa, ja riittävää etäisyyttä näihin kohteisiin tulisi säilyttää.

Pohjavesialueet

Valtausalueella tai sen lähiympäristössä ei ole vedenhankintaa varten tärkeitä (I luokka) tai vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita (II luokka).

Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt Ja Kemera-ympäristötukipäätösalueet

Alueella on hyvin runsaasti metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä kuten purojen välittömiä lähiympäristöjä, lettorämeitä ja reheviä korpia. Nämä kohteet ovat monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteiden säilymistä ei saa vaarantaa eikä luonnontilaista vesitaloutta muuttaa. Alueelle on tehty myös kestävän metsätalouden rahoituslain (KEMERA) ympäristötukipäätöksiä, joita tehdään suojelullisesti, luontoarvoiltaan merkittävillä kohteilla. Näiden kohteiden tarkempi sijainti sekä kohteilla ja niiden läheisyydessä mahdollisesti sallittavat toimenpiteet tulee selvittää Metsäkeskuksesta. Osalla näistä kohteista on valtakunnallisesi uhanalaisista luontotyypeistä lettorämeitä ja reheviä korpia. ELY-keskus katsoo, että myös nämä kohteet täyttävät

kaivoslain 11 pykälän 2 momentin 4 kohdan tarkoittamat harvinaisen tai arvokkaan luonnonesiintymien määritelmän, joiden olennainen vahingoittaminen on kielletty.

Lajisto

Hakemusalueella on tiedossa kaksi rauhoitetun ja luontodirektiivin liitteen IV (b) lajin hajuheinän kasvupaikkaa. Luonnonsuojelulaki (42 ja 49 §) kieltää rauhoitetun ja luontodirektiivin liitteen IV (b) kasvilajin poimimisen ja hävittämisen luonnosta. Hajuheinän kasvupaikkaa ei saa hävittää. On todennäköistä, että valtausalueella on muitakin luontodirektiivin liitteiden IV (a) ja (b) lajien esiintymiä (esim. liito-orava ja viitasammakko), jotka eivät ole ympäristöhallinnon tiedossa. Näiden lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittämien on kielletty (luonnonsuojelulaki 49 §). Hankkeen toimijan vastuulla on ottaa nämä lajit asianmukaisesti huomioon. Viitasammakon kohdalla tämä tarkoittaa kevään kutuaikaan lisääntymisalueen rauhoittamista häiriöltä, sekä nuijapäiden elinympäristöjen, rehevien vesistöjen ja kosteikoiden suojelemista niin ettei niiden elinympäristön laatu viitasammakon nuijapäiden kannalta heikenny. Hakemusalueella on myös tiedossa valtakunnallisesti uhanalaisen hirvenkellon esiintymäpaikka. Alueen välittömässä läheisyydessä on myös pesinyt sääksi. Luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan rauhoitetun lajin tahallinen häiritseminen erityisesti lisääntymisaikana ja suuren petolinnun (mukaan lukien sääksi) pesäpuun hävittäminen on kiellettyä. Mikäli sääksen pesintä alueella tai sen läheisyydessä havaitaan, ei sääksen pesäpuusta vähintään puolen kilometrin säteellä tule tehdä tutkimuksia eikä liikkua tutkimuksiin liittyen huhti-heinäkuun välisenä aikana. Huomioon otettavan lajiston sijainnit ja huomioon ottamissuunnitelma tulee olla tiedossa ja ELY-keskuksella hyväksytty ennen toimien aloittamista.

Maisema

Hakija ilmoittaa malminetsintälupahakemuksessa (kohta 2.3), että 'alueella on voimassa 10.12.2009 lainvoiman saanut Keski-Suomen maakuntakaava. Alueelle ei ole laadittu asema- tai yleiskaavaa.'

Voimassa oleva Keski-Suomen maakuntakaava on tullut lainvoimaiseksi 28.1.2020. Alueella on voimassa Jyväskylän kaupungin yleiskaava. Malminetsintälupahakemusalue tulee länsiosassa kiinni Putkilahden valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajaan. Putkilahden valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueutta koskee Jyväskylän yleiskaavan kaavamerkintä ma-1 ja -määräys, jotka tulee ottaa suunnitellussa toiminnassa asianmukaisesti huomioon. Lisäksi malminetsintälupahakemusalue leikkaa koillisosassaan vireillä olevan Salolan tuulivoimaosayleiskaavan hanke-alueen kanssa.

Lausuntoa on pyydetty mm. siitä, onko hanketta mahdollista tehdä ilman merkittävää maisemallista haittaa. Tutkimussuunnitelmassa ei ole kuvattu hankealueen maiseman nykytilaa tai esitetty erillistä arvioita suunnitellun toiminnan maisemavaikutuksista. Alue on karttatarkastelun perusteella pääosin luonnonmaisemaa, jossa on paljon erilaisia luontoarvoja. Ympäristöä muuttavaa toimintaa, jolla todennäköisesti on muiden ympäristövaikutusten ohella lyhyt- tai pitkäkestoista vaikutusta maisemaan ovat ainakin kaivinkoneavusteisissa tutkimuksissa maastoon syntyvät kaivannot, läjitysalueet, syväkairausten jäljet, puiden kaataminen ja maastoon tehtävät ajourat. Tutkimussuunnitelmasta ei ilmene tarkemmin miten erityyppinen toiminta tulee sijoittumaan malminetsintälupahakemusalueelle. Annettujen tietojen perusteella on vaikea arvioida maisemahaitan astetta.

Pöly- ja meluvaikutukset

Tutkimussuunnitelmasta ei ilmene miten erityyppinen toiminta tulee aiheuttamaan pöly- ja meluhaittaa. Annettujen tietojen perusteella ei voi arvioida pöly- ja meluhaittoja. Hakemusta tulisikin näiltä osin täydentää.

Kaivoslain 9 § kolmannen momentin mukaiset liikennealueet

Mawson Oy:n malminetsintäluvhakemusalueella ei ole kaivoslain 9 § kolmannen momentin mukaisia liikennealueita.

Asuinrakennuksen huomioon ottaminen

Hakemuksessa ilmoitetaan alueen luoteis- ja kaakkoiskulmalla sijoittuvista kesämökeistä ja niiden ympärille jätettävistä 160 metrin puskurivyöhykkeistä. Kaakkoiskulman mökki on todellisuudessa asuinrakennus, jonka ympärillä puskurivyöhykkeen mittaa tulisi kasvattaa.

Yhteenveto

Hakemusalue sijaitsee luontoarvojensa perusteella merkittäväällä alueella. Hakemuksessa on selkeitä puutteita. Hakemuksesta herää epäily, ettei hakija ole Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 25 §:n mukaisesti riittävästi selvillä malminetsinnän ympäristövaikutuksia, eikä kaivoslain 6 §:n yleisistä periaatteista toteudu se, että toiminnan vaikutuksista sekä vahinkojen ja haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja vähentämismahdollisuuksista olisi riittävä selvyytys. Hakemuksesta ei selviä mm. arvioita kivi-pölyn määrästä, laadusta ja näiden mahdollisista ympäristövaikutuksista. Lisäksi hakemuksesta herää epäily mahdollisten vesistövaikutusten asianmukaisesta arvioinnista. Näiltä osin hakemusta olisikin täydennettävä siten, että vaikutuksia voidaan arvioida.

Tämän hakemuksen perusteella on syytä epäillä, että toimenpiteistä saattaa aiheutua Kaivoslain tarkoittamia merkittäviä muutoksia luonnon olosuhteissa. Hakijan tulisi esittää kuinka varmistetaan, ettei alueen kaivoslain tarkoittamat useat harvinaiset ja arvokkaat luonnonesiintymät vahingoitu. Tällaisia kohteita ovat soidensuojelun täydennysehdotuksen kohde: Ahvenlampi-Luotosuo-Pieni Hanslampi, Housuvuorten valtakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltu kallioalue sekä osa metsälain erityisen tärkeistä elinympäristöistä. Erityisellä varovaisuudella tulisi toiminnassa ottaa huomioon myös Keski-Suomen pienvesiselvityksen arvokkaat kohteet Iso Kalliojärvi ja Iso Housujärvi, Vesilain 11 § kohteet, loput metsälain erityisen tärkeät kohteet sekä arvokas eliölajisto.

Hankealueen välittömässä läheisyydessä 50 metrin etäisyydellä on Putkilahden Natura-alue. Kallion porauksesta syntyvän kivi-pölyn määrä on hakemuksessa esitetyn perusteella pääteltävissä olevan niin suuri, että on syytä epäillä sen aiheuttavan Natura-alueen suojeluarvojen merkittävää heikentymistä. Siksi ELY-keskus edellyttää Natura 2000 -arvioinnin tarveharkinnan tekemistä ennen luvan myöntämistä.

Hallituksen esityksestä eduskunnalle kaivoslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 273/2009) mukaan malminetsintäluvassa annettavilla määräyksillä on tarvittaessa mahdollista asettaa rajoituksia, joita 2 momentissa säädettyjen kieltojen noudattaminen edellyttää. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan on syytä epäillä, että useita tällaisia rajoituksia tarvitaan useiden merkittävien elinympäristön arvojen turvaamiseksi. Tämän selvittäminen vaatii kuitenkin toimijalta tarkempaa tiedonantoa malminetsinnän toimista ja niiden ympäristövaikutuksista.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet Keski-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue ja liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue.

Ympäristö ja luonnonvarat
-yksikön päällikkö



Risto Kujala

Biologi



Jaakko Junikka

Aika	24.5.2021 klo 17.00 – 18.33	
Paikka	Luhangan kunnanvirasto, Hakulintie 2, 19950 Luhanka	
Käsitellyt asiat	96-107	
Asia §	Sivu	Otsikko
96	156	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
97	157	Pöytäkirjan tarkastajien valinta
98	158	Esityslistan hyväksyminen
99	159	Perusturvajohtajan tehtävien jakaminen
100	160	Vanhuspalvelukeskus Tuuliharjun vaalitoimikunnan varajäsenen vaihtaminen
101	161	Vaalilautakuntien jäsenten vaihtaminen
102	163	Eronpyyntö keskusvaalilautakunnan varajäsenyydestä
103	164	Lausunto Mawson Oy:n malminetsintälupahakemuksesta
104	165	Kuntasitoumusten kerääminen "Meijän mielestä arvokas" -hankkeeseen
105	166	Lainahakemus – Luhangan Vesihuolto Oy
106	167	Lainahakemus – Luhangan yrittäjät ry
107	168	Kunnanhallitukselle saapunut posti

Ilmoitusmenettely Tämä kokouskutsu on julkipantu julkisten kuulutusten ilmoitustaululle 24.5.2021

Ilmoitustaulunhoitaia


Tuomo Kärnä

Pöytäkirja yleisesti nähtävillä

Paikka ja aika

Luhangan kunnanvirastolla 31.5.2021 ja kunnan verkkosivuilla 31.5.2021 alkaen

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta

Hallitus

Valtuusto

Todistettavasti

MM
RV

285
2021


Risto Salonen

Osallistujat**Jäsenet**

Martti Viinikainen	puheenjohtaja
Kimmo Laine	varapuheenjohtaja
Marjo Merivirta	hallituksen jäsen
Tauno Dammert	hallituksen jäsen
Hilkka Weijo	hallituksen jäsen
Pirkko Viikman	hallituksen jäsen
Aki Virtaniemi	hallituksen jäsen

Muut saapuvilla olevat

Pertti Seimola	Kunnanvaltuuston puheenjohtaja
Heikki Kiviniemi	Kunnanvaltuuston I varapuheenjohtaja
Eino Polvela	Kunnanvaltuuston II varapuheenjohtaja
Tuomo Kärnä	Kunnanjohtaja
Risto Salonen	Rakennustarkastaja, pöytäkirjanpitäjä

Allekirjoitukset



Martti Viinikainen
Puheenjohtaja


Risto Salonen
Pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Paikka ja aika

Luhangan kunnanvirastolla 26.5.2021


Pirkko Viikman


Marjo Merivirta

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet


Lautakunta

Hallitus

Valtuusto

Todistettavasti


2021


Risto Salonen

Lausunto Mawson Oy:n malminetsintäluupahakemuksesta

Kunnanhallitus 24.5.2021 § 103

Liitteet 2 ja 3

Kunnanhallituksen puheenjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus antaa lausuntonsa asiasta.

Kunnanhallituksen puheenjohtajan kokouksessa antama uusi ehdotus:

Kunnan hallitus antaa seuraavan lausunnon:

Luhangan kunnanhallitus suhtautuu Mawson Oy:n malminetsintähakemukseen kielteisesti. Luhangan Kunnanhallitus esittää Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes), että hakijalta vaaditaan vähintään 100 000 € vakuus alueen ennallistamiseksi ja toiminnan aiheuttamien haittojen korjaamiseksi.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet

Lautakunta

Hallitus

Valtuusto

Todistettavasti

MM
TV

20.5 2021

Risto Salonen

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS**Muutoksenhakukiellot:**

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: § 98,103,106,107,

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät: § 96, 97, 99, 100, 101,102, 104, 105

Oikaisuvaatimusohjeet:

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät: § 96, 97, 99, 100, 101, 102, 104, 105

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Luhangan kunnanhallitus
Hakulintie 2
19950 Luhanka
luhanka@luhanka.fi

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen, ja se on tekijän allekirjoitettava.

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	Todistettavasti	
		MM DV		285 2021	
					Risto Salonen

VALITUSOSOITUS**Valitusviranomainen ja valitusaika**

Seuraaviin päätöksiin voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosaisen kunnan jäsen.

Valitusviranomainen, osoite ja postiosoite:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
puh. kirjaamo 029 56 42210, vaihde 029 56 42200
telekopio 029 56 42269
tietoliikennekatkon sattuessa 050 407 3429
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kunnallisvalitus, pykälät, -

Valitusaika 30 pv

Hallintovalitus, pykälät, -

Valitusaika 30 pv

Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite, Pykälät, -

Valitusaika pv

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.

Valituskirja

Valituskirjassa on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka vaaditaan siihen tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet

Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.

Valituskirjojen toimittaminen

Valituskirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valituskirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite

Pykälät

Valitusasiakirjat on toimitettava: nimi, osoite ja postiosoite

Pykälät

(Mainitaan erikseen, jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle)

Lisätietoja

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje / valitusosoitus liitetään pöytäkirjaotteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa 260 euroa.

Liitetään pöytäkirjaan

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet	Lautakunta	Hallitus	Valtuusto	Todistettavasti	
		MM JV		24.5 2021	

Risto Salonen

23.11.2020
MH 6429/2020/05.05.00

Metsähallitus
PL 94
01301 Vantaa
Kirjaamo@metsa.fi

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lupatunnus ML2015:0017

Metsähallituksen lausunto Jyväskylän kaupungin ja Luhangan kunnan alueelle kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta, hakija Mawson Oy

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla Metsähallitukselta lausuntoa liitteenä olevasta Jyväskylän kaupungin ja Luhangan kunnan alueelle kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta.

Metsähallitus on tutustunut hakemusasiakirjoihin ja toteaa seuraavaa:

Lupahakemuksen mukaan malminetsintää ei kohdistu Metsähallituksen hallinnassa oleville alueille. Lupa-alueita lähimmät Metsähallituksen hallinnassa olevat alueet ovat tilat 179-435-2-32 (Uusi-Liikola) ja 172-418-12-3 (Myllymäki), jotka ovat Metso-ohjelmassa valtiolle luonnonsuojeluun hankittuja kohteita hakemusalueen kaakkoispuolella, sekä Vaarunvuoret-nimiseen Natura 2000-alueeseen (FI0900039) kuuluvat, luonnonsuojeluun varatut tilat 179-435-2-299, 179-435-2-278 ja 179-435-8-3 hakemusalueen luoteispuolella.

Metsähallituksella ei ole huomautettavaa haettavana olevasta malminetsintäluvasta edellyttäen, että etsinnässä käytettävää kalustoa ei ole tarpeen kuljettaa alueelle Metsähallituksen kiinteistöjen kautta. Mahdollinen maastoliikenne edellyttää Metsähallitukselta erikseen haettavan maastoliikenneluvan.

Kangasniemellä 23.11.2020

Meri-Hilkka Mäkelä
Erikoissuunnittelija, Järvi-Suomen luontopalvelut
meri-hilkka.makela@metsa.fi
p. 040 769 0673

ASIA: Mielipide/huomautus Mawson Oy:n malminetsintälupahakemuksesta

VIITE: Lupatunnus **ML2015:0017**

MIELIPITEEN JA HUOMAUTUKSEN ESITTÄJÄ: Hannu Heinonen, kiinteistön 43-405-5-14-M602 omistaja

1. TIEDOT HAKIJASTA

Tiedot ovat vanhentuneet, koska ne ovat toukokuulta vuodelta 2015. Ennen kuin malminetsintälupaa voidaan käsitellä toimijan on toimitettava uusimmat talous- ym. tietonsa.

2. ALUE, SEN SIJAINTI JA SEN KÄYTTÖÄ MAHDOLLISESTI KOSKEVAT RAJOITUKSET

2.3. Malminetsintälupa on maakuntakaavan vastainen ja alueella on voimassa Jyväskylän yleiskaava. Maakuntakaava on tullut lainvoimaiseksi 28.01.2020. Maakuntakaavassa alueelle on osoitettu *erityistä käyttöä*. Mawson Oy on ollut tietoinen tästä. Kaava-alue on osoitettu biotaloutteen tukeutuvaksi alueeksi sekä matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueeksi. Biotalous tarkoittaa pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöä. Alueen suunnittelussa edellytetään varmistettavaksi maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä *turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä*.

Matkailun ja virkistyksen veto-voima-alueella osoitetaan matkailullisesti tärkeät matkailu- ja virkistyskäytössä olevat tai siihen soveltuvat alueet. Alueidenkäytön suunnittelussa edellytetään turvattavaksi toimivat reitistöt ja virkistysalueet ja niiden maisema- ja ympäristöarvot sekä matkailun hyödyntäminen. Yleiskaavassa osoitettu ohjeellinen päävirkistysreitti kulkee hakemusalueen läpi. Reitti on määritelty myös Keski-Suomen maakuntakaavassa ulkoilureittinä. Alueessa on Luhangan puolella kiinni rantakaava-alue. Jo pelkästään malminetsintäluvan myöntäminen johtaisi ristiriitoihin tämänkin kaavan luonnonsuojeluun ja loma-asumiseen liittyvien tavoitteiden kanssa.

Malminetsintälupa ja sillä suunniteltavat toimet olisivat myös **valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) vastaisia**. VAT edellyttää mm., että on huolehdittava

valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta sekä edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymisestä ja huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta. Malminetsintälupa loukkaa em. tavoitteita, koska sen tavoite on saada aikaan kaivos yhtenäiselle hiljaiselle alueelle.

2.4. Malminetsintälupahakemus tähtää kaivoksen perustamiseen, joten hakemusalueen ja sen ympärillä olevien luonnonsuojelualueiden ja Natura-alueiden vähättely tässä lupahakemuksessa pitäisi jo johtaa siihen, että lupaa ei tule myöntää. Alueen käytön suunnittelussa on *huolehdittava siitä, ettei hanke tai suunnitelma yksinään tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa merkittävästi heikennä Natura. 2000 verkoston perusteena olevia luonnonarvoja.*

2.6. Asianosaisille ja julkisuuteen tulee saattaa tietoon alueella aikaisemmin tehtyjen tutkimusten tulokset ja miten tutkimukset tehtiin sekä onko tutkimusten jälkeiset ennallistamistoimet tehty sekä mitä korvauksia tutkimuksista maanomistajille on maksettu.

3. MALMINETSINTÄALUEESEEN LIITTYVÄT ASIANOSAISET JA HEIDÄN TIETONSÄ

3.1. Luvan hakija tulee velvoittaa itse toimittamaan kaikille kiinteistöjen omistajille 10 km säteellä hakemusalueelta kaikki tiedot hakemuksesta ja kairauspisteistä karttoineen.

3.2. Jo se, että alueelle sijoittuu määriteltyjä vesialueita näyttää estävän luvan myöntämisen

4. SELVITYS TOIMINTAA KOSKEVASTA SUUNNITELMASTA

4.1. Liitteenä on tutkimussuunnitelma. Toimitetaanko myöhemmin toinen tutkimussuunnitelma? Aikaisemmista tutkimuksista alkaen n. 30 vuotta sitten ei ole saatavissa luotettavaa tietoa vaikka näyttää siltä, että niitä on viety pitkälle. Tutkimustulokset tulee selvittää huomattavasti tarkemmin ja luotettavammin kuin tässä suunnitelmassa. Aikaisempi tieto on hankittava ja perusteltava miksi aikaisemmat selvitykset eivät ole johtaneet kaivoksen perustamiseen. Erityisesti tulee jo lupavaiheen käsittelyssä selvittää ne syyt, jotka ovat johtaneet jokaisen kolmen aikaisemmin tutkimuksia tehneen yrityksen konkurssiin. Terra Mining Oy, Scan Mining Ab ja Lapland Goldminers Oy ovat olleet ulkomaalaisomistuksessa ja niiden toiminta on päättynyt konkurssin takia.

4.2. Jätehuoltosuunnitelman kohdan 2. vesistöt osalta tulee jo lupahakemusvaiheessa tehdä ensinnäkin kairausten osalta, mutta erityisesti mahdollisen kaivoksen osalta nyt esitettyä huomattavasti laajemmat selvitykset.

5. TOIMINNAN YMPÄRISTÖ- JA MUUT VAIKUTUKSET

5.1. Liitän oheen sivut 6-10 juuri tekemästäni huomautuksesta samalle alueelle suunnitellun tuulivoima-alueen OAS- ja YVA-suunnitelmasta. Huomautuksessa on käsitelty laajasti tärkeimmät samanlaiset vaikutukset ympäristöön sekä tuotu esille luonnonsuojelunäkökohdat, jotka pätevät tässäkin kaivostoimintaan tähtäävässä malminetsintälupahakemuksessa. Näiden vaikutusten perusteella lupaa ei voida myöntää. Tässä kaivoshankkeessa korostuvat erityisesti vesitalouteen, ihmisiin ja linnustoon kohdistuvat haittavaikutukset. On syytä jo malminetsintälupahakemuksen yhteydessä tarkastella sen lisäksi mahdollisen kaivoksen jätevalumiin liittyviä riskejä. Alueella on lukuisia metsälakikohteita, pieniä lampia, puroja ja noroja. Saastuttamisriskit pohjavesiin, pintavesiin ja valumiin Päijänteeseen, Tammi- ja Hauhanjärveen ja Ylisjärveen ovat poikkeuksellisen suuret. Lupahakemukseen tulee liittää meluselvitys kairausten aikana kuultavasta ulko- ja sisämelusta sekä aikataulutusta kairauksien kestosta.

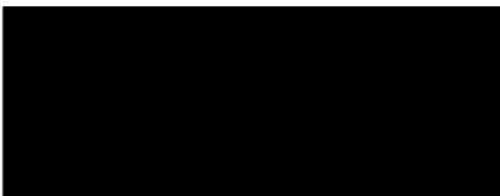
8. VAKUUS MALMINETSINTÄLUPAA VARTEN

Vakuus pitää olla kymmenkertainen lupahakemuksessa esitettyyn verrattuna ja pitää määritellä kenen hyväksi vakuus asetetaan Jyväskylän ja Luhangan puolella. Vrt. aikaisempien toimijoiden konkurssit. Hakemuksessa tulee myös määritellä mahdolliseen malminetsintälupaan perustuvan toiminnan korvaukset maanomistajille.

YHTEENVETO

Koska malminetsintäluvalle ei näytä olevan edellytyksiä eikä itse kaivostoiminnalle, niin edellä esitetyn johdosta malminetsintälupaa ei tule myöntää.

Luhangassa 24.11.2020



LIITTEET ks. kohta 5.1.

käytön suunnittelussa *on huolehdittava, ettei hanke tai suunnitelma yksinään tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa merkittävästi heikennä Natura 2000 verkoston perusteena olevia luonnonarvoja.*

Suunnitellun kaava-alueen läheiset muut kaavoitushankkeet tulee selvittää mm. em. Hauhanpohjassa voimassa oleva kaavatilanne, koska kaava sijoittuu lähes kiinni tuulivoima-alueeseen. Suunnitelman toteutuminen johtaisi ilmeisiin ristiriitoihin tämän kaavan luonnonsuojeluun ja loma-asumiseen liittyvien tavoitteiden kanssa.

Johtopäätös: Hanke tulee keskeyttää ja lopettaa koska se on maakuntakaavan vastainen.

6. NATURA-SUOJELUN VAATIMUKSISTA

Suunnitelmassa mainitaan Natura-arvioinnista sivuilla 11, 43 ja 99 ja todetaan, että tuulivoimahankkeesta ei arvioida kohdistuvan suoria vaikutuksia alueen läheisyydessä sijaitseviin Natura-2000 alueisiin (SAC-alueet) tai luonnonsuojelualueisiin etäisyydestä johtuen (s.99). 25.8.2020 päivytyssä suunnitelmaluonnoksessa mainitaan : tuulivoimahankkeesta ei kohdistu suoria vaikutuksia ... ja muutenkin siinä oli mainittu, että vaikutuksia tarkastellaan mahdollisesti laadittavassa Natura-arvioinnissa. Tämä lause on jätetty pois nykyisestä suunnitelmasta.

Hankealuetta lähimmät Natura 2000 -alueet ovat Putkilahden 2000 -alue (SACFI 0900098) alle kahden kilometrin päässä ja Vaarunvuoret Natura 2000 -alue (SACFI 0900039) n. kahden kilometrin etäisyydellä. Sähkönsiirtovaihtoehtojen läheisyyttä Natura-alueille ei ole selvitetty lainkaan. Kaava-alueen lähimmät luonnonsuojelualueet ja kohteet ovat

		Etäisyys siiven kärjestä	Tuulivoimala
Uusi-Liikola	etelässä	860 m	4 ja 6
Myllymäki	etelässä	600 m	4 ja 6
Housutorppa	lännessä	1 600 m	7
Housuvuori	lännessä	alle 2 000 m	7
Aukeasuo	lännessä	460 m	7
Hanslammi	pohjoisessa	760 m	10

Tuulivoima-alueen raja sijoittuu huomattavasti lähemmäs näitä kohteita. Esim. Uusi-Liikola 300 m, Myllymäki 150 m ja Aukeasuo on kiinni rajassa.

Lisäksi Luhangan Tammijärven puolella alle 2 000 m etäisyydellä hankealueesta sijaitsee rauhoitettu luonnonsuojelualue, joka ulottuu Hauhan järven rantaan saakka. Äskettäin on valtiolle

ostettu suunnitellun tuulivoima-alueen pohjoispuolelta n. 2 500 m etäisyydeltä kiinteistö luonnonsuojelutarkoituksiin. Kiinteistö on ympäristöministeriön hallinnassa.

On selvää, että tuulivoimahanke *aiheuttaa suoria vaikutuksia* Natura-alueille ja Natura 2000-verkoston kuuluvien SPA-alueiden osalta suojeluperusteena oleville lintulajeille. Natura-alueilla ja hankealueen vieressä olevilla luonnonsuojelualueilla pesivien lintujen reviirit ulottuvat kaava-alueelle, jolloin esimerkiksi lajien vuodenvierästyksen eri vaiheissa käyttämät elinympäristöt tai saalistuselinympäristö voivat hankkeen toteutuessa muuttua. Nämä vaikutukset voivat ilmetä lintujen törmäysriskin kasvuna, estevaikutuksina ja häiriövaikutuksina tuulivoimaloiden melusta ja välkkeestä.

Putkilahden aluekokonaisuus on valittu Natura 2000-verkoston sekä luonto- että lintudirektiivin (92/43/ETY ja 2009/147/EY) perusteella. Alueeseen kuuluva Housuvuori sijaitsee alle kahden kilometrin etäisyydellä lähimmästä suunnitellusta voimalapaikasta. Housuvuorella on edustava uhanalaislajisto. Putkilahden Natura-alue on linnustollisesti, kasvistollisesti ja maisemallisesti arvokas kohde. Noin kahden kilometrin päässä hankealueesta sijaitsee Vaarunvuorten Natura-alue (FI1090039) ja noin viiden kilometrin päässä Haapasuo-Syysjärvi-Rutajärvi-Kivijärvi Natura-alue (FI0900074), joka on perustettu Leivonmäen kansallispuistoksi vuonna 2003. Molemmat alueet on valittu Natura 2000-verkoston sekä luonto- että lintudirektiivin perusteella. Metsähallitus on juuri (KSML 16.10.2020) ilmoittanut, että Haapasuon-Kivisuon alueelta on löydetty äärimmäisen harvinaisia hyönteislajeja, kuten erittäin uhanalainen korpikirpukas. Suunnitelman sudenkorentoselvitys tulee tehdä jokaisen suunnitellun tuulivoimalan rakennuspaikan ympäriltä 200 m säteellä sekä suorittaa harvinaisten hyönteislajien kartoitus tuulivoima-alueella. Myös kasvillisuuskartoitus sisältäen sammal- ja jäkäläkartoituksen tulee tehdä.

Rauhoitetun Aukeasuon rauhoituspäätöksen mukaan alue on mm. tärkeä teerien soidinalue. Suo on ojittamaton, keskeltä puutonta lyhytkorsinevaa kasvava suokokonaisuus, jolla on todennäköisesti muitakin linnustoarvoja kuin teeren soidinpaikka.

Kaava-alueella tapahtuva elinympäristön muuttuminen voi aiheuttaa *suoria vaikutuksia* myös muulle Natura-alueilla esiintyvälle eläimistölle, mikäli niiden reviiri ulottuu kaava-alueelle asti. Salolan alueen vieressä on tehty syksyllä 2020 susihavainto, myös muutama vuosi sitten susi on tappanut metsästäjän koiran alueen lähellä. Tällaiselle hiljaiselle alueelle voi syntyä luontaisesti suden reviiri. Kaava-alueella on toimijan oma konsultti selvittänyt EU:n luontodirektiivin lajeista mm. lepakoita, viitasammakoita ja liito-oravaa. Näiden lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä (LSL 49 § ja LSL 42 §). Koska jo tietoon tulleissa toimijan oman konsultin tekemissä lintuselvityksissä on virheitä, niin ei voida olla varmoja tämän konsultin muidenkaan selvityksien oikeellisuudesta.

YVA-suunnitelmassa jätetään siis avoimeksi, laaditaanko hankkeesta luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen arviointi ja uudelleen arviointi. Velvollisuus luonnonsuojelulain (LSL) 65 §:n mukaiseen arviointiin perustuu luontodirektiivin 6 (3) artiklaan. EU:n komission tulkintaohjeen "Natura-alueiden käyttö", mukaan Direktiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädetyn *menettelyn noudattaminen ei edellytä varmuutta vaan todennäköisyyttä merkittävistä vaikutuksista*, jotka aiheutuvat sekä suojeltavan alueen sisällä että sen ulkopuolella toteutettavista suunnitelmista ja hankkeista. Näin ollen hanke edellyttää jo nyt esitettyjen arvioiden nojalla todennäköisten vaikutustensa perusteella (LSL) 65 § tarkoittamaa arviointia. Kaavan hyväksymisedellytysten osalta on huomattava, että EY- tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan arviointiin sovellettava *varovaisuus-/ennaltavarautumisen periaate* edellyttää puolestaan, että hanke/kaava voidaan hyväksyä vain sillä edellytyksellä, että *toimivaltainen viranomainen on varma siitä, ettei ole olemassa mitään tieteelliseltä kannalta järkevää epäilyä siitä, että haitallisia vaikutuksia kyseisen alueen koskemattomuuteen ei aiheudu*. Hankkeen poikkeuksellisuuden, laajuuden ja sijainnin ja sen vaikutusten luonteen johdosta edellytyksiä em. vaatimusten täyttymiselle ei esitetyn suunnitelman mukaan ilmeisestikään tule olemaan.

Johtopäätös: Hankealuetta ympäröi poikkeuksellisen arvokkaat ja herkäät luontokohteet, joita sijaitsee myös itse hankealueen sisällä. Tämän johdosta hanketta ei voida viedä eteenpäin vaan se on lopetettava. Sitä ei myöskään voida jatkaa, koska hankkeen omistaja on itse tehnyt luontokartoituksia, jolloin ne eivät ole riippumattomia.

7. ALUSTAVASTA VAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

Hanketoimija on hankkeen alkuvaiheessa kaavailut alueelle 5 tuulivoimalaa, sitten määrä on nostettu 7 voimalaan (Tiedustelu YVAN soveltamisesta Elylle 31.12.2019) ja nyt lukumäärää on nostettu 8-10 voimalaan, korkeutta on nostettu ja yksittäisen voimalan tehoa on nostettu 6 MW:stä 10 MW:iin. On odotettavissa, että toimija pyrkii hankkeen koon kasvattamiseen jatkossakin. Neljässä seuraavassa alakohdassa on selvitetty tarkemmin **syitä miksi hanketta ei voida viedä eteenpäin.**

7.1. YLEISTÄ

Tässä hankkeessa ennakoidaan tuulivoimaloiden ympäristövaikutusten kohdistuvan pääasiassa vain luontoon ja maisemaan. Sähkönsiirron osalta ei arvioida vaikutuksia, vaikka siirtovaihtoehdot vaikuttavat merkittävästi maisemiin, linnustoon ja suoraan lukuisten kiinteistöjen omistajiin Jyväskylässä, Luhangassa ja Toivakassa. Linnustovaikutuksia vähätellään eikä tuulivoimamelun terveyshaitoista ja niiden selvittämisestä ole mitään mainintaa.

7.2 MAISEMAVAIKUTUKSISTA

Suunnitelmassa todetaan, että maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön vaikutusten arviointi keskittyy lähi- ja ulommalle vaikutusalueelle 0-10 km etäisyydelle tuulivoimaloista. Yleispiirteisesti tarkastellaan vaikutukset noin 30 km:n etäisyydelle. Ei ole mainintaa mihin tämä perustuu.

Aikaisemmat julkaisut ja oppaat tuulivoimaloiden maisemavaikutuksista ovat vanhentuneet, koska voimaloiden koko on kasvanut huomattavasti. Tässä tapauksessa edellytetään maisemavaikutusten arviointia 10 km säteittäin aina 60 km asti ja myös yöaikaista voimaloiden valojen vaikutuksen arviointia maisemiin. Näkyvyys Jyväskylän kaupungin ja sen keskustan korkeimmille paikoille tulee arvioida, samoin Jämsän kaupungin alueelle. Se on erityisen tärkeää, koska voimaloiden koosta ja sijainnista johtuvat visuaaliset vaikutukset ulottuvat huomattavasti suunnitelmassa esitettyjä alueita laajemmille alueille. Voimaloiden suuren koon ja roottoreiden suuren läpimitan johdosta maisemavaikutusten arvioinnissa ja havainnekuviissa tulee arvioida myös roottorien pyörivää liikettä. Ennakkoselvityksessä 7 voimalasta havainnekuvat oli tehty väärin ns. häivyttämällä. Vaikutus ulottuu myös useamman kunnan alueelle kuin suunnitelmassa on esitetty. Lisäksi havainnekuvia tulee olla Pohjois-Päijänteen länsirannoilta sekä Päijänteen suurilta seliltä.

7.3 LINNUSTOVAIKUTUKSISTA

Koska suunnittelualue sijaitsee kolmen linnustollisesti arvokkaan Natura-alueen välissä tulee suunnitelmaan sisältyä Natura-arvionnin tarveharkinta, jossa myös arvioidaan, vaikuttaako hanke Natura-alueiden suojeluperusteena oleviin lintulajeihin. Tällaisen kohteen kattavassa lintuhavainnoinnissa vaaditaan tavanomaista tarkempaa ja ammattitaitoista lintuseurantaa. Suunnitelmassa kuvattu menetelmä on riittämätön. Riskien arviointia varten tarvittaisiin tarkempaa tietoa törmäysikkunan läpi lentävistä linnuista. Kahdesta pisteestä ei ole mahdollista hallita läheskään koko aluetta, varsinkin, jos näkyvyys niistä ei ole esteetön. Selvä virhe on laskennan tekeminen sumuisena aamuna, näin ei pidä tehdä, vaan on odotettava sumun hälvenemistä. Muuttolintuseurannassa alueen vieressä Säynätsalossa on 3-4.10.2020 havaittu mm. seuraavia lintuja: jouhisorsa, haapana, metsähanhi, harmaahaikara, muuttohaukka, merikotka, maakotka, all, pilkkasiipi, varpushaukka ja tundrahanhi.

Pesimälinnustoselvityksessä kahden kierroksen kartoituslaskenta on riittämätön. Niin kuin menetelmäkuvauksessa kerrotaan, sillä saadaan vain noin 60 %:n kattavuus. Tieteellisin kriteereiden mukaisissa pesimälinnustoselvityksissä tehdään yleensä 5 tai 10 laskentakierrosta, jolloin päästään jo yli 90 %:n kattavuuteen. On hyvin todennäköistä, että suunnittelualueella elää lähellä sijaitsevien Natura-alueiden suojelun perusteena olevia lintulajeja, kuten teeriä. Linnustoselvityksen tulisi tuottaa tarkkaa tietoa alueen pesimälinnustosta ja mahdollisista linnustollisesti arvokkaista alueista, jotta hankkeen vaikutukset suojeltaviin lajeihin voitaisiin arvioida luotettavasti. Jo Suomen lintuatlaksen ruudusta 686:343, Jyväskylä Putkilahti näkyy miten

runtas lintulajisto alueella on. Ruudun lajeista ovat uhanalaisia seuraavat: kaakkuri, pyy, viiriäinen, mehiläishaukka, sinisuohaukka, hiirihaukka, sääksi, nokikana, naurulokki, huuhkaja, varpuspöllö, tervapääsky, haarapääsky, räystäspääsky, hömötiainen, töyhtötiainen ja kuhankeittäjä. On huomattava, että ihmiset ovat tottuneet pitämään monia näistä lajeista varsin tavallisina, mutta niiden uhanalaisuusarvio perustuu pitkäaikaisiin kannanarvioihin ja niissä havaittavaan hälyttävään vähenemiseen lajin runsaudessa. Suurimman uhan alla tuulivoimalaitoshankealueella ovat metsälajit. Asukkaat ovat tehneet myös selkälokki-, maa- ja merikotkahavaintoja alueen läheisyydessä. Kohteella havaittu kaakkuri on lintudirektiivin (2009/147/EY) liitteen 1 laji. Pesintäselvityksessä tulee selvittää kaakkurin pesintälampi/lammet. Näyttää siltä, että sääksiarviota ei ole tehty tai sitä ei ole tehty oikein. Oikein tehdyssä lintukartoituksessa olisi selvitetty myös metson esiintyvyys ja sen soidinpaikat. Epäselvästä menetelmäkuvauksesta syntyy epäily, onko havainnoiteja edes yritetty tehdä asianmukaisesti ja riittäväillä resursseilla.

Päijänteen itärannalle on suunniteltu jo nyt käytössä olevien tuulivoimaloiden lisäksi useita tuulivoima-alueita yli kuntarajojen ja maakuntarajan 5-20 km:n säteelle toisistaan. Alue on tärkeä lintujen muuton johtolinja. Tästä syystä tulee muuttolinnustoarviointi tehdä myös suurempana maantieteellisenä kokonaisuutena. Alueen lintuselvitykseen on liitettävä mukaan juuri vireillä olevan Pien-Päijänteen rantaosayleiskaavan tuore linnustaselvitys ja otettava se huomioon.

7.4 VAIKUTUKSISTA ASUMISOLOSUHTEISIIN JA VIRKISTYKSEEN

Tuulivoimaloiden rakentaminen hävittäisi Jyväskylän ainoan hiljaisen alueen ja poistaisi maakuntakaavassa alueen läpi osoitetun ohjeellisen virkistysreitit.

Salola Wind Park Oy:n Elylle 31.12.2019 tekemässä tiedustelussa YVAn soveltamisen tarpeellisuudesta on esitetty yhtiön osaomistajan Etha Windin tekemä melumallinnus. Se on virheellinen. Ensinnäkään sitä ei ole tehty nyt suunnittelussa oleville voimaloille. Toisekseen mallinnuksessa ei ole lainkaan huomioitu määräysten mukaisia sanktioita. Jos melumallinnus tehtäisiin oikein niin 40 dB:n ulkomeluraja kasvaisi vähintään kilometrillä, jopa kahdella kun otetaan huomioon esimerkiksi kapeakaistaisuussanktio (5 dB). Tämä on tärkeää sen johdostakin, että kaikilla niillä tuulivoima-alueen naapurikiinteistöillä, joilla 40 dB:n meluraja ylittyy, asuinrakennusten rakentaminen ei ole mahdollista. Tästä eivät kiinteistöjen omistajat yleensä ole tietoisia.

Etha Wind toteaa, että mallinnuksessa on käytetty varsin kovaäänistä voimalamallia (106,8 dBA), joten laskentaan sisältyy varmuusmarginaalia. Tämä on väärää tietoa yhdestä tärkeimmistä asukkaisiin vaikuttavasta tuulivoimaloiden haittatekijöistä eli kuuluvasta ulko- ja sisämelusta sekä infraäänestä. Suunnitelmassa on kuvattava mitä varmuusmarginaaleja on käytetty ja millä perusteilla. Suunnitelman mukaan sama konsultti, joka siis on yhtiön omistaja tulee vastaamaan melumallinnuksen tekemisestä. Selvitys tuulivoimaloiden kuultavan ulko- ja sisämelun sekä infraäänen terveyshaitoista puuttuu kokonaan YVA-suunnitelmasta.

Tukes, Valtakatu 2,96100 Rovaniemi

lupatunnus ML 2015:0017

Muistutukseni ja mielipiteeni malminetsintälupahakemukseen

On käsittämätöntä, että vaikka Suomessa on pari vuotta vanha kaivoslaki, niin edelleenkin ulkomaiset kaivosyhtiöt saavat tehdä laajoja valtauksia yksityisten ihmisten maille ja aiheuttaa toiminnallaan laajoja ympäristötuhoja. Luhankaa suoraan koskettavasta kaivoshankkeesta aiheutuisi toteutuessaan dramaattisia negatiivisia seurauksia ja se aiheuttaisi useiden vuosien mittaan monen kymmenen kilometrin säteellä Hauhajärven, Tammijärven, Keskijärven, Myllyjärven ja lopuksi koko Päijänteen saastumisen.

Samalla tuhoutuisi upea Hauhanjärven erämaaisema ja luonnon hiljaisuus rikkoutuisi. Kyllä turistit häviäisivät ja kiinteistöjen arvo romahtaisi.

Kummallista, että samaan paikkaan suunnitellaan samanaikaisesti 10 jättimäisen tuulivoimalan teollisuusaluetta.

Kummatkaan suunnitelmat eivät sovi näihin paikkoihin ekologisista, sosiaalisista eikä taloudellisista syistä.


metsänomistaja Luhangassa

TUKES

Mielipide malmin etsintälupa Jyväskylä Luhanka:

Mielipiteen antaja: Juhani Hurmerinta Jyväskylä

Mawson kaivos yhtiölle ei tule antaa lupaa malmin etsintään ja mahdolliselle kaivostoiminnalle ko. alueelle.

Perusteet:

Hanke maakuntakaavan vastainen.

Alueella maakuntakaavassa osoitettu

- kansallispuisto

- Hiljainen alue

- matkailu ja virkistyksen vetovoima-alue.

- Kulttuuri ympäristön vetovoima-alue.

- Asumisen vapaa-ajan vetovoima-alue.

Ministeri Krista Mikkonen pöyristyi Team Finlandin mainoksesta ja lausui:

”Kansallismaisemat eivät ole kaupan”

Kansallispuistot tuovat aluetaloudellisten laskelmien mukaan puistopaikkakunnille välillisesti sekä tuloja, että työpaikkoja, huomioi ministeri Krista Mikkonen. (keskisuomalainen 18.11.2020)

Suojelupoliisin päällikkö Antti Pelttari muistuttaa, ettei kansallinen turvallisuus saa unohtua kuntapäätäjiltä, kun päätöksiä tehdään vaikeassa taloustilanteessa. ”vieraan valtion investointi-innon taustalla voi olla muitakin kuin taloudellisia intressejä” (Tämä lainaus keskisuomalaisesta.)



Muistutus malminetsintälupahakemukseen

Hakija:Mawson Oy

Lupa-alueen nimi:Vatsa

Lupatunnus:ML2015:0017

Alueen sijainti ja koko: Jyväskylä, Luhanka, 370,25ha

Osallisina henkilöinä, joiden asumiseen, työntekoon, virkistystoimintaan ja liikkumiseen alueella suunniteltu malminetsintä ja kaivos huomattavasti tulevat vaikuttamaan, haluamme esittää seuraavaa:

Suunniteltu malminetsintä ja kaivostoiminta on jyrkästi ristiriidassa *Jyväskylän kaupungin lainvoimaisessa yleiskaavassa* ja *Keski-Suomen lainvoimaisessa maakuntakaavassa* vahvistetun alueen käytön sekä myös *Metsähallituksen vahvistaman alueen luonto-ohjelman* kanssa. Maakuntakaavassa alue on varattu matkailun ja virkistykseen alueeksi ja Metsähallitus valvoo ja toimeenpanee malminetsintäalueella mm. Natura 2000 -suojeluohjelmaa. Kiinnitämme huomiota siihen, että malminetsintä/kaivosalue sijaitsee keskellä Keski-Suomen merkittäviä valtakunnallisia luonnonsuojelukohteita; Vaarunvuoria ja Leivonmäen kansallispuistoa.

Alueen voimassaoleva Jyväskylän kaupungin oikeusvaikutteinen yleiskaava (vahvistettu 25.11.2016) sisältää toimintaa ohjaavat ja velvoittavat karttatasot yhdyskuntarakenteen ohjauksesta (pääkartta), luontoarvojen verkottumisesta, maisemasta ja virkistyksestä, vesitalouden suojelusta, kulttuuriympäristöstä sekä täydennysrakentamisesta ja kestävästä liikkumisesta. Yleiskaavaan on suoraan otettu myös lainvoimaisesta maakuntakaavasta siirtyvät edellä mainitut merkinnät ja määräykset.

Jyväskylän yleiskaavakarttaan merkittyjen alueella sijaitsevien valtakunnallisten Natura 2000-suojelukohteiden osalta on kaavakartassa luonnonsuojelulain 65 §:n määräys.

”Jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.”

Yleiskaavassa ja maakuntakaavassa on suunnittelun välittömässä läheisyydessä ja osin sen sisällä useita valtakunnallisesti merkittäviä suojelua ja säilyttämistoimenpiteitä vaativia Natura 2000 kohteita ja arvokkaita maisema-alueita, Vaarunvuoret, Ylisjärven rannalla Putkilahti ja Hauhanjärven eteläpäässä Tammijärvi sekä Oravivuori ja Vanhanselän maisemakokonaisuus.

Kaivostoiminta ekologisesti herkällä karulla vedenjakajalla Päijänteen valuma-alueella tulee primäärisesti vaarantamaan Ylisjärven ja Hauhanjärven sekä niiden vesistövalumiin seurauksena Pohjois-Päijänteen Vanhanselän ja Korospohjanlahden vesistöt ainutlaatuisine luonto- ja virkistysarvoineen sekä vaikuttamaan alueen asukkaiden hyvinvointiin ja yritysten toimintamahdollisuuksiin. Kaivoksen jätevalumiin liittyvät riskit vaarantavat sekundäärisesti myös pääkaupunkiseudun vedenoton Päijänteestä. Toteutuneiden lukuisten kaivoskatastrofien (mm. Sotkamo, Orivesi, Leppävirta, Kangasjärvi, <https://yle.fi/uutiset/3-11555314>) perusteella ympäristötuhojen jälkisiivous tulee lisäksi vaatimaan veronmaksajien rahoitusta miljoonia euroja.

28.1.2020 lainvoiman saaneessa Keski-Suomen maakuntakaavassa Päijänne reunavyöhykkeineen on vahvistettu matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueeksi. Parhaillaan jatkovalmistelussa olevassa *Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa* 2.9.2020 on painotettu, että maakunnan hyvinvoinnin *aluerakenne kytkeytyy keskeisesti matkailun ja virkistyksen aluerakenteeseen ja reitistöihin. Luontoympäristö on alueen keskeinen hyvinvointiin liittyvä pitovoimatekijä.* Sitä tukevat matkailun ja virkistyksen, kulttuuriympäristön vetovoima-alueet ja asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueet sekä osana vetovoimatekijöitä selvitettyt hiljaiset alueet.

Keski-Suomen liiton lisäksi useiden alueella toimivien yhteisöjen ja viranomaisten aluekäyttösuunnitelmat perustuvat luontoarvoihin ja niiden muodostamaan lisäarvoon elinkeinotoiminnalle ja virkistykselle.

Metsähallituksen Päijännettä koskevissa alueiden käyttösuunnitelmissa on todettu, että Päijänteen kansallispuiston ja Natura 2000-alueiden keskeisiä arvoja ovat poikkeuksellisen edustava järvimaisema harjusaariketjuineen, lehdot, monipuolinen linnusto sekä vedenlaadun kirkkaus ja puhtaus. Alue on valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokasta luonnon- ja kulttuurimaisemaa, valtakunnallisesti arvokkaita ympäristöjä ja Natura 2000-suojelukohteita.

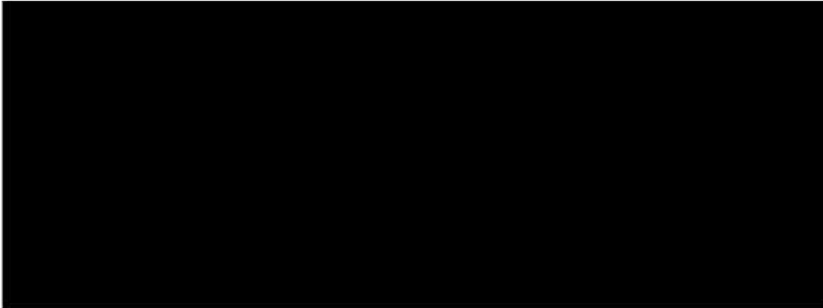
Merkittävimmät kohteet lähialueella ovat Vaarunvuori ja Päijänteen Korospohjanlahti, jotka kuuluvat valtakunnalliseen lehtojensuojelu- rantojensuojelu- vanhojen metsien suojeluun sekä Natura 2000- ohjelmaan. Metsähallituksen *”Vaarunvuorten Natura 2000 hoito- ja käyttösuunnitelman”* (<https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Csarja/c62.pdf>) mukaan alueen tärkeimmät suojelu- ja käyttöarvot ovat arvokas, monimuotoinen lajisto, vanha metsä, maisema sekä sijainti lähellä Jyväskylän kaupunkia helposti saavutettavana lähivirkistyskohteena. Metsähallituksen tavoitteena on Vaarunvuorten luonnonsuojeluarvojen turvaaminen ja virkistyskäytön järjestäminen niin, että luonnolle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa.

ProPäijänne ry:n hakemus Päijänteestä valtakunnallisesti merkittäväksi Unescon Biosfäärialueeksi tukeutuu Keski-Suomen maakuntakaavassa vahvistettuihin alueiden käyttösuunnitelmiin. Unescon biosfääritunnus on brändinä maailmanlaajuisesti tunnettu ja arvostettu. Biosfääritunnuksen saamisen edellytyksenä on, että alue täyttää Unescon määrittelemät perustehtävät. Suomesta löytyy tällä hetkellä vain kaksi biosfäärialuetta, Pohjois-Karjalasta ja Saaristomereltä, Päijänne tulisi olemaan kolmas biosfäärialue Suomessa.

Toivomme, että Päijänteen aluetta kehitetään kestäväällä tavalla maakuntakaavassa todetuin alueenkäyttösuunnitelmin. Päijänne on ollut ja tulee jatkossakin olemaan tärkeä alueen asukkaille ja yrityksille sekä pääkaupunkiseudun vesihuollolle. Katsomme, että kansallisen edun ja malminetsintään sekä kaivostoimintaan liittyvien huomattavien ympäristöriskien vuoksi ei hakemusalueelle tulisi malminetsintä- ja kaivoslupaa myöntää, vaan kansalliset valtakunnallisesti ainutlaatuiset luontoarvomme asetetaan nyt taloudellisten arvojen edelle. Kaivostoiminta ei sovi ko. alueelle.

Liitteet Muistutuksen allekirjoittajat

Jyväskylässä 25.11.2020



Muistutus malminetsintälupahakemukseen Mawson ML2015:0017/Vatsa

Osallisina henkilöinä, joiden asumiseen, työntekoon, virkistystoimintaan ja liikkumiseen alueella suunniteltu malminetsintä ja kaivos huomattavasti tulevat vaikuttamaan, haluamme esittää seuraavaa:

Suunniteltu malminetsintä ja kaivostoiminta on jyrkästi ristiriidassa *Jyväskylän kaupungin lainvoimaisessa yleiskaavassa* ja *Keski-Suomen lainvoimaisessa maakuntakaavassa* vahvistetun alueen käytön sekä myös *Metsähallituksen vahvistaman alueen luonto-ohjelman* kanssa. Maakuntakaavassa alue on varattu matkailun ja virkistysalueeksi ja Metsähallitus valvoo ja toimeenpanee malminetsintäalueella mm. Natura 2000 -suojeluohjelmaa. Kiinnitämme huomiota siihen, että malminetsintä/kaivosalue sijaitsee keskellä Keski-Suomen merkittäviä valtakunnallisia luonnonsuojelukohteita; Vaarunvuoria ja Leivonmäen kansallispuistoa.

Alueen voimassaoleva Jyväskylän kaupungin oikeusvaikutteinen yleiskaava (vahvistettu 25.11.2016) sisältää toimintaa ohjaavat ja velvoittavat karttatasot yhdyskuntarakenteen ohjauksesta (pääkartta), luontoarvojen verkottumisesta, maisemasta ja virkistyksestä, vesitalouden suojelusta, kulttuuriympäristöstä sekä täydennysrakentamisesta ja kestävästä liikkumisesta. Yleiskaavaan on suoraan otettu myös lainvoimaisesta maakuntakaavasta siirtyvät edellä mainitut merkinnät ja määräykset.

Jyväskylän yleiskaavakarttaan merkittyjen alueella sijaitsevien valtakunnallisten Natura 2000-suojelukohteiden osalta on kaavakartassa luonnonsuojelulain 65 §:n määräys.

Jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonsuojelukohteita, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitettu sisällyttäväksi Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Yleiskaavassa ja maakuntakaavassa on suunnittelualan välittömässä läheisyydessä ja osin sen sisällä useita valtakunnallisesti merkittäviä suojelua ja säilyttämistoimenpiteitä vaativia Natura2000 kohteita ja arvokkaita maisema-alueita, Vaarunvuoret, Ylisjärven rannalla Putkilahti ja Hauhanjärven eteläpäässä Tammijärvi sekä Oravivuori ja Vanhanselän maisemakokonaisuus.

Kaivostoiminta ekologisesti herkällä karulla vedenjakajalla Päijänteiden valuma-alueella tulee primäärisesti vaarantamaan Ylisjärven ja Hauhanjärven sekä niiden vesistövalumiin seurauksena Pohjois-Päijänteiden Vanhanselän ja Korospohjanlahden vesistöt ainutlaatuisine luonto- ja virkistysarvoineen sekä vaikuttamaan alueen asukkaiden hyvinvointiin ja yritysten toimintamahdollisuuksiin. Kaivoksen jätevalumiin liittyvät riskit vaarantavat sekundäärisesti myös pääkaupunkiseudun vedenoton Päijänteestä. Toteutuneiden lukuisten kaivoskatastrofien (mm. Sotkamo, Orivesi, Leppävirta, Kangasjärvi, <https://yle.fi/uutiset/3-11555314>) perusteella ympäristötuhojen jälkisiivous tulee lisäksi vaatimaan veronmaksajien rahoitusta miljoonia euroja.

28.1.2020 lainvoiman saaneessa Keski-Suomen maakuntakaavassa Päijänne reunavyöhykkeineen on vahvistettu matkailun ja virkistysalueeksi. Parhaillaan jatkovalmistelussa olevassa *Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa* 2.9.2020 on painotettu, että maakunnan hyvinvoinnin aluerakenteen kytkeytyy keskeisesti matkailun ja virkistysalueiden rakentamiseen ja

reitistöihin. Luontoympäristö on alueen keskeinen hyvinvointiin liittyvä pitovoimatekijä. Sitä tukevat matkailun ja virkistyksen, kulttuuriympäristön vetovoima-alueet ja asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueet sekä osana vetovoimatekijöitä selvitettyt hiljaiset alueet.

Keski-Suomen liiton lisäksi useiden alueella toimivien yhteisöjen ja viranomaisten aluekäyttösuunnitelmat perustuvat luontoarvoihin ja niiden muodostamaan lisäarvoon elinkeinotoiminnalle ja virkistykselle.

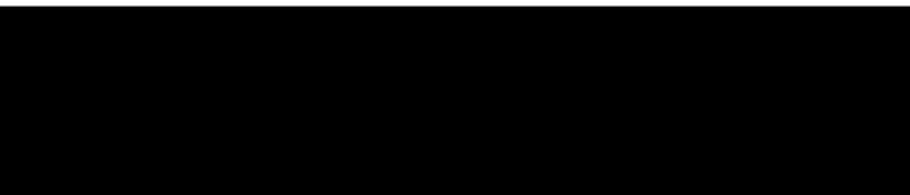
Metsähallituksen Päijännettä koskevissa alueiden käyttösuunnitelmissa on todettu, että Päijänteen kansallispuiston ja Natura 2000-alueiden keskeisiä arvoja ovat poikkeuksellisen edustava järvimaisema harjusaariketjuineen, lehdot, monipuolinen linnusto sekä vedenlaadun kirkkaus ja puhtaus. Alue on valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokasta luonnon- ja kulttuurimaisemaa, valtakunnallisesti arvokkaita ympäristöjä ja Natura 2000-suojelukohteita.

Merkittävimmät kohteet lähialueella ovat Vaarunvuori ja Päijänteen Korospohjanlahti, jotka kuuluvat valtakunnalliseen lehtojensuojelu- rantojensuojelu- vanhojen metsien suojeluun sekä Natura 2000-ohjelmaan. Metsähallituksen "*Vaarunvuorten Natura2000 hoito- ja käyttösuunnitelman*" (<https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Csarja/c62.pdf>) mukaan alueen tärkeimmät suojelu- ja käyttöarvot ovat arvokas, monimuotoinen lajisto, vanha metsä, maisema sekä sijainti lähellä Jyväskylän kaupunkia helposti saavutettavana lähivirkistyskohteena. Metsähallituksen tavoitteena on Vaarunvuorten luonnonsuojeluarvojen turvaaminen ja virkistyskäytön järjestäminen niin, että luonnolle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa.

ProPäijänne ry:n hakemus Päijänteestä valtakunnallisesti merkittäväksi Unescon Biosfäärialueeksi tukeutuu Keski-Suomen maakuntakaavassa vahvistettuihin alueiden käyttösuunnitelmiin. Unescon biosfääritunnus on brändinä maailmanlaajuisesti tunnettu ja arvostettu. Biosfääritunnuksen saamisen edellytyksenä on, että alue täyttää Unescon määrittelemät perustehtävät. Suomesta löytyy tällä hetkellä vain kaksi biosfäärialuetta, Pohjois-Karjalasta ja Saaristomereltä, Päijänne tulisi olemaan kolmas biosfäärialue Suomessa.

Toivomme, että Päijänteen aluetta kehitetään kestäväällä tavalla maakuntakaavassa todetuilla alueenkäyttösuunnitelmin. Päijänne on ollut ja tulee jatkossakin olemaan tärkeä alueen asukkaille ja yrityksille sekä pääkaupunkiseudun vesihuollolle. Katsomme, että kansallisen edun ja malminetsintään sekä kaivostoimintaan liittyvien huomattavien ympäristöriskien vuoksi ei hakemusalueelle tulisi malminetsintä- ja kaivoslupaa myöntää, vaan kansalliset valtakunnallisesti ainutlaatuiset luontoarvomme asetetaan nyt taloudellisten arvojen edelle. Kaivostoiminta ei sovi ko. alueelle.

Jämsässä 26.11.2020



Huomautus malminetsintäluvasta 26.11.2020

Hakija: Mawson Oy

Lupa-alueen nimi: Vatsa

Lupatunnus: ML2015:0017

Alueen sijainti ja koko: Jyväskylä, Luhanka, 370,25 ha

Lähetetään 26.11. mennessä: kaivosasiat@tukes.fi

Huomauttaja: [REDACTED]

Johdanto:

Putkilahden kyläseura ry on tehnyt marraskuussa 2011 jäsenkyselyn, johon vastanneet jäsenet yksimielisesti toivoivat kyläseuran kannanottoa kuulutettuun malminetsintälupahakemuksen. Jäsenkyselyn perusteella on nostettu esiin seuraavat huolet ja havainnot lupakäsittelyssä huomioitavaksi.

Putkilahti on ollut jo vuodesta 1995 valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Maankäyttö- ja rakennuslaissa olevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät, että arvokkaat maisema-alueet otetaan huomioon alueiden käytössä. Kaikki vastanneet nostivat esiin erilaisia huolia, mitä malminetsintä voi tuottaa puhdasvetiseen Ylisjärveen ja Putkilahden arvokkaaseen kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaaseen kylään.

Erityisesti on huoli vesistöistä: Vaikutukset pohjaveteen sekä malminetsintäalueen puroihin, suoaluesiin ja pienvesikohteisiin. Valumat Ylisjärveen ja sen myötä pohjavesiin huolettaa. Kaivostoiminnan harjoittamista ei pidetä mahdollista yhteensovittaa alueella olevien muiden toimintojen ja luontoarvojen kanssa. Miksi siis edes tutkia aluetta turhaan?

Malminetsintätoimiakaan ei pidetä riskittömänä ympäristölle, kuten lupahakemuksessa väitetään. Malminetsintäalue sijaitsee lähellä Natura 2000-alueita, luonnosuojelualueita ja arvokkaita pohjavesialueita.

Aluetta on tutkittu jo useaan otteeseen ja todettu kaivostoiminnan kannalta vaikeasti hyödynnettäväksi ja lyhytaikaiseksi. Luontoon kaivostoiminnan käynnistymisellä olisi kuitenkin hyvin arvaamattomat ja vuosikymmenten, jopa vuosisatojen seuraamukset. Kaivostoiminta aiheuttaa aina huomattavia ympäristövaikutuksia sekä suoraan, että välillisesti.

Tarkemmat huomiot hakemuksesta:

1. Malminetsintälupa on puutteellinen. Lupahakemuskaavake on puutteellisesti täytetty, eikä täytä vaatimusta tarpeellisten ja luotettavien selvitysten antamisesta.

Lupahakemuskaavake ei anna asianosaisille riittävää tietoa hakemusten kohteena olevasta toiminnasta eikä sen pohjalta voida antaa tarpeellisia määräyksiä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi. Kun otetaan huomioon malminetsintähankkeen ja sitä mahdollisesti seuraavan kaivoksen toiminnan vaikutukset myös haettavan alueen ulkopuolelle, voidaan todeta, että lupahakemukseen ei ole sisällytetty riittävää selvitystä niistä, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea. Lupahakemuksessa ei siis ole esitetty kaivoslain 34§:n 2 mom. velvoittamaa lupaharkinnan kannalta tarpeellista ja luotettavaa selvitystä.

2. Lupahakemuksen liitteenä esitetty kaivoslain 13 §:n mukaista kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmassa on selkeitä virheitä. "Hakijan käyttämissä etsintämenetelmissä ei synny kaivannaisjätettä." Aina syntyy kaivannaisjätettä

3. Hakija voidaan katsoa epäpäteväksi seuraavan toteamuksen perusteella lupahakemuksessa: "*Suunnitellut toimenpiteet ovat tavanomaisia malmitutkimuksia joiden vaikutukset vesistöihin, pohjavesiin, ihmisiin ja maa- tai kallioperään ovat hyvin vähäiset tai niitä ei ole lainkaan*". Kaivoslain 6 §:n mukaan toiminnan vaikutuksista sekä vahinkojen ja haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja vähentämismahdollisuuksista on oltava riittävä selvitys. Lupahakemuksessa ei kuitenkaan ole lainkaan kuvattu sen kallio- ja maaperän fysikaalisia ja kemiallisia ominaisuuksia. Lähialueella on todettu kaivojen porausten yhteydessä ongelmia isojen rikkipitoisuuksien ja arseenin osalta. Lupahakemuksessa ei kuvata kairauksiin käytettävän veden hankintaa, kairausveden mastoon laskemista eikä ominaisuuksia.

4. Kairaus ja muut geologiset tutkimusmenetelmät ja kaivuutyö aiheuttavat melua. Etsintäalueen naapureita koskevat melu- ja pölyvaikutukset on selvitettävä ja niitä on rajoitettava. Melu kuluu rantoja pitkin kauas.

5. Vaatimuksena esitetään, että takuumaksun tulee olla merkittävästi suurempi. Sehän palautuu, kun kaikki on kunnossa. Tiedossa on, että vuonna 2014 yhtiön näytteenotto ja tutkimukset ovat johtaneet luonnonalueiden turmeltumiseen ja vastuuhenkilöt saivat tuomion. Mitenhän kävi korvausten?

Yhteenveto:

Kyselyn perusteella pidetään tärkeänä, että kyläseura puolustaa kylän ympäristöä ja luontoon perustuvia vahvuuksia. Epäiltiin jopa kyläyhteisön hiipumista kaivostoimintauhan alla. Jo 90-luvulta alkaneet malminetsinnät ovat olleet kyläläisten ja maanomistajien huolena ja on kohtuutonta jatkaa tätä epätietoisuutta. Se vaikuttaa investointeihin ja estää luontoon perustuvan liiketoiminnan kehittymistä, mitä Leivonmäen kansallispuiston, Vaarunvuoren ja Päijänteen läheisyys kylällä mahdollistaisi. Tällä perusteella kyselyyn vastaajat ja täten myös Putkilahden kyläseura esittää lupaviranomaisille, että tulee ottaa kielteinen kanta hankkeeseen.

Lähetäjä: Tukes KaivosAsiat
Lähetetty: tiistai 24. marraskuuta 2020 12.06
Vastaanottaja: Tuominen Esa (Tukes); Viljamaa Eeva (Tukes)
Aihe: VL: ML2015:0017

Lähetäjä: [REDACTED]
Lähetetty: tiistai 24. marraskuuta 2020 11.27
Vastaanottaja: Tukes KaivosAsiat <Asiat.Kaivos@tukes.fi>
Aihe: ML2015:0017

Mielipide Mawson Oy:n "VATSA" ML2015:0017 malminetsintälupahakemukseen.

Hakemus kokonaisuudessaan tehty todella puutteellisesti ja osin myös harhaanjohtavasti. Alueella on pariinkin otteeseen suoritettu koekairauksia, joiden kairasydämistä saataisiin tarvittavaa informaatiota tekemättä lisäkairauksia. Alue on tunnettu monimuotoisesta luonnostaan. Lähistöllä sijaitseva Vaarunvuori on yksi Suomen lajirikkaimmista paikoista – niin kasvien kuin eläintenkin osalta. Alue on myös erittäin suosittu retkeilijöiden ja ulkoilijöiden kesken.

Suosittelen hakemuksen hylkäämistä. Järkevintä olisi tarkastaa / lunastaa edellisten kairauksien tiedot ja vasta tämän jälkeen harkita uudempien tutkimusten tekemistä. Kaivinkoneiden ja porauslaitteiden jälkien korjaaminen on vaikeaa. Lisäksi niiden tuottamat pakokaasut / päästöt ja äänihaitat ovat vahingollisia niin eläimille, ihmisille kuin luonnollekin.

Terveisin,



TUKES
Valtakatu 2
96100 ROVANIEMI

Lupa-alueen nimi: Vatsa
Lupatunnus: ML2015:0017

Muistutus Korpilahden luonnonsuojeluyhdistys ry esittää, että Mawson Oy:n hakemus malminetsintäluvan saamiseksi Vatsa-nimiselle alueelle Jyväskylässä hylätään.

Perustelut Suunniteltu malminetsintälupa-alue sijoittuu Korpilahden monipuolisen luonnon säilymisen kannalta ongelmalliselle alueelle: lähelle suojelualueita sekä keskelle hienoa erämaista metsää. Suunniteltu koalue ulottuu suojelualueiden välittömään läheisyyteen. Ehdotettu 50 metrin suojavyöhyke on sinänsä myönteinen asia, mutta kovin kapea luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi.

Hakemuksen mukaan lisätutkimuksia pitää tehdä huomattavan paljon. Puita kaadettaisiin ja maanpintaa rikottaisiin tutkimuskaivantojen tai -ojien yhteydessä useiden metrien syvyyteen sekä mahdollisesti tehtäisiin louhoksia, jotka arpeuttaisivat maisemaa useiden vuosien ajan. Tutkimusalue rajautuu Keski-Suomen maakuntakaavaan liittyvässä selvityksessä määritettyyn ja samalla harvinaiseen ns. hiljaiseen alueeseen, mikä tuhoutuisi tutkimuksissa. Jyväskylän yleiskaavassa tutkimusalueen läpi kulkee myös ohjeellinen päävirkistysreitti.

Terra Mining- yhtiön aiemmin tekemän tutkimuksen mukaan esiintyvä sisältäisi miljoona tonnia kultapitoista kiveä. Tällaisen kivimäärän louhiminen ilman pysyviä luontoon ja maisemaan kohdistuvia lopullisia haittoja ei liene mahdollista. Toteutuessaan mahdollinen kaivos rikkoisi ekologisia yhdyskäytäviä eriasteisten luonnonsuojelualueiden välillä ja estäisi alueen virkistyskäytön.

Korpilahdella 22,11,2020



Muistutus malminetsintäluvasta

Hakija: Mawson Oy

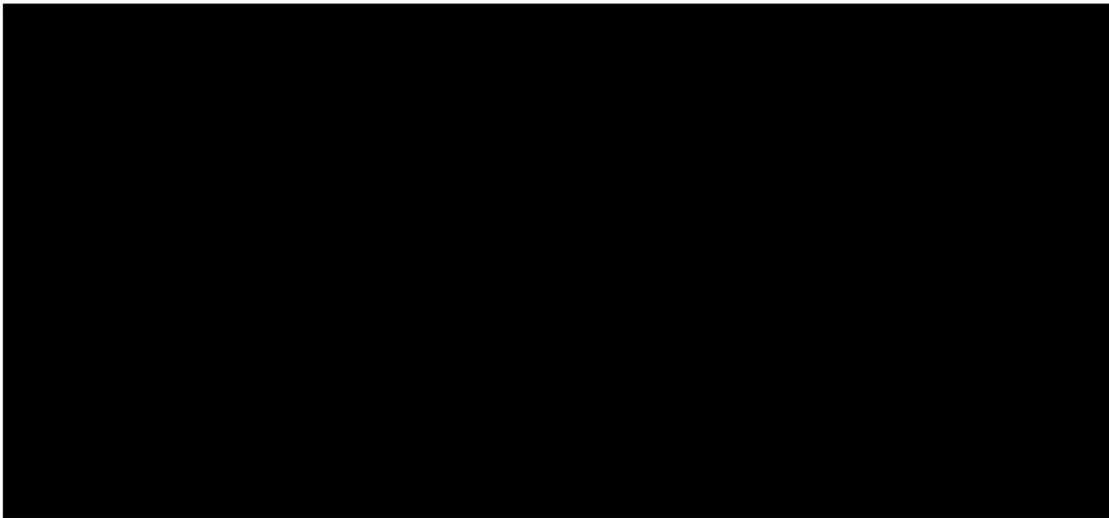
Lupa-alueen nimi: Vatsa

Lupatunnus: ML2015:0017

Alueen sijainti ja koko: Jyväskylä, Luhanka, 370,25 ha

Lähetetään 3.12.2020 mennessä: kaivosasiat@tukes.fi

Muistutuksen jättävät valtausalueen maanomistajat:



Muistutukseen liittyvät huomautuksella valtausalueen naapurikiinteistöjen omistajina:



Esitämme malminetsintäluvasta seuraavat muistutukset / huomautukset.

Alueen metsälailla ja yksityisesti suojellut kohteet.

Malminetsintäluvassa kuvataan, ettei alueella ole luonnonsuojelualueita. Alueella on kuitenkin lukuisia metsälain 10§ perusteella suojeltuja kohteita, joista monet pohjavesivaikutteisia ja herkkiä pienvesikohteita: puroja, lampia ja lähteitä. (n. 20ha pinta-alalla, ks.liite). Ne vaurioituvat helposti porauksista ja kaivannoista. Alueen välittömässä läheisyydessä on myös yksityisesti suojeltuja alueita ja luontokohteita.

Haluamme tarkemman selvityksen siitä, mikä on maanomistajan oikeusturva tilanteessa, jossa malminetsintätoimet vahingoittavat metsälakikohteita tai suojelusitoumuksen alueita,

sillä lain mukaan maanomistaja on vastuussa metsälakikohteistaan. Ennen luvan myöntämistä tulee kaivosyhtiön luetteloida metsälakikohteet, esittää suunnitelma niiden huomioimisesta malminetsinnässä ja ympäristöviranomaisten tulisi tarkistaa, että suunnitelma on asianmukainen. Kaivosyhtiö tulisi osoittaa myös vastuuseen kohteelle aiheutuneista vaurioista.

Soiden ja lintujen suojelu

Malminetsintä alueelle sijoittuu soidensuojeluohjelma ehdotukseen kuuluvia kohteita: Ahvenlampi, Pieni-Hanslampi ja Luotojärvi. Valtausalueen sisällä on suojelukohde Aukeasuo, rauhoituspäätöksen mukaan alue on mm. tärkeä teerien soidinalue. Suo on ojittamaton, keskeltä puutonta lyhytkorsinevaa kasvava suokokonaisuus, jolla on todennäköisesti muitakin linnustoarvoja kuin teeren soidinpaikka.

Malminetsintä on meluisaa. Valtausalueen ympäristössä on FINIBA alueita ja läheiset Natura 2000 on perustettu sekä luonto- että lintudirektiivien perusteella. Valtausalueella on pesinyt kalasääskiä. Tietojemme mukaan pesäpuita on suojaetäisyyden (1100m) sisällä valtausalueesta. Malminetsintäalue sijaitsee merkittävällä lintujen kevät- ja syysmuuttoreitillä. Malminetsintää ei tule harjoittaa alueella lintujen kevätmuuton huhti- ja toukokuun eikä syysmuuton elo- ja marraskuun aikana. Lintujen lepo-, ruokailu-, soidin ja pesäpaikat tulee selvittää. Siksi Mawson Oy:n tulee pyytää lausunto Keski-Suomen lintutieteelliseltä yhdistykseltä. (Luonnonsuojelulaki 49 §, Euroopan yhteisön lajiensuojelua koskevat erityissäädökset. Luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen on kielletty)

Hakemuksen väite siitä, ettei soidensuojeluperusteet vaarannu, ei ole uskottava. 50 m suojavyyhyke ei ole riittävä. Tarvitaan tarkempi selvitys siitä, kuinka kaivosalue ylipäättään voi sijoittua tälle alueelle soidensuojelun näkökulmasta.

Vaikutus vesistöihin ja pohjaveteen

Alueella on vesilain (15 §, 17 §) mukaisia pieniä lampia, lähteitä ja luonnontilaisia puroja. Toimenpiteet eivät saa vaarantaa puroa tai lähdeettä siten, ettei se säilyisi luonnonvaraisena. Alueen läpi kulkee Housuoja ja muita virtaavia vesiä. Luvan hakija ei ole esittänyt, miten alueella olevat pienvedet suojellaan malminetsinnässä.

Malminetsintäalueelta tulee valumia Ylisjärveen ja siten laajalle Putkilahden pohjavesialueelle, jossa on myös Jyväskylän kaupungin vedenottamo. Tarvitaan tarkempi selvitys riskeistä vesistönsuojelun näkökulmasta, viitaten Jyväskylän kaupungin vesistönsuojeluohjelmaan.

Detaljitutkimuksissa kallio pestään vedellä. Tarvitaan tarkempaa tietoa, mistä vesi tuodaan paikalle ja minne se imeytetään? Miten tässä huomioidaan vesistönsuojelua koskeva lainsäädäntö ja luvitus?

Vaikutus Natura-alueisiin

Putkilahden aluekokonaisuus on valittu Natura 2000-verkoston sekä luonto- että lintudirektiivin (92/43/ETY ja 2009/147/EY) perusteella. Tähän kokonaisuuteen kuuluva arvokas Housuvuoren kallioalue on käytännössä kiinni malminetsintäalueessa ja alue on myös suosittu retkeilykohde

Noin viiden kilometrin päässä hankealueesta sijaitsee Vaarunvuorten Natura-alue (FI1090039) ja noin seitsemän kilometrin päässä Haapasuo-Syysjärvi-Rutajärvi-Kivijärven Natura-alue (FI0900074), joka on perustettu Leivonmäen kansallispuistoksi vuonna 2003. Molemmat alueet on valittu Natura 2000- verkostoon sekä luonto- että lintudirektiivin perusteella

Malminetsintäalueella tapahtuva elinympäristön muuttuminen ja melu voi aiheuttaa suoria vaikutuksia myös muulle Natura-alueilla esiintyvälle eläimistölle, mikäli niiden reviiri ulottuu kaava-alueelle asti. Syksyllä 2020 on alueen läheisyydessä tehty susihavaintoja. Alueen läheisyydessä on tekeillä tuulivoimakaavoitukseen liittyen luontokartoitus EU:n luontodirektiivin lajeista mm. lepakoista, viitasammakoista ja liito-oravista. Näiden lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä (LSL 49 § ja LSL 42 §).

Malminetsintälupa vaatisi nyt esitettyä tarkemmat selvitykset vaikutuksista Natura2000 alueisiin. Esimerkiksi liikenteen ja melun vaikutukset on arvioitava.

Vaikutus asutukseen ja ihmisiin.

Malminetsintähankkeella ja sitä mahdollisesti seuraavan kaivoksen toiminnan vaikutukset valtausalueen ulkopuolelle tulee huomioida. Lupahakemukseen ei ole sisällytetty riittävää selvitystä niistä, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, eli lupahakemuksessa ei ole esitetty kaivoslain 34§:n 2 mom. velvoittamaa lupaharkinnan kannalta tarpeellista ja luotettavaa selvitystä malminetsinnän ja siitä mahdollisesti seuraavan kaivoksen toiminnan vaikutuksista valtausalueen ulkopuolelle.

Malminetsintäalue rajautuu asuttuun kiinteistöön ja vapaa-ajan asuntoon. Lähistöllä Ylisjärven ja Hauhan suunnalla on useita vakituisia ja vapaa-ajan kiinteistöjä. Riskienhallintasuunnitelmat malminetsinnän vaikutuksista ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen puuttuvat. Kairaus ja monet muut geologiset tutkimusmenetelmät ja kaivuutyö aiheuttavat melua. Etsintäalueen naapureita koskevat melu- ja pölyvaikutukset on selvitettävä ja niitä on rajoitettava.

Alue on tärkeä metsästyksen kannalta ja maanomistajat harrastavat metsästystä maillaan. Miten tutkimukset vaikuttavat alueen metsästyskäyttöön?

Muinaismuistot

Putkilahti-Oittila alueelta on inventoitu erityisen paljon muinaisjäännöksiä. (Korpilahti-Oittila muinaisjäännös selvitys 1996, [hae liite.aspx \(kyppi.fi\)](#)) Selvityksen mukaan vaikuttaa siltä, että muinais- Päijänteen ranta on valtausalueella. Arvelemme, ettei alueella ei ole tehty vielä arkeologista inventointia, sillä Jyväskylässä muinais-Päijänteen inventoinnit ulottuvat vain saarin. [24670-Paijanteen saaristoinventoinnin raportti.pdf \(keskisuomi.fi\)](#) Jämsän alueella on inventoitu kaikki ranta-alueet. [JÄMSÄ, PÄIJÄNTEEN RANTOJEN MUINAISJÄÄNNÖKSET 2005 \(dlc.fi\)](#)

Ennen malminetsintälupaa olisi selvitettävä, onko alueella muinaisjäännösten inventoinnin tarvetta.

Malminetsinnän jätehuoltosuunnitelma ja jälkitoimenpiteet

Lupahakemuksen liitteenä esitetystä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmassa on selkeitä virheitä (kaivoslaki 13 §)

Ensinnäkin, aina syntyy jätteitä. Vesistön ja myös muun ympäristön kannalta olennainen tieto on erityisesti, millä keinoin myrkyllinen kivipöly (soija) käsitellään ympäristöturvallisesti.

Malminetsintäluvan jälkitoimenpiteenä Mawson Oy esittää saattavansa ympäristön yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon ja maisemoivansa alueen. Koelouhintojen kohdalla esitetään jälkitoimenpiteenä maisemoimista.

Maisemoiminen tarkoittaa kuopan reunojen loiventamisesta ja kasvillisuuden leviämisen mahdollistaman maakerroksen levittämistä päälle. Kaivoslaissa malminetsinnän jälkitoimenpidettä kutsutaan ennallistamiseksi, tavoitteena on saattaa ympäristö mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan.

Mawson Oy käyttää Malminetsinnän jätehoitosuunnitelmassa otsikkoa ennallistaminen, mutta kertoo maisemoivansa kaivannot ja koelouhokset. Tulee tarkentaa, edellytetäänkö nyt luvassa maisemointia vai ennallistamista, ja mitä tämä konkreettisesti maan jatkokäytön kannalta maanomistajalle tarkoittaa.

Pelkkä porausten tulppaaminen ei estä pitkällä jäniteellä pienvesikohteita sisältävän alueen vesitalouden vaurioitumista.

Aiemmat toimijat alueella ovat jättäneet rakennelmia ja tutkimusvälineistöä maanomistajan riesaksi, joten nyt olisi syytä saada paremmat vakuudet siitä, että ongelma ei toistu.

Vireillä olevat muut asiat, jotka vaikuttavat kaivossuunnitelmaan.

ProPäijänne ry hakee Päijännettä Unescon Biosfäärialueeksi, mikä voi avata merkittävää vahvuutta Jyvässeudun matkailun kehittämiseen ellei teollisuuskaavoituksella vaurioiteta matkailun ja virkistystyksen vetovoimaa paikkakunnalla. Salola Wind Park tuuliteollisuusalueen ympäristövaikutusten arviointi ja kaavoitus on suunnitteluvaiheessa. Tulee arvioida hankkeiden yhteisvaikutukset alueelle esimerkiksi vesistökuormituksen, soiden vesitalouden ja melukuormituksen osalta. Lisäksi alue on Jyväskylän ainoalla hiljaisella alueella, joten pitäisi olla selvää, ettei sitä kannata pilata kaivostoiminnalla.

Korvattavaksi merkittävä:

Edellä mainittujen metsälakikohteiden lisäksi vaadimme korvausvelvollisuutta metsätaloudelle. Maanomistajina olemme huolissamme montutuksen ja kairauksen vaikutuksista puun juuriin ja taimikoihin. Maa- ja metsäalueelle aiheutuneet vahingot on korvattava täysimääräisesti odotusarvolisineen ulkopuolisen (esim. Metsänhoitoyhdistys) tekemän arvion perusteella

Tiemaksut on määrättävä luvan haltijan maksettavaksi valtausalueen osalta tienhoitokunnan päätösten mukaisesti

Kiinteistövero

Vaikka malminetsintäluvassa mainitaan, ettei alueelle tehdä pysyviä rakennelmia, vaadimme maanomistajina lupaan ehdon, ettei meille synny seuraamuksia kaivosalueelle/malminetsintäalueelle mahdollisesti määrättävästä kiinteistöverosta.

Vakuus.

Alueen arvo ja malminetsinnän riskit esimerkiksi metsälakikohteille huomioiden, on 10 000 euron vakuusmaksu täysin riittämätön. Tulee vaatia **vähintään** 100 000 euron vakuutta. Edelliset toimijat ovat menneet konkurssiin ja raivaaminen on jäänyt maanomistajan vastuulle. Nykyisen toimijan varallisuuden tarkastelu herättää huolta tästä näkökulmasta.

Yhteenveto:

Jos malminetsintä yksistään tai muiden hankkeiden kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura 2000 –alueen luonnonarvoja, hakijan on liitettävä malminetsintähakemukseen arvio toiminnasta aiheutuvista vaikutuksista. Sama koskee Myös Natura 2000 -alueen ulkopuolelle sijoittuvia hankkeita, jos niillä todennäköisesti on Natura-alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Mikäli toiminnanharjoittaja pitää toiminnasta aiheutuvia vaikutuksia poissuljettuina, on malminetsintähakemukseen liitettävä selvitys siitä, miksi näin on.

Koska alue on kuvatus kaltainen, luonnoltaan herkkä alue ja etäisyydet FINIBA alueelle ja suojelualueille ovat lyhyet, pidämme epäuskottavana väitettä, ettei suojelualueiden suojeluperusteet ole vaarassa. Kyseenalaistamme suojaetäisyyksien riittävyden, mm kalasääskien pesäpuihin (tulisi olla 1100m), suojelualueille ja asutukseen.

Aiemmat tutkimukset osoittavat, että alueen kultapitoisuudet ovat alhaiset. Ei puhuta kultaesiintymästä, vaan kultakriittisestä vyöhykkeestä. On kohtuutonta, että maanomistajat joutuvat aina uudelleen olemaan huolissaan malminetsinnän seurauksista. Valtaustoiminta rajoittaa muita investointeja alueella ja vaikuttaa täten maan arvoon.

Maanomistajina tarvitsemme tarkemman kuvauksen vastuukysymyksistä ja kaivosyhtiön korvausvelvollisuudesta, mikäli tutkimukset aiheuttavat vaurioita esimerkiksi suojelukohteisiin.

Lähtökohtaisesti me maanomistajat vastustamme malminetsintää ja kaivostoimintaa maillamme. Muistutuksen ja huomautuksen jättäjinä vaadimme, että lupaa ei myönnetä.

Liite: Metsälakikohteet kartalla. Kuva Maanmittauslaitoksen karttapalvelun pohjalta.



Lähettäjä: Tukes KaivosAsiat
Lähetetty: perjantai 20. marraskuuta 2020 8.13
Vastaanottaja: Tuominen Esa (Tukes); Viljamaa Eeva (Tukes)
Aihe: VL: Lausunto kuulemiseen

Lähettäjä [redacted]
Lähetetty: torstai 19. marraskuuta 2020 19.42
Vastaanottaja: Tukes KaivosAsiat <Asiat.Kaivos@tukes.fi>
Aihe: Lausunto kuulemiseen

Lupatunnus ML2015:0017

Lausunto maanomistajan ominaisuudessa Mawson Oy:n hakemaan malminetsintälupa.

Myönnettävään lupaan on kirjattava lause jossa luvanhaltija veloitetaan vastaamaan alueelle mahdollisesti määrättävästä kiinteistöverosta. Näin voidaan välttää kohtuuttomia tapauksia joissa kiinteistövero on langennut maanomistajan maksettavaksi vaikka alue on kaivosyhtiön käytössä.

Alueella aikaisemmin tapahtunut malminetsintä on tapahtunut asiallisesti ja yhtiöt ovat maksaneet korvaukset alueesta sekä aiheuttamastaan vahingosta. Toiminnassa ovat pyrkineet myös mahdollisimman vähäiseen haittaan luonnolle. Joten nämä aikaisemmat kokemukset huomioiden puolestamme malminetsintälupa voidaan yhtiölle myöntää hakemassaan muodossa kunhan tuo kiinteistövero kohtaa lisätään lupaan.

Ystävällisin terveisin,

Kiinteistöjen [redacted] puolesta

[redacted]

Muistutus malminetsintäluvasta

Muistutuksen antaja: Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistys ry

Hakija: Mawson Oy

Lupa-alueen nimi: Vatsa

Lupatunnus: ML2015:0017

Alueen sijainti ja koko: Jyväskylä, Luhanka, 370,25 ha

Lähetetään 3.12.2020 mennessä: kaivosasiat@tukes.fi

Esitämme malminetsintäluvasta seuraavat muistutukset / huomautukset.

LYHYT YLEINEN KOMMENTTI YHDISTYKSEN HALLITUKSEN KOKOUKSESSA 25.11.2020:

Meidän on pakko kääntyä pois harhasta, että on olemassa kolme maapalloa meidän kulutuksen jatkumisen turvaksi. Nykyaikaisen elektroniikan ja muun teknologian tarvitsemalle kullalle löytyy lähteitä myös kierrätyksestä. Lisäksi tilastot kertovat, että valtaosa (45%) kullon kulutuksesta on koruteollisuudessa.

Lisäksi lupaa hakeva yhtiö on osoittautunut ympäristöasioissa vastuuttomaksi toimijaksi, jota ei kiinnosta toimialueensa kohtalo malmin louhimisen jälkeen. Suomen jälkeenjäänyt kaivoslaki ja sinisilmäinen yritysmuutos antaa tällaiselle häikäilemättömälle ryöstötaloudelle valitettavasti toimintatilaa.

Nyt kohteena olevan alueen luontoarvot on tulkittu valitettavasti hyödynsaajan näkökulmasta. Esimerkiksi varoetäisyydet laillisilla rauhoituksilla varattuihin luonnonsuojelulalueisiin ovat liian pienet. Usein maa- ja kallioperään puuttuminen heijastuu valuma-alueella pitkälle.

Näiden seikkojen vuoksi toivomme, että Jyväskylän seutu asettuu vahvasti luonnon puolelle, eikä yhtiölle myönnetä lupaa edes etsiä paikkaa kaivokselle, jota ei tarvita.

Vähimmäisvaatimuksemme on, että Jyväskylän kaupungin kaupunkirakennelautakunnan vaatimus 100 000 euron jälkihoidon talletuksista toteutuu.

Jyväskylässä 25.11.2020

Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun hallitus



LISÄKSI SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON JYVÄSKYLÄN SEUDUN YHDISTYS YHTYY ALLA OLEVAAN HUOLELLA LAADITTUUN KATSAUKSEEN KAIVOSTOIMINNAN JA SEN VALMISTELUN ELI MALMINETSINNÄN VAAROISTA:

Alueen metsälaila ja yksityisesti suojellut kohteet.

Malminetsintäluvassa kuvataan, ettei alueella ole luonnonsuojelualueita. Alueella on kuitenkin lukuisia metsälain 10§ perusteella suojeltuja kohteita, joista monet pohjavesivaikutteisia ja herkkiä pienvesikohteita: puroja, lampia ja lähteitä. (n. 20ha pinta-alalla). Ne vaurioituvat helposti porauksista ja kaivannoista.

Haluamme tarkemman selvityksen siitä, mikä on maanomistajan oikeusturva tilanteessa, jossa malminetsintätoimet vahingoittavat metsälakikohteita tai suojeluitoumuksen alueita, sillä lain mukaan maanomistaja on vastuussa metsälakikohteistaan. Ennen luvan myöntämistä tulee kaivosyhtiön luetteloida metsälakikohteet, esittää suunnitelma niiden huomioimisesta malminetsinnässä ja ympäristöviranomaisten tulisi tarkistaa, että suunnitelma on asianmukainen. Kaivosyhtiö tulisi osoittaa myös vastuuseen kohteelle aiheutuneista vaurioista.

Soiden ja lintujen suojelu

Malminetsintä alueelle sijoittuu soidensuojeluohjelma ehdotukseen kuuluvia kohteita: Ahvenlampi, Pieni-Hanslampi ja Luotojärvi. Valtausalueen sisällä on suojelukohde Aukeasuo, rauhoituspäätöksen mukaan alue on mm. tärkeä teerien soidinalue. Suo on ojitattoman, keskeltä puutonta lyhytkorsinevaa kasvava suokokonaisuus, jolla on todennäköisesti muitakin linnustoarvoja kuin teeren soidinpaikka.

Malminetsintä on meluisaa. Valtausalueen ympäristössä on FINIBA alueita ja läheiset Natura 2000 on perustettu sekä luonto-että lintudirektiivien perusteella. Valtausalueella on kalasääsken pesäpuita. Malminetsintäalue sijaitsee merkittävällä lintujen kevät- ja syysmuuttoreitillä. Malminetsintää ei tule harjoittaa alueella lintujen kevätmuuton huhti- ja toukokuun eikä syysmuuton elo- ja marraskuun aikana. Lintujen lepo-, ruokailu-, soidin ja pesäpaikat tulee selvittää. Siksi Mawson Oy:n tulee pyytää lausunto Keski-Suomen lintutieteelliseltä yhdistykseltä. (Luonnonsuojelulaki 49 §, Euroopan yhteisön lajiensuojelua koskevat erityissäädökset. Luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis -ja levähdyspaikkojen hävittäminen on kielletty)

Hakemuksen väite siitä, ettei soidensuojeluperusteet vaarannu, ei ole uskottava. 50 m suojavyöhyke ei ole riittävä. Tarvitaan tarkempi selvitys siitä, kuinka kaivosalue ylipäättään voi sijoittua tälle alueelle soidensuojelun näkökulmasta.

Vaikutus vesistöihin ja pohjaveteen

Alueella on vesilain (15 §, 17 §) mukaisia pieniä lampia, lähteitä ja luonnontilaisia puroja. Toimenpiteet eivät saa vaarantaa puroa tai lähettä siten, ettei se säilyisi luonnonvaraisena. Alueen läpi kulkee Housuoja ja muita virtaavia vesiä. Luvan hakija ei ole esittänyt, miten alueella olevat pienvedet suojellaan malminetsinnässä.

Malminetsintäalueelta tulee valumia Ylisjärveen ja siten laajalle Putkilahden pohjavesialueelle, jossa on myös Jyväskylän kaupungin vedenottamo. Tarvitaan tarkempi selvitys riskeistä vesistönsuojelun näkökulmasta, viitaten Jyväskylän kaupungin vesistönsuojeluohjelmaan.

Detaljitutkimuksissa kallio pestään vedellä. Tarvitaan tarkempaa tietoa, mistä vesi tuodaan paikalle ja minne se imeytetään? Miten tässä huomioidaan vesistönsuojelua koskeva lainsäädäntö ja luvitus?

Vaikutus Natura-alueisiin

Putkilahden aluekokonaisuus on valittu Natura 2000-verkoston sekä luonto- että lintudirektiivin (92/43/ETY ja 2009/147/EY) perusteella. Tähän kokonaisuuteen kuuluva arvokas Housuvuoren kallioalue on käytännössä kiinni malminetsintäalueessa ja alue on myös suosittu retkeilykohde

Noin viiden kilometrin päässä hankealueesta sijaitsee Vaarunvuorten Natura-alue (FI1090039) ja noin seitsemän kilometrin päässä Haapasuo-Syysjärvi-Rutajärvi-Kivijärven Natura-alue (FI0900074), joka on perustettu Leivonmäen kansallispuistoksi vuonna 2003. Molemmat alueet on valittu Natura 2000- verkostoon sekä luonto- että lintudirektiivin perusteella

Malminetsintäalueella tapahtuva elinympäristön muuttuminen ja melu voi aiheuttaa suoria vaikutuksia myös muulle Natura-alueilla esiintyvälle eläimistölle, mikäli niiden reviiri ulottuu kaava-alueelle asti. Syksyllä 2020 on alueen läheisyydessä tehty susihavaintoja. Alueen läheisyydessä on tekeillä tuulivoimakaavoitukseen liittyen luontokartoitus EU:n luontodirektiivin lajeista mm. lepakoista, viitasammakoista ja liito-oravista. Näiden lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä (LSL 49 § ja LSL 42 §).

Malminetsintälupa vaatisi nyt esitettyä tarkemmat selvitykset vaikutuksista Natura2000 alueisiin. Esimerkiksi liikenteen ja melun vaikutukset on arvioitava.

Vaikutus asutukseen ja ihmisiin.

Malminetsintähankkeella ja sitä mahdollisesti seuraavan kaivoksen toiminnan vaikutukset valtausalueen ulkopuolelle tulee huomioida. Lupahakemukseen ei ole sisällytetty riittävää selvitystä niistä, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, eli lupahakemuksessa ei ole esitetty kaivoslain 34§:n 2 mom. velvoittamaa lupaharkinnan kannalta tarpeellista ja luotettavaa selvitystä malminetsinnän ja siitä mahdollisesti seuraavan kaivoksen toiminnan vaikutuksista valtausalueen ulkopuolelle.

Malminetsintäalue rajautuu asuttuun kiinteistöön ja vapaa-ajan asuntoon. Lähistöllä Ylisjärven ja Hauhan suunnalla on useita vakituisia ja vapaa-ajan kiinteistöjä. Riskienhallintasuunnitelmat malminetsinnän vaikutuksista ihmisten terveyteen ja turvallisuuteen puuttuvat. Kairaus ja monet muut geologiset tutkimusmenetelmät ja kaivuutyö aiheuttavat melua. Etsintäalueen naapureita koskevat melu- ja pölyvaikutukset on selvitettävä ja niitä on rajoitettava.

Alue on metsätalousaluetta, joten maanomistajina olemme huolissamme montutuksen ja kairauksen vaikutuksista puun juuriin ja taimikoihin. Saako näistä mahdollisista vaurioista korvausta?

Alue on tärkeä metsästyksen kannalta ja maanomistajat harrastavat metsästystä maillaan. Miten tutkimukset vaikuttavat alueen metsästyskäyttöön?

Malminetsinnän jätehuoltosuunnitelma ja jälkitoimenpiteet

Lupahakemuksen liitteenä esitettyssä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmassa on selkeitä virheitä (kaivoslaki 13 §)

Ensinnäkin, aina syntyy jätteitä. Vesistön ja myös muun ympäristön kannalta olennainen tieto on erityisesti, millä keinoin myrkyllinen kivipöly (soija) käsitellään ympäristöturvallisesti.

Malminetsintäluvan jälkitoimenpiteenä Mawson Oy esittää saattavansa ympäristön yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon ja maisemoivansa alueen. Koelouhintojen kohdalla esitetään jälkitoimenpiteenä maisemoimista.

Maisemoiminen tarkoittaa kuopan reunojen loiventamisesta ja kasvillisuuden leviämisen mahdollistaman maakerroksen levittämistä päälle. Kaivoslaissa malminetsinnän jälkitoimenpidettä kutsutaan ennallistamiseksi, tavoitteena on saattaa ympäristö mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan.

Mawson Oy käyttää Malminetsinnän jätehoitosuunnitelmassa otsikkoa ennallistaminen, mutta kertoo maisemoivansa kaivannot ja koelouhokset. Tulee tarkentaa, edellytetäänkö nyt luvassa maisemointia vai ennallistamista, ja mitä tämä konkreettisesti maan jatkokäytön kannalta maanomistajalle tarkoittaa.

Pelkkä porausten tulppaaminen ei estä pitkällä jännteellä pienvesikohteita sisältävän alueen vesitalouden vauroitumista.

Aiemmat toimijat alueella ovat jättäneet rakennelmia ja tutkimusvälineistöä maanomistajan riesaksi, joten nyt olisi syytä saada paremmat vakuudet siitä, että ongelma ei toistu.

Vireillä olevat muut asiat, jotka vaikuttavat kaivossuunnitelmaan.

ProPäijänne ry hakee Päijännettä Unescon Biosfäärialueeksi, mikä voi avata merkittävää vahvuutta Jyvässeudun matkailun kehittämiseen ellei teollisuuskaavoituksella vaurioiteta matkailun ja virkistykseen vetovoimaa paikkakunnalla. Salola Wind Park tuuliteollisuusalueen ympäristövaikutusten arviointi ja kaavoitus on suunnitteluvaiheessa. Tulee arvioida hankkeiden yhteisvaikutukset alueelle esimerkiksi vesistökuormituksen, soiden vesitalouden ja melukuormituksen osalta. Lisäksi alue on Jyväskylän ainoalla hiljaisella alueella, joten pitäisi olla selvää, ettei sitä kannata pilata kaivostoiminnalla.

Vakuus.

Alueen arvo ja malminetsinnän riskit esimerkiksi metsälakikohteille huomioiden, on 10 000 euron vakuusmaksu täysin riittämätön. Kannattaa vaatia vähintään 100 000 euron vakuutta. Edelliset toimijat ovat menneet konkurssiin ja raivaaminen on jäänyt maanomistajan vastuulle. Nykyisen toimijan varallisuuden tarkastelu herättää huolta tästä näkökulmasta.

Yhteenveto:

Jos malminetsintä yksistään tai muiden hankkeiden kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura 2000 -alueen luonnonarvoja, hakijan on liitettävä malminetsintähakemukseen arvio toiminnasta aiheutuvista vaikutuksista. Sama koskee Myös Natura 2000 -alueen ulkopuolelle sijoittuvia hankkeita, jos niillä todennäköisesti on Natura-alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Mikäli toiminnanharjoittaja pitää toiminnasta aiheutuvia vaikutuksia poissuljettuina, on malminetsintähakemukseen liitettävä selvitys siitä, miksi näin on.

Koska alue on kuvatusen kaltainen, luonnonaltaan herkkä alue ja etäisyydet FINIBA alueelle ja suojelualueille ovat lyhyet, pidämme epäuskottavana väitettä, ettei suojelualueiden suojeluperusteet ole vaarassa. Kyseenalaistamme suojaetäisyyksien riittävyyden, mm kalasääskien pesäpuihin (tulisi olla 1100m), suojelualueille ja asutukseen.

Aiemmat tutkimukset osoittavat, että alueen kultapitoisuudet ovat alhaiset. Ei puhuta kultaesiintymästä, vaan kultakriittisestä vyöhykkeestä. On kohtuutonta, että maanomistajat joutuvat aina uudelleen olemaan huolissaan malminetsinnän seurauksista. Valtaustoiminta rajoittaa muita investointeja alueella ja vaikuttaa täten maan arvoon.

Maanomistajina tarvitsemme tarkemman kuvauksen vastuukysymyksistä ja kaivosyhtiön korvausvelvollisuudesta, mikäli tutkimukset aiheuttavat vaurioita esimerkiksi suojelukohteisiin.

Lähtökohtaisesti kaikki allekirjoittaneet vastustamme malminetsintää ja kaivostomintaa maillamme. Me allekirjoittaneet vaadimme, että lupaa ei myönnetä.

19.1.2021

TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTO

SELITYS

ASIA	Malminetsintälupahakemus ML2015:0017 Vatsa
SELITYKSEN AIHE	Lupahakemuksesta kuulemisessa annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet selityspyynnön 11.12.2020 mukaisesti
SELITYKSEN ANTAJA	Mawson Oy

Kaivosviranomaisen lähettämien, yllä mainittua malminetsintälupahakemusta koskevien lausuntojen, muistutusten ja mielipiteiden johdosta Mawson Oy (hakija) toteaa seuraavaa.

1. Malminetsintäluvan myöntämisen edellytykset

- Asiassa ei ole kysymys teollisen mittakaavan kaivoslupahakemuksesta, vaan malminetsintäluvan myöntämisestä ajallisesti ja toimenpiteellisesti rajoitettuun, lyhytaikaiseen tutkimustyöhön, jolla selvitetään alueen geologiaa, kaivosmineraalivarjoja ja niiden soveltuvuutta taloudelliseen hyödynnettävyyteen. Asiaa ratkaistaessa ainoastaan kaivoslaissa malminetsintäluvan myöntämiselle säädetyt esteet ja edellytykset ovat relevantteja eikä tässä yhteydessä arvioida mahdollisen myöhemmän kaivostoiminnan edellytyksiä.
- Malminetsintä ei ole ympäristövaikutusten arvioinnista annetussa laissa säädetyin YVA -menettelyn alasta toimintaa eikä malminetsinnälle edellytetä myöskään ympäristölupaa.
- Hakija on Suomessa rekisteröitynä osakeyhtiönä kelpoinen hakemaan malminetsintälupaa. Sen toimialana ja tarkoituksena on metalleihin ja muihin kaivoskivennäisiin liittyvä kaivos- ja etsintätoiminta sekä niihin liittyvä muu tutkimus- ja kehittämistoiminta. Hakijalla on myös malminetsintään riittävä asiantuntemus ja taloudelliset edellytykset.
- Hakijalla on kaivoslaissa tarkoitettu otaksunta hakemallaan malminetsintälupa-alueella sijaitsevasta kaivosmineraaliesiintymästä, jonka hyödynnettävyyden se haluaa selvittää malminetsintäluvan nojalla toteutettavien tutkimusten avulla. Hakija on selvittänyt hakemuksessaan, mihin sen otaksunta kaivoskivennäisistä alueella perustuu ja esittänyt hakemuksensa liitteenä tutkimussuunnitelman alueelle suunnittelemistaan geologisista tutkimustoimenpiteistä.
- Mikäli malminetsintälupahakemus täyttää kaivoslain edellytykset on kaivosviranomaisen kaivoslain 45 §:n mukaisesti myönnettävä hakijalle malminetsintälupa hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole esteitä luvan myöntämiselle. Kaivosviranomaisella ei ole tässä harkintavaltaa. Lupa voidaan laissa säädetyistä esteistä huolimatta myöntää, jos este on mahdollista poistaa lupamääräyksillä tai aluetta pienentämällä.
- Malminetsintäluvan myöntämisen esteet on lueteltu kaivoslain 46 §:ssä. Hakijan hakemuksen johdosta järjestetyssä kuulemisessa annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä ei ole esitetty lain mukaisia esteitä luvan myöntämiselle.

- Ainoastaan kaivoslain 46 §:ssä luetellut seikat voivat muodostaa suoran esteen malminetsintäluvan myöntämiselle. Eduskunta on siten lailla yksiselitteisesti määrännyt seikoista, joiden perusteella lupahakemus voidaan suoraan hylätä osittain tai kokonaan eikä hylkäämistä voida hakemuksen ollessa kaivoslain mukainen perustella millään muulla seikalla.
- Lupahakemusta käsitellessään on kaivosviranomaisen otettava huomioon mitä luonnonsuojelulaissa säädetään. Suoraa estettä luvan myöntämiselle luonnonsuojelulain kohdat eivät kuitenkaan muodosta.
- Uhanalaisten ja rauhoitettujen lajien esiintyminen haetulla lupa-alueella ei ole este malminetsintäluvan myöntämiselle tai alueen rajaamiselle hakemuksesta poikkeavalla tavalla. Tutkimustöitä suoritettaessa on joka tapauksessa noudatettava kasvi- ja eläinlajien rauhoittamista koskevia luonnonsuojelulain säännöksiä. Hakija ei ole hakemassa lupaa poiketa luonnonsuojelulain säännöksistä. Hakija kohdistaa ja mitoittaa tutkimuksensa siten, ettei alueen uhanalaisten tai rauhoitettujen lajien elinympäristöjä vaaranneta. Tämä voidaan käytännössä toteuttaa esimerkiksi uhanalaisten lajesiintymien ympärille jätettävien suojavyöhykkein. Yhtiöllä on vuosien kokemus tutkimustoiminnan toteuttamisesta luontoarvoiltaan herkillä alueilla.
- Malminetsintä on kokonaisuudessaan pitkäjänteinen, usein jopa vuosikymmeniä kestävä, luonnontieteellis-taloudellinen evaluointiprosessi, johon vaikuttavat luonnonvarojen lisäksi taloudelliset, ympäristölliset sekä monet yhteiskunnalliset tekijät (Hokka J.,2015).

Malminetsintään liittyy suurta epävarmuutta ja mittavia investointeja. Malminetsinnän maastotöiden tarkoituksena on kartoittaa tutkittavan alueen kallioperää ja pyrkiä luomaan siitä kolmiulotteinen malli.

Malminetsinnän vaiheet kohdealueilla etenevät osin päällekkäisinä. Havainnointia tehdään ja samoja tutkimusmenetelmiä käytetään toistuvasti koko etsintäprosessin aikana. Mikäli saatavilla olevat geokemialliset analyysitulokset ja/tai geofysiikan mittaukset antavat mahdollisuuden tutustua alueen kallioperän ominaisuuksiin syvällisemmin, tutkimustoimenpiteet voidaan kohdistaa alusta alkaen suhteellisen tarkasti.

Malmitutkimuksista saadut tulokset ohjaavat aina seuraavien tutkimusvaiheiden suunnittelua ja toteutusta. Saadut tulokset antavat aiheita joko poissulkea jatkotutkimuksilta alueita tai jatkaa yksityiskohtaisempien tutkimusten kohdentamista tietyille alueille. Tietoa siitä, miten tulokset käytännön tutkimuksia yksityiskohtaisemmin ohjaavat, saadaan sitä mukaa kun tutkimuksia toteutetaan ja tutkimustuloksia saadaan. Esimerkiksi kallioperäkairauksen tuloksia ei voida ennen kairauksen toteuttamista mitenkään ennakoida.

Etukäteen on mahdotonta määrittää mahdollisen esiintymän tai esiintymien täsmällisiä sijaintipaikkoja, tai edes sitä, onko tutkimusalueella esiintymää tai useita esiintymiä. Näytteenoton ja tutkimusalueella kulkemisen yksityiskohtaisia kohdistumista ei siis voida ennen tutkimusten etenemistä ja toteuttamista tarkasti määritellä. Joustavuus on syytä säilyttää suunnittelussa ja näytteenoton käytännön toteutuksessa. Tämä mahdollistaa myös muuttuvien luonnonolosuhteiden ja tutkimusten yhteydessä kerätyn luontotiedon huomioinnin parhaalla mahdollisella tavalla.

Näistä syistä hakija on malminetsintälupahakemuksen liitteenä olevassa tutkimussuunnitelmassa esittänyt ja esittää edelleen, että malminetsintälupahakemuksen yhteydessä jätetyn yleisluontoisen tutkimussuunnitelman lisäksi hakija laatii malmitutkimusten edetessä yksittäisistä tutkimus- tai näytteenotto-ohjelmista yksityiskohtaiset tutkimussuunnitelmat paikkatietoineen, ja toimittaa ne kaivosviranomaiselle ja tarvittaessa tiedoksi myös asiantuntijaviranomaisille. Tämä käytäntö voidaan asettaa lupapäätöksessä annettavalla lupamääräyksellä. Tällaisen käytännön on muissa tutkimuskohteissa havaittu hälvettävän tutkimusten mahdollisesti aiheuttamaa epätietoisuutta ja -luuloisuutta.

2. Vastauksia kuulemisessa annettuihin lausuntoihin, muistutuksiin ja mielipiteisiin

- *Kuitenkin kaupunkirakennelautakunta suhtautuu hakemukseen kielteisesti mm. edellisten toimijoiden jälkeensä jättämien ympäristöhaittojen takia.*

Hakijaa ei voida pitää vastuussa muiden toiminnanharjoittajien laiminlyönneistä, eivätkä ne kuulu kaivoslain 46 § mukaisiin malminetsintäluvan myöntämisen esteisiin. Yleisesti ottaen malminetsinnällä ei ole haitallisia ympäristövaikutuksia.

- *Hankkeen jätehuoltosuunnitelman pitää sisältää, että kaikki toiminnan synnyttämät jätteet kuljetetaan alueelta pois pinta ja pohjavesien suojelemiseksi.*

Kuten hakija lupahakemuksensa liitteenä olleessa jätehuoltosuunnitelmassa toteaa, malminetsinnästä ei synny lain tarkoittamaa kaivannaisjätettä. Muut toiminnan aiheuttamat jätteet siivotaan työkohteista ja toimitetaan asianmukaisille jätteenkäsittelyalueille.

- *Malminetsintälupaa varten tulisi tehdä tarkemmat selvitykset vaikutuksista läheisiin Natura2000 [sic] alueisiin, valtausalueella sijaitseviin useisiin metsälain 10§ perusteella suojeltuihin kohteisiin, jotka monet ovat suojeltuja pohjavesivaikutteisia ja herkkiä pienvesikohteita: puroja, lampia ja lähteitä. Myös soiden ja lintujen suojelu sekä vaikutukset asutukseen tulisi huomioida.*

Hakija viittaa kohdan 1. lopussa toteamaansa, ja toteaa, että metsälain 10 §:n perusteella suojeltujen kohteiden osalta tutkimustoimia voidaan tarvittaessa säädellä malminetsintälupapäätöksessä annettavin lupamääräyksin, ja malminetsinnän toimenpiteiden kohdistumista ja haitallisten luonto- ja ympäristövaikutusten syntymistä ehkäistä yllä esitetyn yksityiskohtaisen tutkimusohjelmakohtaisen tutkimussuunnittelun avulla.

Aukeasuon yksityisen suojelualueen ja Putkilahden Natura 2000 -verkostoon sisältyvän alueen osalta hakija toteaa, että hakemusalueelle suunnitellut näytteenottomenetelmät ovat tavanomaisia malminetsinnässä käytettyjä menetelmiä, joiden vaikutukset eivät ulotu mainittuihin suojelualueisiin jätettyjen suojavyöhykkeiden yli. Malmitutkimuksista ei yksin tai yhdessä alueella jo toteutettujen ja suunniteltujen tutkimusten tai muiden hankkeiden kanssa aiheudu alueille todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

- *Lautakunta esittää Tukesille, että hakijalta vaaditaan vähintään 100 000 euron vakuus alueen ennallistamiseksi ja toiminnan aiheuttamien haittojen korjaamiseksi.*

Hakija esittää, että kaivosviranomaisen huomioi alueelle suunniteltujen malmitutkimusten laadun ja vaikutukset, ja määrää vakuudeksi lupahakemuksessa esitetyn summan. Malminetsinnän vaikutukset eivät ole sen kaltaisia, että 100 000 euron vakuudelle olisi perusteita.

- *Syntyvän pölyjätteen eli ns. kairaussoijan määrä ja laatu*

Hakija viittaa yllä kaivannaisjätteestä toteamaansa, ja toteaa lisäksi, että kairaussoija voidaan tarvittaessa ottaa syväkairattaessa talteen ja kuljettaa pois alueelta asianmukaiselle jätteenkäsittelyalueelle. Kaivosviranomaisen voi antaa asiasta lupamääräyksen mikäli se katsoo menettelyn tarpeelliseksi.

- *Mahdolliset kivipölyn ja kalliopohjaveden mukana kulkeutuvat haitalliset metallit*

Mikäli hakijalla olisi jo ennen malmitutkimusten aloittamista tiedossaan hakemusalueen kallioperän koostumus siinä määrin, että kairanreikien suojaputkista maan pinnalle mahdollisesti nousevan pohjaveden mukanaan tuomat metallit voitaisiin etukäteen määrittää, ei tarvetta kallioperätutkimuksiin ja -näytteenottoon alueella enää olisi. On syytä huomioida, että hakijan motiivina on esiintymän olemassaolon ja hyödynnettävyyden selvittäminen niin vähin tutkimustoimenpitein kuin mahdollista. Tutkiminen on hyvin kallista eikä toimenpiteitä siksi tehdä perusteetta. Kuten hakija lupahakemuksessaan on esittänyt, kairausten jälkeen on syytä seurata sitä, nouseeko kairanrei'istä maan pinnalle pohjavettä; mikäli näin tapahtuu, tällaiset reiät tukitaan lähinnä ylivuotovesien aiheuttamien pienialaisten kasvillisuusmuutosten välttämiseksi. Samalla huoli veden mukana maan pinnalle nousevista mahdollisesti haitallisista metalleista poistuu.

- *Vesistövaikutukset*

ELY-keskus toteaa, että kallioperän virtausten voimakkuutta ei voida tietää kuin erikseen tutkimalla, ja vaatii yhtiöltä tutkimuksellista tietoa kallioperän ominaisuuksista, johon hakija on perustanut esityksensä siitä, ettei syväkairausten vaikutuksia voida havaita läheisissä vesistöissä. Hakija viittaa yllä hakemusalueen kallioperästä toteamaansa ja lisää, että hakemusalueen kallioperän rikkonaisuus tai ehjyys voidaan yksityiskohtaisesti todeta vasta alueella tehtävien syväkairausten yhteydessä. Hakija perustaa väitteensä syväkairausten vaikutuksista läheisiin vesistöihin kallioperän tyypillisiin rakenne- ja virtausolosuhteisiin ja siihen, ettei kairanreikiin kairaterän huuhteluveden lisäksi lisätä sellaista, jota kallioperä ei jo ennen kairauksia olisi sisältänyt. Huuhteluvesi otetaan alueen vesistöistä.

Tutkimuskaivantojen osalta hakija viittaa tutkimussuunnitelmassa esittämäänsä: "[Kaivinkoneavusteisten] tutkimusten vaikutukset lähiympäristöön ovat kuitenkin rajalliset, koska tutkimusluonteensa takia niitä ei tehdä koskaan kohteisiin, joissa esimerkiksi pinta- tai pohjavedet voisivat lähteä liikkeelle."

Esitettyä väitettä, että hakija poraisi suoraan vesistöistä tai jään päältä hakija ei tunnista suunnitelleensa, ja viittaa edelleen kaivosviranomaisen mahdollisuuteen antaa asiasta tarvittaessa lupamääräys.

Pinta- tai pohjavesien menemisestä kairausreikiin hakija toteaa, että näin tapahtuu aina syväkairausten yhteydessä, ja että sen ei ole havaittu aiheuttavan haitallisia luonto- tai ympäristövaikutuksia, eikä kalliorakoihin jääneen kivipölyn (kairaussoijan) ole havaittu vaikuttaneen haitallisesti pohjaveden virtauksiin ja sitä kautta luonnonolosuhteisiin. Maan pinnalle nouseva kairaussoija voidaan tarvittaessa kerätä talteen ja käyttää suljettua kairanterän huuhteluveden kiertojärjestelmää. Pohjaveden kairausenaikainen nousu maan pinnalle ja sekoittuminen pintavesiin on hetkellinen, mutta muutoin samankaltainen tapahtuma kuin vaikkapa lähteiköissä tapahtuva pohjaveden pintaan nousu.

- *Louhinnan ja RC-kairauksen kuvaukset ja ympäristövaikutusten arviointi puuttuu [sic] täysin*

Hakija toteaa, että sekä koelouhinta että RC-poraus ovat tavanomaisia malmitutkimusmenetelmiä, jotka lupaviranomainen vaikutuksineen hyvin tuntee. Hakija myös viittaa edellä malminetsinnän YVA-menettelyn alaisuudesta toteamaansa. Joka tapauksessa tutkimusohjelmista, joissa hyödynnetään näitä näytteenottomenetelmiä, laaditaan ja toimitetaan asianomaisille viranomaisille tarkistettaviksi ja hyväksyttäväksi yksityiskohtaiset suunnitelmat paikkatietoineen hyvissä ajoin ennen niiden toteuttamista, jolloin vaikutuksiltaan mahdollisesti haitallisiksi katsottavat tutkimustoimenpiteet voidaan suunnitella uudestaan.

- *Tiedot kairausten paikoista puuttuu [sic]*

Hakija viittaa edellä malminetsinnän dynamiikasta esittämäänsä. Tarkkoja kairauspaikkoja on mahdotonta määrittää ennen alustavien tutkimusten kuten geofysiikan mittauksien tekemistä. Juuri tästä syystä hakija esittää tutkimusohjelmakohtaisten tutkimussuunnitelmien laatimista paikka-tietoiseen yleisluontoisen tutkimussuunnitelman lisäksi.

- *Vanhat tiedot edellisten toimijoiden jäljiltä pitäisi selvittää kunnolla ja ottaa huomioon toimintaa suunniteltaessa.*

Hakija on tässä samaa mieltä ELY-keskuksen kanssa. Hakijan saamien tietojen mukaan edelliset toimijat ovat laiminlyöneet velvollisuutensa eivätkä ole jättäneet eivätkä ilmeisesti laatineetkaan tekemistään tutkimuksista kaivoslaissa säädettyjä tutkimustyöselostuksia kaivosviranomaiselle. Hakija ei valitettavasti voi tapahtuneelle mitään, eikä muun toimijan rikkomus ole este malminetsintäluvan myöntämiselle uudelle, aikaisemmista toimijoista riippumattomalle hakijalle.

- *Natura 2000 -alue, Aukeasuon luonnonsuojelualue, soidensuojelun täydennysehdotus kohde [sic] ja arvokas kallioalue*

ELY-keskus toteaa, että hankkeesta on otaksuttavasti syntymässä erittäin runsaasti kivipölyä, vesistövaikutuksia sekä mahdollisesti porauksesta aiheutuvaa melua. Hakija toteaa, että väite perustuu olettamukseen ja että tutkimustoimenpiteet eivät kohdistu Natura 2000- tai yksityiselle suojelualueelle tai niiden välittömään läheisyyteen, eikä suunnitelluista malmitutkimuksista voi koitua todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia näille alueille. Otaksutut haitat voidaan joka tapauksessa kokonaan ehkäistä lupamääräyksin. Tarvetta ns. Natura-arvioinnin tarveharkinnalle tai Natura-arviolle ei ole.

ELY-keskuksen käsitys malminetsinnän vaikutuksista ei perustu tosiasioihin. Hakijalla on vuosien kokemus muilta tutkimuskohteiltaan malminetsinnästä Natura 2000 -alueilla ja niiden läheisyydessä. Luonnonsuojelulain 65§:n mukaista Natura-arviointia ei ole muualla Suomessa edellytetty Natura-alueen ulkopuolisille alueille, sillä yli kymmenen vuoden aikana kertyneiden seurantatietojen perusteella on käynyt ilmeiseksi, että malmitutkimuksista aiheutuvat vaikutukset ovat hyvin pienialaisia, paikallisia ja kohdentuvat ainoastaan näytteenotto- ja/tai mittauskohteisiin ja kulkureiteille.

Hakija huomioi tutkimussuunnittelussaan Housuvuoren valtakunnallisesti arvokkaan kallioalueen ja soidensuojelun täydennysehdotuskohteen Ahvenlampi-Luotosuo-Pieni Hanslampi. Näiden kohteiden läheisyyteen kohdistuvien tutkimusohjelmien tutkimussuunnitelmista voidaan pyytää lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta.

- *Arvokkaat vesistöt, metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt ja Kemera-ympäristö-tukipäätökset*

Hakija viittaa näiden osalta edellä lupamääräyksistä lausumaansa. Yhtiön toimintaperiaatteet jo sellaisenaan ohjaavat yhtiön tutkimustoimintaa. Periaatteiden ja ohjeiden mukaan yhtiö jättää aina riittävän suojavyöhykkeen pienvesiin ja metsälain mukaisiin erityisen tärkeisiin elinympäristöihin. Tarvittaessa ja vesistöjen läheisyydessä toimittaessa kairaussoija kerätään talteen. Puuston poistoa ei tehdä kohteilla, joilla ympäristön valoisuus- tai varjoisuusolosuhteiden muutokset aiheuttaisivat haittoja elinympäristölle tai lajistolle. Yhtiö myös huomioi toiminnassaan maaston muodot ja hyödyntää luontaisesti metsiin syntyneitä aukkoja ja olemassa olevia kulku-uria toiminnassaan.

- *Lajisto*

Hakija viittaa edellä lausumaansa uhanalaisten ja rauhoitettujen lajien esiintymisen vaikutuksista malminetsintäluvan myöntämiselle. Yleisesti ottaen 20 metrin suojavyöhyke on riittävä turvaamaan uhanalaisten kasvien esiintymät. Hakija esittää kaivosviranomaiselle, että tämä huomioidaan lupamääräyksissä.

- *Maisema*

Hakija toteaa, että suunnitellut malmitutkimukset ovat tutkimustasoista, lyhytaikaista toimintaa, joilla ei ole pitkäaikaiseksi katsottavaa tai lopullista muuttavaa vaikutusta maisemaan. Malmitutkimuksista maastoon syntyvät jäljet häviävät tyypillisesti muutaman vuoden kuluessa. Hakija viittaa edelleen edellä esittämäänsä tutkimusohjelmakohtaisista tutkimussuunnitelmista ja niistä lausumisesta.

Hakijan on yllä vastannut Jyväskylän kaupungin ja Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunnoissaan esittämiin huolenaiheisiin, jotka kattavat hyvin myös muut kuulemisessa annetuissa muistutuksissa ja mielipiteissä esitetyt näkökohdat.

3. Lopuksi

Kaikki edellä sanottu kuvaa suunniteltujen malmitutkimusten luonnetta ja sallittavuutta, ja sen valossa ja asiassa muutoin esitetystä on selvää, että suunnitelluilla tutkimustoimenpiteillä, etenkin kun niiden ajallinen ja asiallinen ulottuvuus on rajattu hakemuksesta ilmenevällä tavalla, ei ole haetulla malminetsintälupa-alueella vaikutuksia, joiden voitaisiin katsoa vaarantavan alueen luonnon- tai maisema-arvoja.

Hakija korvaa malmitutkimuksissa aiheuttamansa maasto- ja puustovahingot täysimääräisesti odotusarvoineen. Vahinkojen määrän arvioinnissa ja määrittelyssä käytetään tarvittaessa apuna riippumatonta osapuolta, esimerkiksi paikallista metsänhoitoyhdistystä.

Mikäli hakija tutkimussuunnitelmaansa toteuttaen pystyy osoittamaan olettamuksensa todennäköisesti taloudellisesti hyödynnettävästä kaivoskivennäisesiintymästä oikeaksi, se voi hakea alueelle kaivoslupaa. Vasta tuossa vaiheessa hanke saa sellaiset teollisen toiminnan mittasuhteet, joita sillä osassa tässä yhteydessä annettuja muistutuksia ja mielipiteitä esitetään olevan. Kaivosvaiheessa alueelle suunnitellut toimenpiteet ovat sellaisia, että on tarpeen selvittää yksityiskohtaisesti luonnon- ja ympäristönsuojelulain edellyttämällä tavalla hankkeen vaikutukset. On syytä pitää mielessä, että nyt kyseessä on asiallisesti ja ajallisesti rajoitettu tutkimuslupa, jonka mahdollisia luonto- ja ympäristövaikutuksia kaivosviranomainen voi tarvittaessa edelleen rajoittaa lupamääräyksiin.

Mawson Oy


Tapani Hyysalo
COO



Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Lausuntopyyntö Mawson Oy:n malminetsintäluvhakemuksen (lupatunnus ML2015:0017)
lisäselvityksestä

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto Mawson Oy:n malminetsintäluvhakemuksen lisäselvityksestä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt Keski-Suomen ELY-keskukselta lausuntoa Mawson Oy:n antamasta lisäselvityksestä malminetsintäluvhakemukseen.

Putkilahden Natura-2000 -alueen (FI0900098) huomioon ottaminen

Mawson Oy:n lisäselvityksessä esitettyjen tietojen pohjalta ei voida poissulkea mahdollisesti merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteisiin.

Lisäselvityksissä ei tuoda minkäänlaista tietoa suunniteltujen toimenpiteiden aiheuttaman melun suuruudesta ja sen kantavuudesta Natura-alueelle, eikä sen vaikutuksista Natura-alueen suojeluperustan lajistoon. Suojelun perusteena olevista lajeista melulle sensitiivisiä ovat ainakin huuhkaja ja metso, etenkin näiden lajien soidin- ja pesintäaikana. Hankkeesta aiheutuva melu, ja mahdollisesti muu häiriö, saattaa merkittävästi heikentää näiden lajien elinvoimaisuutta Putkilahden Natura-alueella.

Selvityksessä ei tuoda selkeyttä myöskään syntyvän kivipölyn määrään ja sen mahdollisiin vaikutuksiin Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontotyyppeihin. Kivipölyn mahdollisesta leviämistäisyydestä ei esitetä minkäänlaista tietoutta. Edellisessä lausunnossa ELY:n esittämät laskelmat kivipölyn suuresta määrästä perustuvat suoraan Mawsonin malminetsintäluvhakemuksessa antamiin tietoihin.

Mawson ehdottaa että ”mahdollisia luonto- ja ympäristövaikutuksia kaivosviranomaisen voi tarvittaessa edelleen rajoittaa lupamääräyksin”, jolloin Natura-arviointia ei tarvitsisi tehdä. Oikeudellisesti sitomattoman, mutta asiassa selvitysaineistona huomioon otettavan Euroopan unionin komission tiedonannon Natura 2000 -alueiden suojelu ja käyttö Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan säännökset (21.11.2018) mukaan hankkeen Natura-vaikutuksia lieventävien toimenpiteiden on oltava suorassa yhteydessä asianmukaisessa Natura-arvioinnissa havaittuihin todennäköisiin vaikutuksiin, ja ne voidaan määritellä vasta sen jälkeen,

kun nämä vaikutukset on perusteellisesti arvioitu ja kuvattu asianmukaisessa arvioinnissa.

Edellä mainituista syistä ELY-keskus katsoo edelleen, että hanke edellyttää vähintään Natura-arvioinnin tarveharkinnan, jolla arvioidaan, aiheutuuko tämänhetkisestä suunnitelmasta Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin todennäköisesti merkittäviä heikentäviä vaikutuksia.

Luontokohteiden ja lajiston huomiointi

ELY-keskus toi aiemmassa lausunnossaan esiin useita kaivoslain 11 §:n mukaisia luontokohteita, joille ei saa aiheutua olennaista vahingoittumista eikä merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa. Mikäli näiden luontokohteiden alueella tai läheisyydessä tulee tarvetta malminetsintätoimille, Mawson esittää erillisten yksityiskohtaisten tutkimussuunnitelmien laatimista, jotka lähetetään tarvittaessa tiedoksi myös asiantuntijaviranomaisille, ja tämän käytänteen sisällyttämistä lupapäätökseen lupamääräyksellä. ELY-keskuksen mielestä tämä käytäntö on hyvä ottaa käyttöön.

Yksityiskohtaiset tutkimussuunnitelmat on hyvä laatia ja toimittaa ELY-keskukselle myös aiemmassa lausunnossa esille tuotujen lajien osalta tarvittaessa. Mawson esittää rauhoitettujen ja uhanalaisten lajien ympärille jätettäviä 20 metrin suojavyöhykkeitä ja tämän käytänteen huomioimista lupamääräyksissä. ELY-keskus katsoo, että lupamääräyksissä on perusteltua asettaa esitetty suojavyöhyke rauhoitettujen ja uhanalaisten lajien yksilöille aiheutuvan häiriön välttämiseksi.

Metsälain 10 § -kohteiden osalta Mawson esittää tutkimustoimien säätelemistä tarpeen vaatiessa yksityiskohtaisten tutkimussuunnitelmien laatimiskäytännön kautta. Jäljempänä Mawson kuitenkin kertoo, että yhtiö jättää aina riittävän suojavyöhykkeen metsälain mukaisiin kohteisiin. Mikäli suojavyöhykettä käytetään, ELY-keskuksen näkemyksen mukaan erillistä tutkimussuunnitelmaa käytäntöä ei tarvita.

Arvokkaat vesistöt (vesilain 11 §:n mukaiset kohteet, Keski-Suomen pienvesiselvityksen arvokohteet) Mawson kertoo huomioivansa jättämällä aina riittävän suojavyöhykkeen ja keräämällä tarvittaessa kairaussoijan talteen. Tämä käytäntö on tarpeen asettaa lupamääräyksellä, sillä alkuperäisessä lupahakemuksen jätehuoltosuunnitelmassa Mawson kirjoittaa, että ”Kairauksia voidaan tehdä [...] jääkuoren päältä tai vedessä kelluvalta alukselta vesialueen pohjaan”. Lupamääräykseen lienee tarpeen sisällyttää myös Mawsonin lupaus, ettei tutkimuskaivantoja tehdä koskaan kohteisiin, joissa pinta- ja pohjavedet voisivat lähteä liikkeelle, sillä jätehuoltosuunnitelmassa

Mawson kirjoittaa, että ” Kaivantoja ei kaiveta yleensä pohjavesirajan alapuolelle”.

Maisema

Maiseman osalta lisäselvitys toteaa, yleisellä tasolla, vaikutusten olevan tyypillisesti lyhytaikaisia ja ohimeneviä. Lisäselvityksessä ei kuitenkaan kuvata tarkemmin lupahakemuksen kohteena olevan alueen maiseman nykytilaa, eikä arvioida suunniteltujen toimenpiteiden konkreettisia maisemavaikutuksia/ niiden merkittävyyttä. Tältä osin ELY-keskus viittaa asiassa aiemmin lausumaansa.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet Keski-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asian-hallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt biologi Jaakko Junikka ja ratkaissut Luonnonvarayksikön päällikkö Risto Kujala.

Ympäristö ja luonnonvarat -yksikön päällikkö

Risto Kujala

Biologi

Jaakko Junikka

Tämä asiakirja KESELY/2262/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/2262/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Junikka Jaakko 26.05.2021 16:33

Ratkaisija Kujala Risto 26.05.2021 16:33



27.04.2021

Aika tiistai 27.4.2021 klo 16.00 – 18.35
Paikka Sähköinen kokous (Teams)
Käsitellyt asiat 83-100

Jäsenet

- Ruoppila Ahti
- x Asikainen Aimo
- x Hakanen Jaana
- x Hautakangas Merja, poistui klo 18.00
- x Helle Ilona
- x Holmstedt Jorma
- x Kratochvil Joachim
- x Kuikka Marjo, saapui 16.15
- x Linna Jenny
- x Mäkinen Pentti
- x Nyberg Petri
- x Peltonen Kaisa
- x Yksjärvi Kari

Muut läsnäolijat

- Koivisto Timo
- Lumela Meri
- Suonperä Juha
- Tiainen Eila
- x Törmälä Antti, saapui klo 16.45
- x Nurminen Väinö
- x Saarivaara Erja
- x Strömberg Leila
- Koskinen Veli-Jussi
- x Pitkänen Mari
- x Rossi Leena
- x Oikari Onni
- x Ristimella Kaisa
- x Rantanen Vuokko
- x Lohi Jari
- x Isopoussu Anna, läsnä 16.00-16.45
- x Pajunen Tuija, läsnä 16.45-17.05

Varajäsenet

- x Kaukonen Anna
- Nevanpää Tom
- Kokko Heidi
- Lojander Kalle
- Ojanen Emma
- Perosvuo Eero
- Hänninen Leevi
- Itäranta Anna-Maija
- Koskinen Sari
- Patrikainen Olli
- Sipilä Rami
- Kauko Virpi
- Abbey Paul

kaupunginjohtaja
kh:n puheenjohtaja
kh:n 1. varapuheenjohtaja
kh:n 2. varapuheenjohtaja
kaupunginhallituksen edustaja
nuorisovaltuuston edustaja
toimialajohtaja
kaupunginarkkitehti
kaupungininsinööri
talous- ja hallintopäällikkö
kaupunkisuunnittelu- ja maankäyttöjohtaja
lakimies
vuorovaikutussuunnittelija
hallintosihteeri
rakennuttajapäällikkö
kaavoitustutkija
viherpalvelupäällikkö

Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä 30.4.2021 Jyväskylän kaupungin verkkosivuilla.

Aimo Asikainen
Puheenjohtaja

Vuokko Rantanen
Sihteeri

Jorma Holmstedt
Pöytäkirjan tarkastaja

Kaisa Peltonen
Pöytäkirjan tarkastaja

88 Lausunto Mawson Oy:n malminetsintälupahakemuksen lisäselvitykseen

D/6699/11.01.00.00/2020

Aikaisemmat Kaupunkirakennelautakunta 24.11.2020/254
käsittelyt

Asian valmistelija Vesa Rajaniemi, puh. 014 266 5048

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt Jyväskylän kaupungilta lausuntoa malminetsintälupahakemuksesta (lupatunnus **ML2015:0017**), joka kohdistuu Putkilahden kylän itäpuolelle sijoittuvaan alueeseen kaupungin eteläosassa (alueen yleissijainti liitteenä). Pieni osa hakemuksen mukaisesta alueesta kuuluu Luhangan kuntaan.

Liitteet:

- Alueen yleissijainti
- Turvallisuus ja kemikaaliviraston (Tukes) lausuntopyyntö liitteineen

Toimialajohtaja Saarivaaran ehdotus

Kaupunkirakennelautakunta päättää antaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle Mawson Oy:n malminetsintähakemuksesta seuraavan Jyväskylän kaupungin lausunnon.

Alueella on voimassa Jyväskylän kaupungin yleiskaava. Tässä (kartta 1) se sijoittuu kokonaisuudessaan maaseutuelinkeinojen alueelle. Yleiskaavassa osoitettu ohjeellinen päävirkistysreitti (kartta 3) kulkee itä-länsi-suunnassa hakemuksen mukaisen alueen läpi.

Aluerajaus on osittain päällekkäinen vireillä olevan Salolan tuulivoimapuisto - hankealueen kanssa. Salolan tuulivoimayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä YVA-suunnitelma ovat parhaillaan nähtävillä (09.10 - 27.11.2010).

Aluerajaus, joka käy ilmi liitteenä olevasta Tukesin lausuntopyynnön asiakirjoista, on kooltaan 370,55 ha. Sille ei sijoitu luonnonsuojelualueita. Esitetyn rajauksen sisään sijoittuva Aukeasuon yksityinen suojelualue on 50 metrin suojavyöhykkeineen rajattu hakemusalueen ulkopuolelle. Hakemusalueeseen rajautuva sen länsipuolelle sijoittuva Putkilahden Natura-aluekokonaisuuteen kuuluva 35,2 ha suuruinen erillinen osa-alue 50 metrin suojavyöhykkeineen jää samoin hakemusalueen ulkopuolelle. Hakija arvioi tehtyjen aiempien malmitutkimusten perusteella, että alueelta löytyisi kultaa ja sinkkiä.

Hakemuksen mukaan suunnitellut toimenpiteet ovat tavanomaisia malmitutkimuksia, joiden vaikutukset vesistöihin, pohjavesiin, ihmisiin ja maaperään ovat vähäisiä tai niitä ei ole lainkaan. Hakemusasiakirjat sisältävät

myös selvityksen jälkihoitotoimenpiteistä sekä 10 000 euron pankkitakauksesta näiden toteuttamisen varmistamiseksi.

Kaupungilla ei ole Mawson Oy:n malminetsintälupahakemuksesta huomautettavaa.

Päätös Kaupunkirakennelautakunta päätti yksimielisesti antaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle Mawson Oy:n malminetsintähakemuksesta seuraavan lausunnon:

Alueella on voimassa Jyväskylän kaupungin yleiskaava. Tässä (kartta 1) se sijoittuu kokonaisuudessaan maaseutuelinkeinojen alueelle. Yleiskaavassa osoitettu ohjeellinen päävirkistysreitti (kartta 3) kulkee itä-länsi-suunnassa hakemuksen mukaisen alueen läpi.

Aluerajaus on osittain päällekkäinen vireillä olevan Salolan tuulivoimapuisto - hankealueen kanssa. Salolan tuulivoimayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä YVA-suunnitelma ovat parhaillaan nähtävillä (09.10 - 27.11.2010).

Aluerajaus, joka käy ilmi liitteenä olevasta Tukesin lausuntopyyntöasiakirjoista, on kooltaan 370,55 ha. Sille ei sijoitu luonnonsuojelualueita. Esitetyn rajauksen sisään sijoittuva Aukeasuon yksityinen suojelualue on 50 metrin suojavyöhykkeineen rajattu hakemusalueen ulkopuolelle. Hakemusalueeseen rajautuva sen länsipuolelle sijoittuva Putkilahden Natura-aluekokonaisuuteen kuuluva 35,2 ha suuruinen erillinen osa-alue 50 metrin suojavyöhykkeineen jää samoin hakemusalueen ulkopuolelle. Hakija arvioi tehtyjen aiempien malmitutkimusten perusteella, että alueelta löytyisi kultaa ja sinkkiä.

Jyväskylän kaupunkirakennelautakunnalla ei ole lausunnon ajankohtana tiedossa sellaisia kaavoituksellisia asioita, joilla kaupunkirakennelautakunta voi antaa asiasta kielteisen lausunnon. Kuitenkin kaupunkirakennelautakunta suhtautuu hakemukseen kielteisesti mm. edellisten toimijoiden jälkeensä jättämien ympäristöhaittojen takia. Hankkeen jätehuoltosuunnitelman pitää sisältää, että kaikki toiminnan synnyttämät jätteet kuljetetaan alueelta pois pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi.

Malminetsintälupaa varten tulisi tehdä tarkemmat selvitykset vaikutuksista läheisiin Natura2000 alueisiin, valtausalueella sijaitseviin useisiin metsälain 10§ perusteella suojeltuihin kohteisiin, jotka monet ovat suojeltuja pohjavesivaikutteisia ja herkkiä pienvesikohteita: puroja, lampia ja lähteitä. Myös soiden ja lintujen suojelu sekä vaikutukset asutukseen tulisi huomioida.

Lautakunta esittää Tukesille, että hakijalta vaaditaan vähintään 100 000 euron vakuus alueen ennallistamiseksi ja toiminnan aiheuttamien haittojen korjaamiseksi.

Karltk 27.4.2021/

Asian valmistelija Vesa Rajaniemi, puh. 050 466 7468

Turvallisuus- ja Kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla Jyväskylän kaupungilta lausuntoa liitteenä olevasta Mawson Oy:n antamasta lisäselvityksestä malminetsintälupahakemukseen (lupatunnus **ML2015:0017**) liittyen. Hankealue sijaitsee Putkilahdessa Jyväskylän kaupungin eteläosassa.

Liitteet:

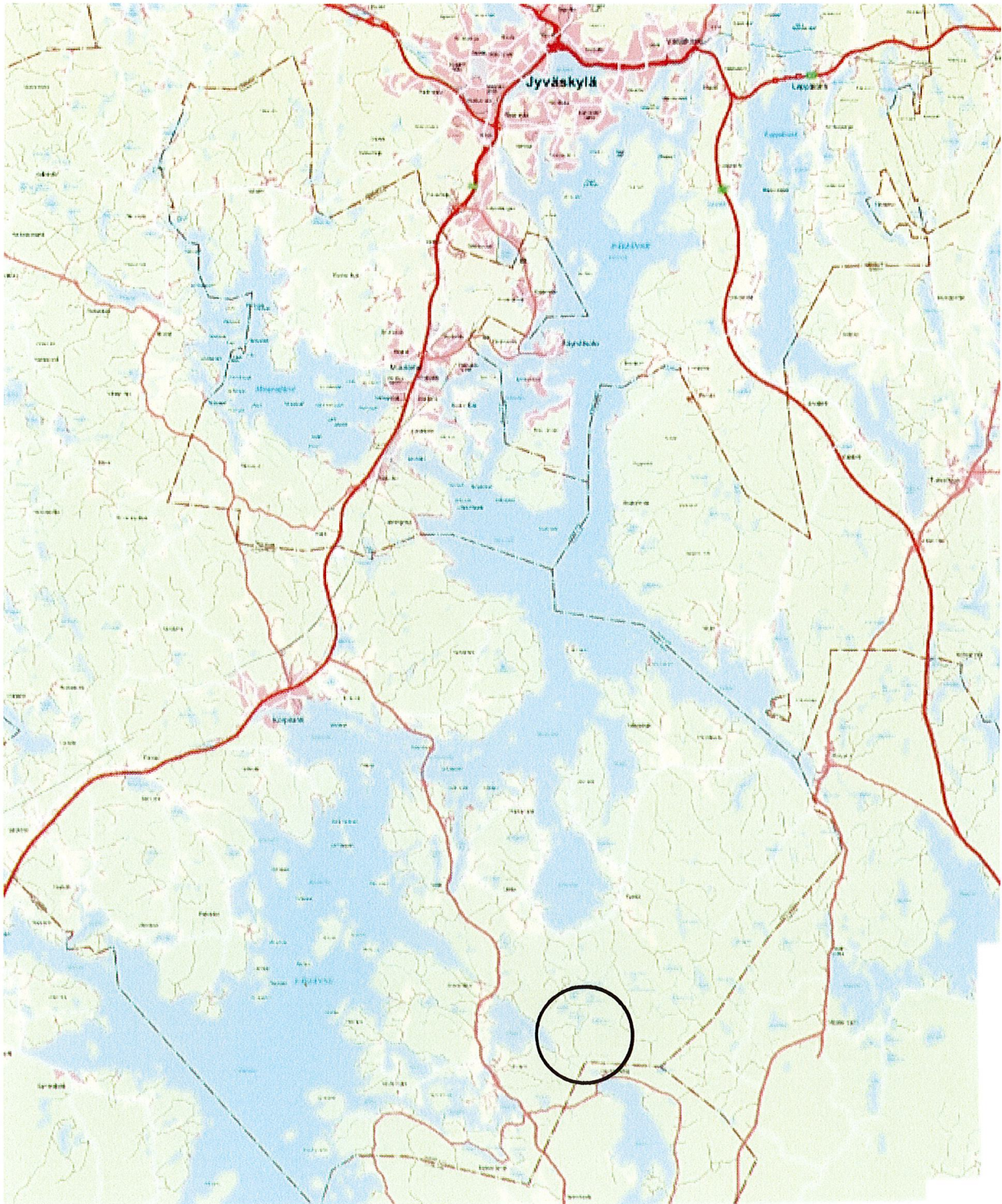
- Alueen yleissijainti
- Turvallisuus ja kemikaaliviraston (Tukes) lisäselvityspyyntö liitteineen

Toimialajohtaja Saarivaaran ehdotus

Viitaten aiempaan annettuun lausuntoonsa (24.11.2020, § 254) Jyväskylän kaupunki esittää, että sillä ei ole lisättävää tähän kyseiseen lausuntoon.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen pidettiin tauko tietoliikenneyhteysongelmien vuoksi klo 17.15-17-35.



LIITE

Mawson Oy, Malminetsintälupahakemus

Alueen yleissijainti

Natura-arvioinnin tarveharkinta liittyen Mawson Oy:n
malminetsintälupahakemukseen ML2015:0017 Vatsa

Sisällysluettelo:

Natura-arvioinnin tarveharkinta liittyen Mawson Oy:n malminetsintälupahakemukseen ML2015:0017 Vatsa	1
Perustiedot.....	3
Hakemusalueen ja ympäröivien alueiden kaavoitusilanne	3
Putkilahden Natura -2000 -alue (FI0900098) ja sijainti suhteessa malminetsintälupahakemusalueeseen	4
Housuvuoren lakialueen luontoarvojen kuvaus	5
Toteutettavien malminetsintämenetelmien kuvaukset	5
1. Käsin toteutettava geologinen vasara- ja maaperänäytteenotto.....	5
2. Geofysikaaliset mittaukset.....	7
3. Koneellinen moreeni- ja kallionpintänäytteenotto	9
4. Timanttisyväkairaus	11
5. Kaivinkoneavusteiset tutkimukset	16
Tutkimustoiminnasta aiheutuvat Housuvuoren alueen Natura-suojeluperusteiden ja hakemusalueen luontoarvojen kannalta merkitykselliset vaikutusmekanismit sekä vaikutusten kohdentuminen ja lieventäminen.....	17
Melu	17
Vesistöt	18
Uhanalaiset kasvilajit	18
Tallautuminen ja puustovauriot.....	19
Öljy- ja polttoainevuodot	19
Vaikutukset maisemaan.....	20
Pöly.....	21
Muuta huomioitavaa	21
Lähteet:	22

Perustiedot

Mawson Oy (yhtiö) on päivittänyt malminetsintälupahakemustaan Vatsa-nimiselle alueelle, joka sijaitsee pääosin Jyväskylän kaupungin alueella, noin 40 km kaupungin keskustasta etelään. Pieni osa alueen kaakkoiskulmasta kuuluu Luhangan kuntaan. Hakemusalue on metsätalousmaata, jolla ei ole asutusta tai kesämökkejä. Malminetsintälupahakemusalueen pinta-ala on 370,55 hehtaaria.

Tutkimuksia toteutetaan perinteisin tutkimusmenetelmin, joihin kuuluvat:

- Maastokartoitukset
- Geofysikaaliset mittaukset
- Koneellinen maaperänäytteenotto
- Syväkairaukset (muutamasta kymmenestä enimmillään noin sataan kairauspaikkaan)
- Kaivinkoneavusteiset tutkimuskaivannot ja -ojat (mahdollista toteuttaa vain kohteilla, joissa maaperän paksuus on riittävän ohut yleensä max. 1-2 m). Mikäli tutkimusten edetessä tutkimuskaivantoja olisi tarpeen tehdä yksittäisillä, pienialaisilla kohteilla, laatii yhtiö erillisen tutkimussuunnitelman, jossa esitetään tutkimusten toteutustapa huomioon ottaen kohteen erityiset luontoarvot ja olosuhteet. Tutkimussuunnitelma toimitetaan lupaviranomaiselle ja alueelliselle ELY-keskukselle hyväksyttäväksi ennen kaivinkoneavusteisten tutkimustoimenpiteiden toteuttamista.

Koelouhintaa tai RC-porausta ei alueella toteuteta lainkaan.

Hakemusalue sijaitsee lännessä lähimmillään 50 metrin etäisyydellä Putkilahden Natura 2000 -alueeseen kuuluvasta kallioisesta osa-alueesta, Housuvuoresta. Yhtiö huomioi Natura-alueen läheisyyden ja sen suojeluperusteet toiminnassaan, jotta haitallisia vaikutuksia ei alueen lajeille tai luontotyypeille aiheudu. Natura-arvioinnin tarveharkinnassa esitetään yhtiön toimintaperiaatteet, menettelytavat ja lievennystoimenpiteet, joita noudattamalla voidaan varmistua siitä, ettei merkittäviä haitallisia vaikutuksia suojeluperusteille aiheudu.

Hakemusalueen ja ympäröivien alueiden kaavoitustilanne

Hakemusalue on kokonaisuudessaan metsätalousaluetta. Alueen metsät ovat käsiteltyjä. Hakemusaluetta halkoo yleisten teiden lisäksi useampi metsäautotie sekä maastossa risteilevät metsäkoneiden ajourat. Olemassa olevia teitä ja kulku-uria hyödynnetään myös malmitutkimusten toteuttamisessa. Maakuntakaavassa alue on merkinnöillä; biotaloutteen tukeutuva alue ja matkailun ja virkistykseen vetovoima-alue. Biotalousalueen tukeutuva alue - merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustalouden tarkoitettuja alueita. Suunnittelumääräyksellä varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä. Malminetsinnällä ei ole vaikutusta metsätalouden harjoittamiseen alueella.

Matkailun ja virkistyskäytön vetovoima-alueen suunnittelussa turvataan toimivat reitistöt ja virkistysalueet ja niiden maisema- ja ympäristöarvot sekä matkailullinen hyödyntäminen. Alueen käytön suunnittelussa on huolehdittava, ettei hanke tai suunnitelma yksinään tai

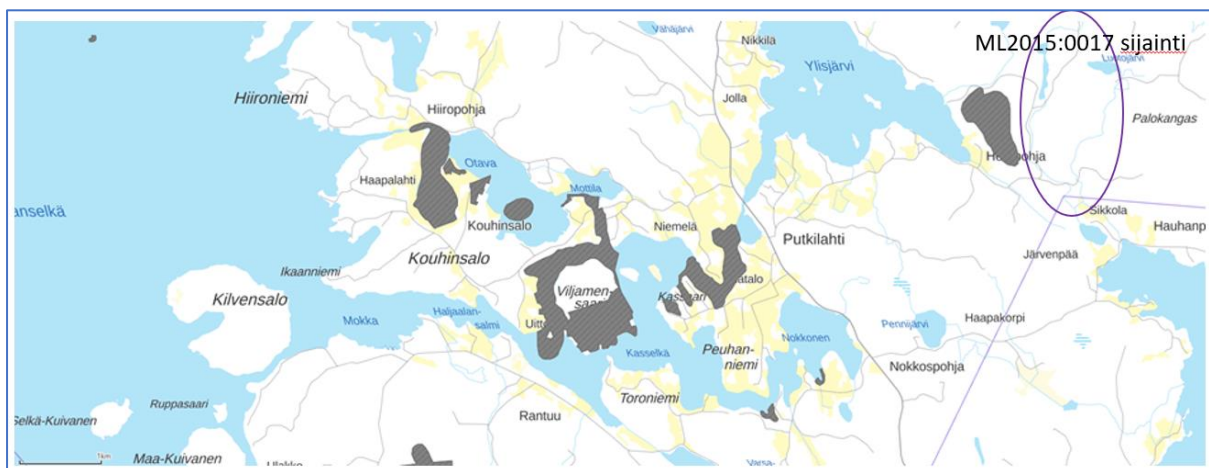
yhdessä muiden hankkeiden kanssa merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkoston perusteena olevia luonnonarvoja. Metsien hoito ja käyttö perustuu voimassa olevaan metsälainsäädäntöön.

Hakemusalueesta länteen sijoittuva Ylisjärven alue on merkitty kaavassa myös valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Suunnittelumääräyksen mukaan alueella tulee edistää kestävä maatalouden harjoittamista. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti. Alueilla metsien hoito ja käyttö perustuu voimassa olevaan metsälainsäädäntöön. Malminetsintätutkimuksilla ei ole hakemusalueen sisä- tai ulkopuolista maisemaa muuttavia vaikutuksia.

Hakemusalueen koillisosa kuuluu pieneltä osin Salolan tuulivoimahankkeen suunnittelualueeseen. Alueella on vuonna 2020 vireille tullut tuulivoimaosayleiskaavoitusohjelma. Malminetsinnällä ei ole tuulivoimahankkeeseen tai sen suunnitteluun vaikutuksia. (Jyväskylän kaupunki, 2021), (Keski-Suomen Liitto, 2021).

Putkilahden Natura -2000 -alue (FI0900098) ja sijainti suhteessa malminetsintälupahakemusalueeseen

Putkilahti on matala ja sokkeloinen Päijänteen lahtikompleksi, jonka rannoilla ja saarissa on perinteistä maatalouskulttuurimaisemaa. Natura 2000 -kohde sisältää linnuston kannalta tärkeimmät Putkilahden kosteikkoalueet. Kohteeseen kuuluu myös Putkilahteen rajautuvat Viljamsaaren lehtokohde, Aution perinnemaisemakohde sekä erillään sijaitseva Housuvuoren kallioalue. Housuvuoren kallioalue sijaitsee malminetsintälupahakemusalueen läheisyydessä, lähimmillään noin 50 metrin päässä hakemusalueen rajasta. Muut Putkilahden Natura-alueeseen kuuluvat kohteet sijaitsevat etäällä, noin 3,5-7 kilometrin päässä hakemusalueesta.



Kuva 1: Putkilahden Natura-alueen sijainti suhteessa malminetsintälupahakemusalueeseen. Kartta-aineisto: SYKE (Suomen Ympäristökeskus, 2021)

Housuvuoren lakialueen luontoarvojen kuvaus

Housuvuoren lakialueella on viistoja silokallioita ja karuhkoa kangasmetsää. Lounais-länsirinteessä on kaksi kaarevaa, portaittain laskeutuvaa jyrkännettä, joista eteläisempi on yli 30 metriä korkea. Rinteiltä on paljon lohkareita ja irtokiviä. Paikoin esiintyy myös rakkakivikoita. Housuvuorella on edustava uhanalaislajisto ja kallioalueet. Alue kohoaa selkeästi ympäröivästä maastosta. Housuvuoren suojelun toteutuskeinoina ovat maa-aineslaki ja metsälaki.

Natura-alueen suojeluperustelajeista Housuvuoren alueella pesii mm. huuhkaja ja metso, joihin kohdistuvat mahdolliset haitalliset vaikutukset ehkäistään tutkimustoiminnassa toteutettavin lievennystoimenpitein. Natura-alueen suojeluperusteet on esitetty liitteissä 1a ja 1b (European Commission, 2018) ja (Keski-Suomen ELY-keskus, 2019).

Toteutettavien malminetsintämenetelmien kuvaukset

1. Käsintoteutettava geologinen vasara- ja maaperänäytteenotto

Vasaranäytteenotossa kivivasaralla naputellaan maanpinnan lohkareista tai kalliosta irti noin nyrkin kokoisia kiviä (kuva 2). Käsintoteutetussa maaperänäytteenotossa lapiolla tai puutarhalapiolla (kuvat 3 ja 4) otetaan keskimäärin 100-500 gramman näyte pintamoreenista kunnattakerroksen alta. Moreenin pinnalta käännetty kunnat käännetään välittömästi näytteenoton jälkeen takaisin paikalleen. Näytteenotto aiheuttaa vähäisiä, pienialaisia, paikkasidonnaisia ja palautuvia muutoksia ympäristöönsä. Vasaranäytteenottoa ja käsintoteutettua maaperänäytteenottoa toteutetaan käytännössä ainoastaan sulan maan aikana. Liitteessä 2. on esitetty kuvina käsintoteutettu maaperänäytteenotto.



Kuva 2: Vasaranäytteenotto



Kuvat 3: Käsintehävä maaperänäytteenotto (moreeninäyte)



Kuvat 4: Käsintehtävä maaperänäytteenotto (Ah)

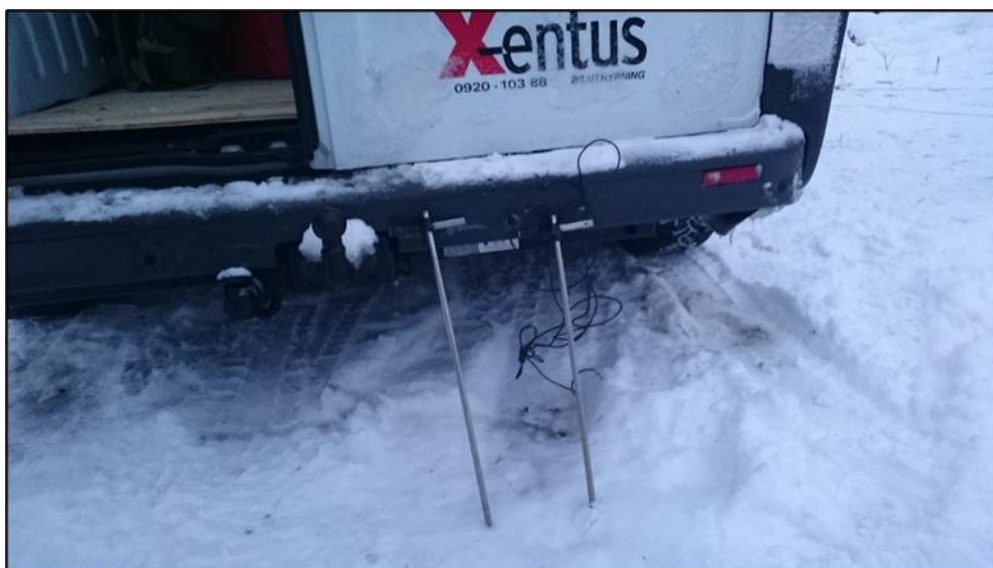
2. Geofysikaaliset mittaukset

Geofysiikan maanpintamittaukset tehdään yleensä kävellen, hiihtäen tai mönkijällä liikkuessa. Mittausryhmässä on pääsääntöisesti 2-3 henkilöä. Talviaikaisissa geofysiikan mittauksissa voidaan käyttää apuna myös moottorikelkkaa. Kelkkaa käytettäessä kalusto siirretään mittausalueelle ja mittauslinjoille ajetaan kertaalleen jälki kulkemista varten.

Geofysiikan lentomittauksia voidaan toteuttaa pienoislennokin, -lentokoneen tai -helikopterin avulla lintujen soidin- ja pesintäajan (15.2-31.7) ulkopuolella. Muita geofysiikan mittauksia tehdään pesintäajan jälkeen alkusyksystä ja pääosin loppusyksystä maan ollessa kunnolla jäässä tai yleisimmin

talvella lumipeitteisenä aikana. Normaalisti yhden mittausohjelman toteuttaminen kestää joitain päiviä. Lupakausien aikainen kokonaismittausaika on riippuvainen täydentävien mittausten tarpeesta. Todennäköisesti mittauksia tehdään alueella yhteensä muutamista päivistä muutamiin kuukausiin.

Tietyissä geofysiikan mittausmenetelmissä, esimerkiksi IP-mittauksissa (kuvat 5 ja 6 alla), maahan asetetaan mittausvälineistöä. Tyypillisesti mittauksia tekee yksi tai kaksi mittausryhmää. IP-mittaus tapahtuu lähetin-, vastaanotin- ja potentiaalelektrodien avulla: elektrodien piikit (kuva 5) työnnetään roudan läpi sulaan maahan asti. Elektrodit kannetaan mittauksen päätyttyä linjalla seuraavaan mittausjaksoon. Mitattaessa elektrodit yhdistetään toisiinsa maan pinnan päällä kulkevalla ohuella sähköjohdolla (kuva 6).



Kuva 5: Geofysiikan IP-mittauksissa käytettävien elektrodien piikit työnnetään maaperään mittauksen ajaksi



Kuva 6: Elektrodit yhdistetään toisiinsa maan pinnalla kulkevalla sähköjohdolla

IP-mittauksissa käytetyt sähköiset jännitteet ja virrat ovat niin heikkoja, ettei niistä koidu vaaraa kasveille, eläimille tai ihmisille. Mittauksista aiheutuva ainoa ympäristöä häiritsevä tekijä on

mittausten aikainen ja mittausalueella tapahtuva mittaajan liikkuminen hiihtäen tai moottorikelkalla. (SveMin, 2018).

3. Koneellinen moreeni- ja kalliopintänäytteenotto (pinta- ja pohjamoreeni eli niin sanottu BOT – Bottom of till) on nopeasti etenevää tutkimusta näytteenoton kestäessä muutamasta minuutista enimmillään muutamaan tuntiin näytettä kohden. Näytteenoton kesto on riippuvaista maaperän paksuudesta. Moreeninäytteenottolaitteet eivät nosta kairaussoijaa (kalliokairauksessa syntyvää kivipurua) maan pinnalle, sillä kallioperää ei kairata. Näytteenottoreiän ympärille saattaa kuitenkin nousta lävistetyistä maapeitteistä vähäinen määrä hiekkaa. Moreeninäytteenotossa ei käytetä huuhtelu- tai jäähdytysvettä.

Koneellisella moreeninäytteenotolla alueen maa- ja kallioperästä kerätään perustietoa, jotta myöhemmässä vaiheessa toteutettavia syväkairauksia osataan kohdentaa mahdollisille malmipotentialisille ja pienialaisimmille alueille tehokkaasti, toisin sanoen kohteisiin, joista tarvitaan lisätietoa.



Kuvat 7: Kuvasarjassa on esitetty kesäaikana toteutettu koneellinen pohjamoreeninäytteenottoaika (ns. BOT, Bottom of till) välittömästi näytteenoton päätyttyä. Jälkiä ei ole havaittavissa. Talvella toteutettuja BOT-paikkoja on käytännössä mahdotonta havaita sulan maan aikana.





Kuva 8: BOT-laitteisto



Kuva 9: BOT-näytteenottoa ilmasta käsin kuvattuna

4. Timanttisyväkairaus

Malmitutkimusten keskeisimpiä näytteenottomenetelmiä on timanttisyväkairaus, joissa kalliosta otetaan jatkuvuudeltaan mahdollisimman yhtenäistä, halkaisijaltaan tyyppillisesti 42 – 75 mm:n paksuista kivipötköä, ns. kairasydäntä. Kairasydämistä määritetään kivilajit, niistä analysoidaan alkuaineiden pitoisuuksia sekä tehdään radiometrisiä ja petrofysikaalisia mittauksia. Jälkimmäisiä voidaan hyödyntää edelleen geofysikaalisten mittaustulosten tulkitsemisessä. Useimmiten malmiesiintymien lopullinen paikantaminen syvyysuuntaan tai maapeitteiden alta tapahtuu syväkairauksen avulla: geofysikaaliset ja maaperägeologiset tutkimukset antavat vain epäsuoria viitteitä malmien esiintymisestä. Lisäksi syväkairaukset täydentävät muilla malminetsintämenetelmillä saatua tietoa ja päinvastoin.

Timanttisyväkairauksessa ympäristöön syntyvät jäljet ovat yleensä seurausta kairakoneen liikkumisesta; suuremmat koneet tarvitsevat enemmän tilaa, ja puustoa saatetaan tiheäpuustoilla alueilla joutua poistamaan tai työntämään nurin uusilta kulku-urilta ja kairauspaikoilta. Erityisesti talviaikana lumi- ja jääpeite suojaa alle jäävää kasvillisuutta ja luontotyyppiä hyvin. Kairausyksiköiden tekniikkaa kehitetään koko ajan, ja kairakoneiden koot ovat pienentyneet huomattavasti vuosien saatossa. Yleensä keskiraskaat ja raskaat yksiköt käyttävät NQ, HQ tai WL-103 -kokoista kairauskalustoa, joilla kairasydämen halkaisija on vastaavasti 4,76 cm, 6,35 cm ja 10,3 cm, mutta nykyään myös aikaisempaa kevyemmät ja pienikokoisemmat kairauslaitteistot pystyvät kairaamaan NQ-kalustolla. Yhtiön tähänastiset syväkairaukset on pääosin toteutettu NQ2 -kairauskalustolla, joka vastaa painoltaan ja kooltaan metsätaloudessa käytettäviä yleisimpiä monitoimikoneita (moto).

Kairaussoijan muodostumisen kannalta kalliota leikkaavaan rengasterän koko ratkaisee soijan määrän. Soijaa syntyy NQ-kalustolla teoreettisesti noin 1000 kg 100 metriä kohden, mutta maan pinnalle nousevan soijan määrä jää pääsääntöisesti huomattavasti vähäisemmäksi. NQ-kalustolla syntyvän soijan määrä on luonnollisesti vähäisempää kuin HQ:lla syntyvä soijan määrä. Kallioperän eheydestä riippuu, kuinka paljon soijaa lopulta nousee maan pinnalle: rikkonaisessa kallioperässä kaikki soija jää ja sedimentoituu kallioperän pohjalle ja rakoihin. Ehjästä kallioperästä suuri osa nousee maan pinnalle. Tässä suhteessa jokainen kairauspaikka on ominaisuuksiltaan yksilöllinen, joten pintaan tulevan soijan määrää on mahdotonta ennakoida tarkasti. Normaali käytäntö metsätalousalueilla toimittaessa on, että kairauspaikan viereen kaivetaan ns. soijamonttu, johon jäähdysvesi lasketaan. Ylösnoussut soija kulkeutuu jäähdytykseen käytetyn veden mukana montun pohjalle. Monttu peitetään kairauksen päätyttyä, jolloin voidaan varmistua, ettei soijan leviämistä kohteella tapahdu. Näin toimitaan, mikäli kairauspaikan läheisyydessä ei ole vesistöjä.

Yhtiön näytteenotossa maanpinnalle nouseva soija otetaan talteen aina toimittaessa pienvesien kuten purojen, norojen ja lähteiden läheisyydessä sekä isompien vesistöjen kuten järvien, lampien ja jokien läheisyydessä. Maastomuodoista ja olosuhteista riippuen soija otetaan talteen aina, mikäli on tarvetta kairata 30 m lähempänä pienvesiä. Suojavyöhykettä kasvatetaan, mikäli kairauspaikan pintavedet ohjautuvat suoraan pienvesien suuntaan. Soija kuljetetaan eteenpäin asianmukaiseen jätteenkäsittelylaitokseen. Soija kerätään talteen erillisen vedenpuhdistus- ja soijankeräysjärjestelmän avulla, jossa huuhteluvdestä erotettu soija pakataan säkkeihin tai astioihin ja kuljetetaan pois alueelta välivarastoitavaksi ja varastosta edelleen jätteenkäsittelylaitokselle kuljetettavaksi. Kairanterän jäähdytykseen ja huuhteluun käytettyä vettä voidaan kierrättää uudelleen kairanterälle ja soijasta puhdistettavaksi. Lopulta kairaterän huuhteluun ja jäähdytykseen käytetty vesi päästetään takaisin ympäristöön. Soijan talteenottoa eli kiintoaineksen erottamista vedestä voidaan edistää kiintoaineksen sitovalla flokkulantilla. Flokkulantti kiinnittyy vedestä eroteltavaan ainekseen,

eli käytettävä aine kuljetetaan alueelta pois soijaan sitoutuneena. Flokkulanttia käytetään yleensä kairauskohteilla, joilla soijaa nousee ylös runsaasti ja kaikki irtonainen kiviaines on syytä saada tarkoin talteen.

Kairaussoija ei kulkeudu näytteenottoaikan välitöntä läheisyyttä kauemmas. Maan pinnalle jäävä soija painuu nopeasti sateiden myötä takaisin maaperään, ja kairareikään jäävä soija painuu reiän pohjalle sedimentoituen paikalleen. Yhtiö käyttää vesistöjen läheisyydessä kairatessaan soijankeräysjärjestelmää, joka suodattaa vedestä irtoaineksen. Kairausputket nostetaan ylös, kun reikä lopetetaan. Tässä vaiheessa veden hienoaines laskeutuu painovoiman vaikutuksen alaisena valtaosin reiän pohjalle. Vesi kirkastuu muutamassa päivässä tai korkeintaan viikossa. Vanhoja reikiä uudelleen kairattaessa on ilmennyt vaikeuksia päästä läpi kairareiän pohjalle laskeutuneesta kairaussoijasta: tämä kertoo soijan laskeutumisesta ja kovettumisesta reikien pohjalle. Vaikka hienoainesta pääsisi heti kairauksen päätyttyä kallioperän heikkojen virtausten mukana jossain määrin kallioperän ruhjeisiin ja rakoihin, ei kiviaines pääse kulkemaan raoissa pitkää matkaa, ja hienoaineksen määrä on hyvin vähäinen. Kallioperän ruhjeet ovat eivät muodosta yhtenäisiä jatkumia, vaan rakojen väleissä on kiinteitä, umpinaisia kohtia, joiden läpi soija ei pääse kulkeutumaan. Maankuori on Suomessa kulunut syvälle, niin että kallioperämme nykyisessä pinnassa vallitsevat lähes vedettömät ja metamorfisten kivilajien vähävetiset mineraalit. Pehmeiden vesipitoisten mineraalien luonnehtimaa rapautunutta kalliota esiintyy Suomessa vain paikoin, lähinnä kallion alavissa, maakerrosten alaisissa murrosvyöhykkeissä. (Uusinoka, 1975). On selvää, että vähänkin syvemmällä Suomen luonnontilaisessa kalliossa vesi liikkuu äärimmäisen hitaasti, sillä maamme korkeuserot ja niistä aiheutuva hydraulinen gradientti ovat vähäisiä. Siksi jo muutaman kymmenen metrin syvyydestä voidaan porauksissa tavoittaa vettä, joka on pysynyt paikallaan useita tuhansia vuosia. (Niini & al., 1977).

Vedenlaadussa ei ole havaittu muutoksia ennen ja jälkeen kairausten toteutetuissa seurantamittauksissa. Suomessa toteutetaan vuositasolla metrimääräisesti huomattavasti enemmän esimerkiksi maalämpö- ja porakaivokairauksia kuin mitä malminetsinnässä tehdään tutkimuskairauksia. Maalämpö- ja porakaivokairauksissa ei ympäristön suojausmenettelyjä (esim. soijankeräysjärjestelmän käyttö) ole nähty tarpeelliseksi, vaikka kairaukset toteutetaan yleisesti asutuksen välittömässä läheisyydessä ja usein myös pohjavedenmuodostumisalueilla. Maalämpöporaukset toteutetaan lisäksi menetelmällä, jossa syntyvät soija- ja kiviainesmassat ovat huomattavasti suurempia kuin malminetsinnässä käytettävällä syväkairausmenetelmällä.

Tutkimusalueen kairaukset aloitetaan, kun alustavaa geologista tietoa on kerätty riittävästi muilla, edellä esitetyillä menetelmillä, ja mikäli tarvetta syväkairaamalla toteutettavalle kallioperänäytteenotolle saatujen tulosten myötä ilmenee. Kairauksissa käytetään eri kokoisia laitteistoja riippuen mm. kairauspaikan sijainnista sekä suunnitellusta kairausvyvyydestä. Syvyydestä ja kallioperän kovuudesta riippuen yhden syväkairanreiän kairaaminen kestää tyypillisesti kahdesta seitsemään vuorokautta. Yhdeltä kairauspaikalta voidaan joissain tapauksissa kairata useampi reikä, joten on mahdollista, että kairauslaitteisto toimii yhdellä kairauspaikalla useammankin viikon. Toteutettuja kairauspaikkoja pyritään aina hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti, eli mikäli on mahdollista, samalta paikalta kairataan useampi reikä ja konetta ei liikutella turhaan.



Kuva 10: Suuri syväkairauslaitteisto ja soijankeräysjärjestelmä tutkimuskohteella

Tutkijoiden ja henkilöstön liikkuminen hakemusalueella tapahtuu tutkimuskaudella kävellen, hiihtäen, mönkijöillä, moottorikelkoilla tai muilla telakulkuneuvoilla. Kyseiselle hakemusalueelle pääsee useille kohteille myös autolla, sillä alueella kulkee yleisiä teitä. Näytteenottolaitteistoja ei siis käytetä varsinaiseen liikkumiseen ja kulkemiseen lainkaan, vaan ne siirretään näytteenotto paikalle, missä laitteisto pysyy näytteenoton ajan. Näytteenoton päätyttyä teloilla kulkeva laitteisto siirtyy joko seuraavaan näytteenotto paikkaan tai pois tutkimusalueelta.

Timanttisyväkairausausta tehdään talviaikana ympäri vuorokauden, jotta vesilinjat ja laitteistot eivät pääse jäätymään. Laitteistojen jäätyminen aiheuttaa vahinkoriskin polttoaine- ja öljyvuotojen osalta. Kairaajat työskentelevät normaalisti 12 tunnin vuoroissa, joten vuoron vaihdoista johtuvaa kulkemista tapahtuu kaksi kertaa vuorokaudessa. Muuta huoltoajoa, kairasydänten kuljetusta jne. tapahtuu tämän lisäksi enimmillään muutamia kertoja vuorokaudessa (normaaliolosuhteissa vain kerran). Sulan maan aikana kairausausta voidaan tehdä vaihtoehtoisesti esimerkiksi vain päivävuorossa.

Syväkairauslaitteistojen melu on tasaista hurinaa. Näytteenotto pyritään aina suorittamaan keskeytyksettä, eli laitteisto kairaa ympäri vuorokauden mahdollisia huoltotaukoja lukuun ottamatta. Eri laitevalmistajien melutasot ovat hyvin samankaltaisia. Liitteessä 3 on esitetty suuren syväkairauslaitteiston melumallinnus perustuen saatuihin melumittaustuloksiin.

Kairauksessa käytettävä vesi otetaan pääosin vanhoista kairareijästä, mikäli niihin kertyy riittävästi vettä. Mikäli kairauspaikan lähistöllä ei ole olemassa olevaa reikää, vesi otetaan alueella sijaitsevista riittävän suurista järvistä ja lammista. Runsas kiintoaines jäädytykseen ja huuhteluun käytettävässä vedessä aiheuttaa ongelmia kairaukseen tai jäädyttämiseen käytettävien koneiden kanssa. Vähävetisiä, runsaasti kiintoainesta sisältäviä vesiä, eli matalia lampia, rimpia tms. ei voida siis

vedenotossa käyttää. Mikäli vedenotto ei syystä tai toisesta aiemmista kairanrei'istä tai alueen syvistä vesistä onnistu, käytetään vedenottoon alueen virtavesiä tai isompia oja. Pienet, vähävirtaiset vedet eivät sovellu vedenottoon. Mikäli vettä on kuitenkin otettava alueen virtavesistä, otto tapahtuu riittävän suurista ja runsasvetisistä virtavesistä. Kairauksessa maahan jätettävä maaputki mahdollistaa myöhemmin kairareistä toteutettavat geokemian ja -fysiikan mittaukset. Maaputki katkaistaan läheltä maanpintaa, noin 10-30 cm korkeudelta. Maaputket voidaan maanomistajan halutessa poistaa kokonaan. Muussa tapauksessa ne merkitään ja jätetään paikoilleen mahdollisia myöhempiä luotauksia ja mittauksia varten.



Kuva 11: Suuri syväkairauskairauslaitteisto puustoisessa tutkimuskohteessa.



Kuva 12: Syväkairauspaikka, jolta on toteutettu kolme eri kairauspaikkaa ilmasta käsin kuvattuna





Kuvat 13: Yllä kuvat neljältä erilaiselta syväkairauspaikalta kasvukauden alussa. Syväkairaukset on toteutettu talvikaudella, eli kuvat otettu noin 3 kuukautta näytteenoton jälkeen. Punainen neliö on yhden neliömetrin suuruinen.

5. Kaivinkoneavusteiset tutkimukset

Kairausten lisäksi pienialaisille yksittäisille kohteille on joissain tapauksissa tarvetta toteuttaa malminetsintää tukevia kaivinkoneella tehtäviä tutkimuskaivantoja ja -oja, joiden avulla tarkennetaan maan pinnalta tehtyjä havaintoja ja täydennetään myös kairausten avulla kerättyjä tietoja. Tutkimuskaivantoja ja -oja tehdään ympäriryöriellä kaivinkoneilla, joiden telapaine on pieni.

Alueilla, joilla on riittävän ohuet moreenipeitteet, voidaan tehdä tarvittaessa tutkimuskaivantoja ja -oja, jotka mahdollistavat myös paljastumattomien alueiden yksityiskohtaiset malmigeologiset tutkimukset kallioperän kivilajeista, rakenteista ja malminmuodostusprosesseista. Tutkimustulokset auttavat tulkitsemaan geofysikaalisten mittaustulosten suhdetta kallioperän kehitykseen, rakenteisiin ja malminmuodostukseen myös paljastumattomilla alueilla, missä maapeitteet ovat liian paksuja kaivinkoneen käyttöön.

Tutkimuskaivantojen kohdilta irtomaapeite poistetaan väliaikaisesti kallion päältä ja palautetaan alkuperäiselle paikalleen tutkimusten päätyttyä (kaivanto on avoin muutamasta tunnista enimmillään muutamaan päivään. Tämä koskee maaperäkaivantoja. Kallionpintaan asti ulottuvat, ohuilla peitealueilla, kaivannot voivat olla auki pidempäänkin (tutkimusohjelman toteuttamisen loppuun saakka), mutta tutkimusten päätyttyä ne täytetään ja maisemoidaan. Maapeitteiden on oltava riittävän ohuita, mieluummin alle kahden metrin paksuisia, jotta vältetään sortumavaara tutkimusten aikana. Tutkimusojia on kallion pinnassa yleensä 1 – 2 metrin levyinen. Ohuiden irtomaapeitteiden alueilla kalliota voidaan paljastaa paikoin laajemminkin, jos sen katsotaan olevan malminmuodostuksen selvittämisen kannalta tärkeää. Ojien pituus voi vaihdella muutamasta metreistä joissain tapauksissa jopa kymmeneen metriin olosuhteista ja geologisen kartoituksen tarpeesta riippuen.

Kaivantoja ei pääsääntöisesti kaiveta pohjavesirajan alapuolelle, mutta näin on tarpeen tehdä, kaivannosta pois pumpattu vesi imeytetään aina takaisin irtomaapeitteisiin. Kaivantoja täytettäessä irtomaan alkuperäinen järjestys pyritään myös aina säilyttämään. Alueella ei sijaitse pohjaveden muodostumisalueita.

Ennen detaljitutkimuksia tutkimusojan kalliopohja pestään painepesurilla, jossa käytetään puhdasta vettä suuttimien tukkeutumisen estämiseksi. Vesisäiliöllä varustettu, tela- tai pyöräalustainen pesuyksikkö on yleensä normaalin maataloustraktoriyhdistelmän kokoinen tai pienempi. Painepesun

luonteesta johtuen (suuri osa on ilmaa) vedentarve on pieni, enimmillään muutama kuutiometri. Käytäntö on osoittanut, että vesi imeytyy ympäröivään maa- tai kallioperään jo pesun aikana.

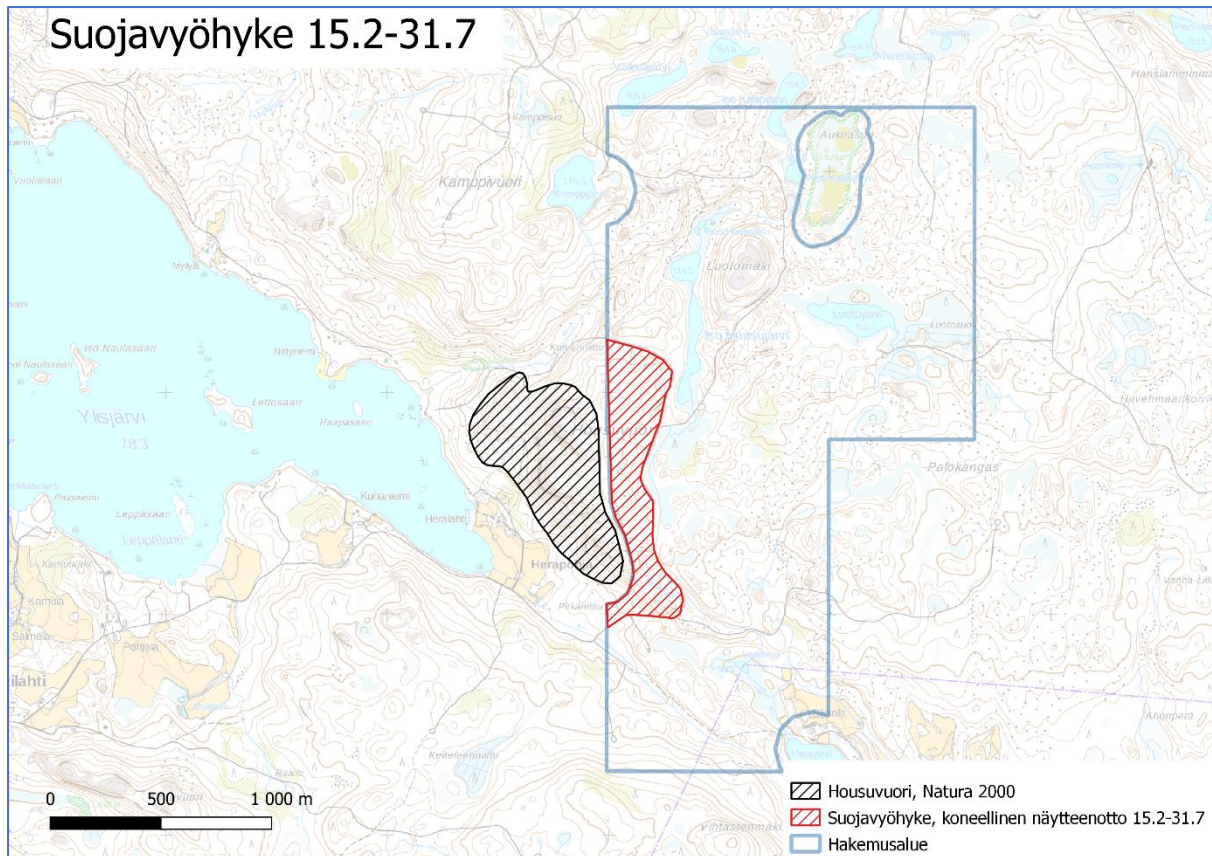
Pesun jälkeen tutkimuskaivannoista laaditaan yksityiskohtaiset geologiset kartat. Samassa yhteydessä tehdään tarkat geofysikaaliset mittaukset ja otetaan geologiset näytteet. Näytteenotto tehdään kannettavilla laitteilla tarkoituksenmukaisella tarkkuudella ja menetelmällä.

Tutkimustoiminnasta aiheutuvat Housuvuoren alueen Natura-suojeluperusteiden ja hakemusalueen luontoarvojen kannalta merkitykselliset vaikutusmekanismit sekä vaikutusten kohdentuminen ja lieventäminen

Melu

Kairauslaitteistosta tai muusta koneellisesta näytteenotosta aiheutuva melu saattaa häiritä Housuvuoren alueella pesiviä suojeluperustelajeja (esim. huuhkaja ja metso) niiden soidin- ja pesintäaikana. Huuhkajan pesintäaika ajoittuu alkukevääseen ja se munii maaliskuussa 1-4 munaa. Huuhkajan haudonta-aika on 35 vrk ja pesäpoikasaika 5–7 viikkoa. Poikaset ovat lentokykyisiä 8–9 viikossa. Metson soidin ja pesintä ajoittuu myös alku- ja loppukevääseen. Metso munii huhti–toukokuussa 6–8 munaa ja haudonta-aika on 24–29 vrk. Poikaset osaavat auttavasti lentää vajaan kuukauden iässä.

Housuvuoren alueen ja lupahakemusalueen väliin on jätetty jo hakemusvaiheessa 50 metrin suojavyöhyke. Lisäksi yhtiö **rajoittaa toimintaansa laajemmalla Housuvuoren ja Housuvuoren itä- ja pieneltä osin eteläpuolelle sijoittuvan yleisen autotien väliin jäävällä kaistaleella 15.2-31.7 välisenä aikana**. Kyseinen aikaväli on tärkeä pesinnän onnistumisen kannalta myös suurimmalle osalle muista alueella eläville lintu- ja nisäkäslajeille. Yhtiö ei tee koneellista näytteenottoa esitetyllä suojavyöhykkeellä kyseisellä aikavälillä. Näin ollen Natura-alueen rajaan jää meluhaitan tehokkaasti ehkäisevä suojavyöhyke linnuille merkityksellisen tärkeänä aikavälinä. Suojavyöhyke on kapeimmalta kohdalta 150 metriä, leveimmältä noin 400 metriä ja keskimäärin noin 250 metriä. Tielinjaus toimii luonnollisena rajana suojavyöhykkeelle.



Vesistöt

Vesistöjen (mukaan lukien pienvedet kuten lähteet, purot, norot, kosteikot ja tihkupinnat) läheisyydessä toimiva yritys käyttää aina **soijankeruujärjestelmää**. Käytetty jäähdytysvesi siis kierrätetään ja kairaussoija puhdistetaan vedestä ennen veden laskemista takaisin maaperään. Yritys **huomioi vesistöjen läheisyydessä maaston muodot ja veden luontaiset valumasuunnat** määrittäessään riittävän suojavyöhykkeen soijankeräyslaitteiston käytölle. Suojavyöhykkeen leveys on joka tapauksessa aina **vähintään 30 m**, ja tarvittaessa sitä kasvatetaan, mikäli vesien suora laskusuunta on kohti lähellä sijaitsevaa vesistöä. Housuvuori on nimensä mukaisesti muuta ympäristöä korkeammalla sijaitseva alue, josta vedet valuvat pois päin. Hakemusalueen tutkimuksien toteuttamiseen käytetty jäähdytysvesi ei siis kulkeudu maastonmuodoista johtuen Natura-alueen puolelle.

Kaivinkoneavusteista näytteenottoa ei toteuteta 50 metriä lähempänä vesistöjen rajaa, jotta pintavesien valuntasuuntiin ei aiheuteta lähivesistön kannalta merkityksellisiä muutoksia edes hetkellisesti. Kaivinkoneavusteisten tutkimusten osalta **noudatetaan myös erillistä tutkimussuunnitelmamenettelyä**, mikäli tarvetta tutkimusten suorittamiselle jollain tietyllä kohteella tutkimusten edetessä ilmenee. Kaivinkoneavusteisten tutkimusten tutkimussuunnitelmamenettely on kuvattu tarkemmin maisema- ja pölyvaikutusten ehkäisemisestä kertovissa kappaleissa alla.

Uhanalaiset kasvilajit

Yritys selvittää vuosittain Laji.fi:n tietokannasta alueen päivitettyt uhanlais- ja lajitiedot ennen tutkimusohjelman tai -ohjelmien toteuttamista. **Yritys ei tee kairauksia tai muuta koneellista näytteenottoa 20 metriä lähempänä uhanalaisten tai Luontodirektiivin IV liitteen kasvilajien esiintymäpaikkoja**. Suojavyöhykettä kasvatetaan tarvittaessa, mikäli esiintymä sijaitsee esimerkiksi

alarinteessä kairauspaikkaan nähden ja on riski ylivuotovesien pääytymisestä esiintymäpaikalle. Yhtiö myös huomioi uhanalaisten lajien esiintymäpaikat alueella liikkueissaan.

Tallautuminen ja puustovauriot

Natura- tai luonnonsuojelualueen puolelle ei kohdistu kulkemisesta tai näytteenotosta aiheutuvia tallautumisvaikutuksia tai puustovaurioita, sillä **Natura- ja suojelualueen puolella ei oteta näytteitä eikä liikuta**. Tallautumisvaikutukset keskittyvät näytteenottoa paikalle ja ovat palautuvia. Yhtiön toteuttamien kairauksen keskimääräinen kairapaikkakohtainen tallautumisalue on ollut 4,3 m², (vaihteluväli 0-25 m²) eli kyse on pienialaisesta, väliaikaisesta vaikutuksesta. Kasvillisuus palautuu kairauspaikalle kasvupaikasta riippuen viimeistään muutamien kairauksen seuraavien kasvukausien aikana. Talviaikana routa-, lumi- ja jääkerroksen suojatessa hyvin alle jäävää maastoa ja kasvillisuutta kulumiselta toteutettujen kairauksen tallautumisvaikutukset ovat vähäisempiä kuin kesäaikana toteutetuilla.

Näytteenottoa paikalle kulkemisessa ja näytteenottoa paikan valinnassa **hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan olemassa olevia kulku-uria ja aukkoja**. Näin voidaan **välttää myös puuston poistoa ja puustovaurioiden syntymistä**. Puustoa voidaan joutua poistamaan yksittäisiltä näytteenottoa paikoilta tai kulkureittien varsilta tiheäpuustoisilla alueilla. Hakemusalue sijaitsee metsätalousalueella, jolla kulkee yleisten teiden lisäksi runsaasti valmiita ajouria ja on suuria hakkuuaukkoja. Natura- ja suojelualueen rajan on hakemusalueen rajasta joka paikassa vähintään 50 metrin etäisyys, jolloin puuston poisto ei aiheuta muutoksia Natura- tai suojelualueen valoisuus- tai varjoisuusolosuhteisiin.

Öljy- ja polttoainevuodot

Öljy- ja polttoainevuotojen riski on aina olemassa, kun tehdään koneellista näytteenottoa. Vahingot ovat harvinaisia, mutta suojaus on toteutettava ennaltaehkäisevästi, jotta voidaan varmistua, ettei haitallisia aineita pääse ympäristöön. Yhtiön toimintaperiaatteiden mukaan yhtiö huolehtii, että:

- ✓ **Näytteenottoa paikat suojataan** mahdollisilta voiteluaine- ja öljyvuodoilta tutkimustoimenpiteiden aikana suoja-, suodatin- ja imeytysmateriaalein.
 - ✓ Ennalta varautuminen mahdollisiin vahinkoihin
 - ✓ Koneiden alustat suojataan kairauksen aikana suojamuovein ja/tai imeytysmateriaalein
 - ✓ Käytettävät muut pienemmät laitteistot ja koneet (esim. aggregaatti) **sijoitetaan vuotoaltaisiin**
 - ✓ **Kairakoneet ovat miehitettyinä käydessään** koko ajan, jolloin mahdolliset vuodot huomataan viiveettä
 - ✓ Polttoaineiden ja kemikaalien säilytys maastossa tapahtuu tiiviiden vuotoaltaiden päällä
 - ✓ Koneiden **tankkaus tapahtuu pumpulla**, jossa on tiivis liitin vuotojen estämiseksi (kairakoneita ei tankata käsin kaatamalla)
 - ✓ Reunallisissa vuotoaltaissa käytettävät aggregaatit tms. **suojataan myös ylhäältä päin tulevalta vedeltä ja lumelta** altaiden täyttymisen ja ylivuotojen estämiseksi
- ✓ Talvella toteutetut näytteenottoa paikat tarkistetaan ja tarvittaessa jälkisiivotaan keväällä ja kesällä lumien sulettua

Vaikutukset maisemaan

Malminetsinnän maisemavaikutukset ovat riippuvaisia käytettävästä etsintämenetelmästä ja näytteenoton kohdentumisesta. Yhtiön hakemusalueelle suunnittelemissa tutkimuksissa kaivinkoneavusteisilla tutkimuksilla voi olla kohdekohtaisia vaikutuksia maisemaan näytteenoton ja tutkimusten aikaisesti. Mahdolliset kaivinkoneavusteiset tutkimukset kohdentuvat aina tietyille tai tietyille pienipinta-alaisille kohteille. Kaivinkoneavusteisia tutkimuksia ei yleisestikään tehdä laajoilla pinta-aloilla ja koko hakemusalueelle kohdentuen. Kaivinkoneavusteisissa tutkimuksissa **paljastettu kallionpinta peitetään ja ennallistetaan tutkimusten päätyttyä**. Mikäli kaivinkoneavusteiselta tutkimuskohteelta on jouduttu ennen näytteenottoa poistamaan esimerkiksi puustoa, **istutetaan vastaava puusto takaisin kohteelle** tutkimusten päätyttyä. Myös syväkairauspaikoilta saatetaan joutua poistamaan yksittäisiä puita. Käsitellyillä metsätalousalueilla toteutettavien yksittäisten puiden poistoilla ei ole kuitenkaan merkitystä maisema-arvojen säilymisen kannalta. Aiheutetut puustovahingot korvataan maanomistajalle täysimääräisenä, tai kohteelle istutetaan menetettyä puustoa vastaava taimikko/taimet.

Kaivinkoneavusteisten tutkimusten tarvetta tai kohdentumista alueella ei voida vielä varmuudella tietää, sillä yhtiö ei ole tehnyt alueella alustavia maastokartoituksia tai esimerkiksi geofysiikan mittauksia lainkaan. Mikäli lupakauden edetessä tarvetta kaivinkoneavusteisille, kohdekohtaisille tutkimuksille ilmenee, laatii yhtiö tutkimusten toteuttamisesta ja sijoittumisesta yksityiskohtaisen **tutkimussuunnitelman** hyvissä ajoin ennen tutkimustoimien aloittamista, kuten malminetsintälupahakemuksessa on kuvattu. Yhtiö toimittaa suunnitelman mahdollisista kaivinkoneavusteisista tutkimuksista ja niiden kohdentumisesta hyväksyttäväksi lupaviranomaiselle (Tukes) ja Keski-Suomen ELY-keskukselle vähintään neljä (4) viikkoa ennen töiden aloittamista. Näin voidaan varmistua kohteen ja menetelmän yhteensoveltuvuudesta alueen maisema-arvojen suhteen, sekä määritellä tarkemmin mahdolliset väliaikaisetkin vaikutukset kohteeseen ja sen ympäristöön.



Kuva 14: Hakemusalue satelliittikuvassa

Pöly

Mikäli kaivinkoneavusteiset tutkimukset toteutetaan kuivalla, tuulisella kelillä on mahdollista, että maansiirtovaiheessa maa-aineksesta irtoavan pölyn leviämistä tapahtuu. Käytännössä maaperän poisto voidaan tehdä olosuhteissa, jolloin pölyvaikutukset voidaan ehkäistä kokonaan tai minimoida ne hyvin pieniksi. Kaivinkoneavusteisten ja hyvin pienipinta-alaisille kohteille toteutettavien tutkimusten osalta **tutkimukset kannattaa suorittaa sääolosuhteissa, joissa tuuli- ja ilmankosteus ovat optimaaliset**. Sateinen ja/tai tuuleton keli soveltuu hyvin maaperän poistoon tutkimuskohteelta. Kaivinkoneavusteisessa maanpintakerroksen poistossa on mahdollista tehdä myös **keinotekoisista kastelua**, jolloin vähäininkin pölyn leviäminen voidaan ehkäistä. Maansiirron jälkeen vähäininkin pölyäminen voidaan ehkäistä tarvittaessa peittämällä siirretty maa-ainekasa esimerkiksi pressulla. Mikäli lupakauden edetessä tarvetta kaivinkoneavusteisille, kohdekohtaisille tutkimuksille ilmenee, laatii yhtiö tutkimusten käytännön toteuttamisesta ja sijoittumisesta yksityiskohtaisen **tutkimussuunnitelman** hyvissä ajoin ennen tutkimustoimien aloittamista. Suunnitelmassa huomioidaan erikseen tutkimuksen toteuttamiseen soveltuva ajankohta ja muut merkitykselliset seikat.

Muut hakemuksessa esitetyt tutkimusmenetelmät eivät synnytä pölyä.

Muuta huomioitavaa

Malminetsintälupa oikeuttaa kulkemiseen myös 30 m hakemusalueen rajan ulkopuolisilla alueilla. Yhtiö ei hyödynnä tätä oikeutta Housuvuoren puoleisella raja-alueella, eikä hakemusalueen pohjoisosassa sijaitsevan luonnonsuojelualueen ympärillä. Tutkimusten toteuttamiseen liittyvä **kulkeminen tapahtuu Natura- ja ls-alueen läheisyydessä aina ainoastaan hakemusalueen sisäpuolisilla alueilla**. Hakemusalue ei muutoinkaan rajaudu Natura- ja ls-alueisiin suoraan, vaan sijaitsee lähimmillään 50 metrin etäisyydellä suojelualueiden rajoista.

Sulan maan aikana kairauksia ei voida toteuttaa käytännön syistä kosteilla alueilla esim. soisilla turvemailla lainkaan. Raskaan kaluston kuljettaminen muualle kuin kivennäismaille sulan maan aikana on turvallisuusriski. Tämä rajoittaa käytännössä myös kairauksille kesäaikana soveltuvien kohteiden valintaa alustavista geologisista tutkimuksista saatujen tulosten lisäksi.

Yhtiön on käynyt keskustelua Vatsa -hakemusalueelle suunnitelluista tutkimuksista Keski-Suomen ELY-keskuksen asiantuntijoiden lisäksi myös lupaviranomaisen (Tukes) kanssa. Tukes teki alueelle alkukesästä 2021 valvontakäynnin, jolla selvitti mm. suunniteltujen tutkimusten soveltuvuutta alueelle sekä alueen muuta maankäyttöä ja olosuhteita. Tukesin maastovalvontaraportti sekä valvontakäyntiin liittyvä sähköpostikeskustelu yhtiön ja lupaviranomaisen välillä on esitetty liitteissä 4a ja 4b.

Edellä kuvatuin menetelmin ja lievennystoimenpitein toimittaessa ei ole todennäköistä, että Putkilahden Natura 2000 -alueen suojeluperusteena oleville lajeille tai luontotyypeille aiheutuisi merkittäviä vaikutuksia malminetsinnän seurauksena. Yhtiö katsoo, että tarvetta LsL 65§:n mukaiselle Natura-arvioinnille ei ole.

Lähteet:

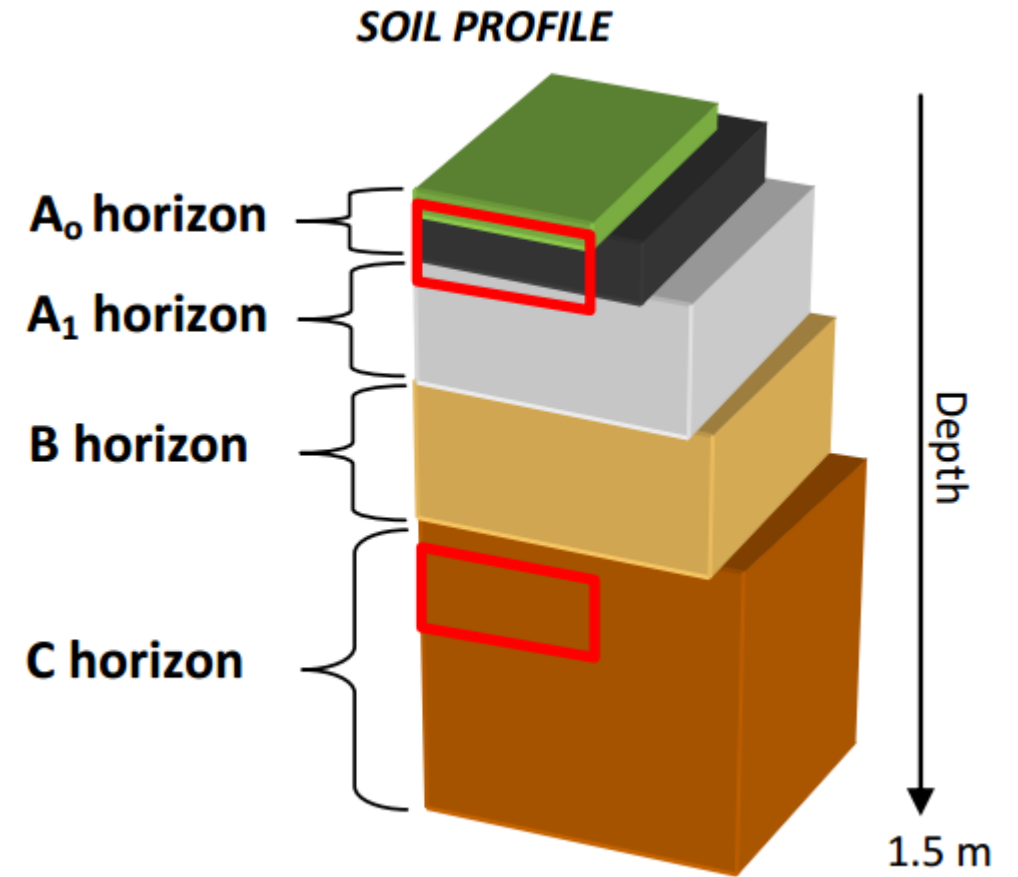
- European Commission. (2018). *Natura 2000 - Standard Data Form*. Retrieved from <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=FI0500038>
- Jyväskylän kaupunki. (2021). *Voimassa olevat yleiskaavat*. Retrieved from <https://www.jyvaskyla.fi/kaavoitus/yleiskaavoitus/voimassaolevat-yleiskaavat>
- Keski-Suomen ELY-keskus. (2019). *Putkilahti*. Retrieved from [https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Putkilahti\(5961\)](https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Putkilahti(5961))
- Keski-Suomen Liitto. (2021). *Keski-Suomen maakuntakaava*. Retrieved from <https://keskisuomi.fi/alueiden-kaytto-ja-saavutettavuus/maakuntakaavoitus/keski-suomen-maakuntakaava/>
- Niini & al. (1977). *Kallioperässä oleva pohjavesi*. Espoo: Geologinen tutkimuslaitos.
- Suomen Ympäristökeskus. (2021). *Karttapalvelut*. Retrieved from https://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Karttapalvelut
- SveMin. (2018). *Guidance on exploration*. Retrieved from https://www.svemin.se/?file_download&file=675

Pintanäytteenottomenetelmät

- Maaperänäytteenotto;
 - Ah
 - Moreeni
 - Moreeni – raskas mineraali
- Kivinäytteenotto
 - Vasaranäytteet
 - Uranäytteet

A-horisontti (Ah) näytteet

- “Eloperäinen näytteenotto”
- Heti kunnakerroksen alta,
~10-20 cm syvyydestä
- Sisältää eloperäistä materiaalia
sekoittuen mineraalimateriaaliin
- Keskimääräinen näytepaino 0.1 -0.5 kg



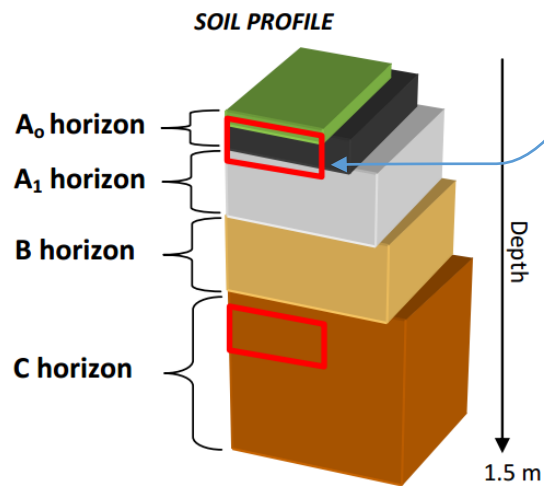
Ah-näytteenotto

1. Leikataan kunttakerroksen pinta lapiolla tai kuokalla



Ah-näytteenotto

2. Otetaan näyte puutarhalapiolla



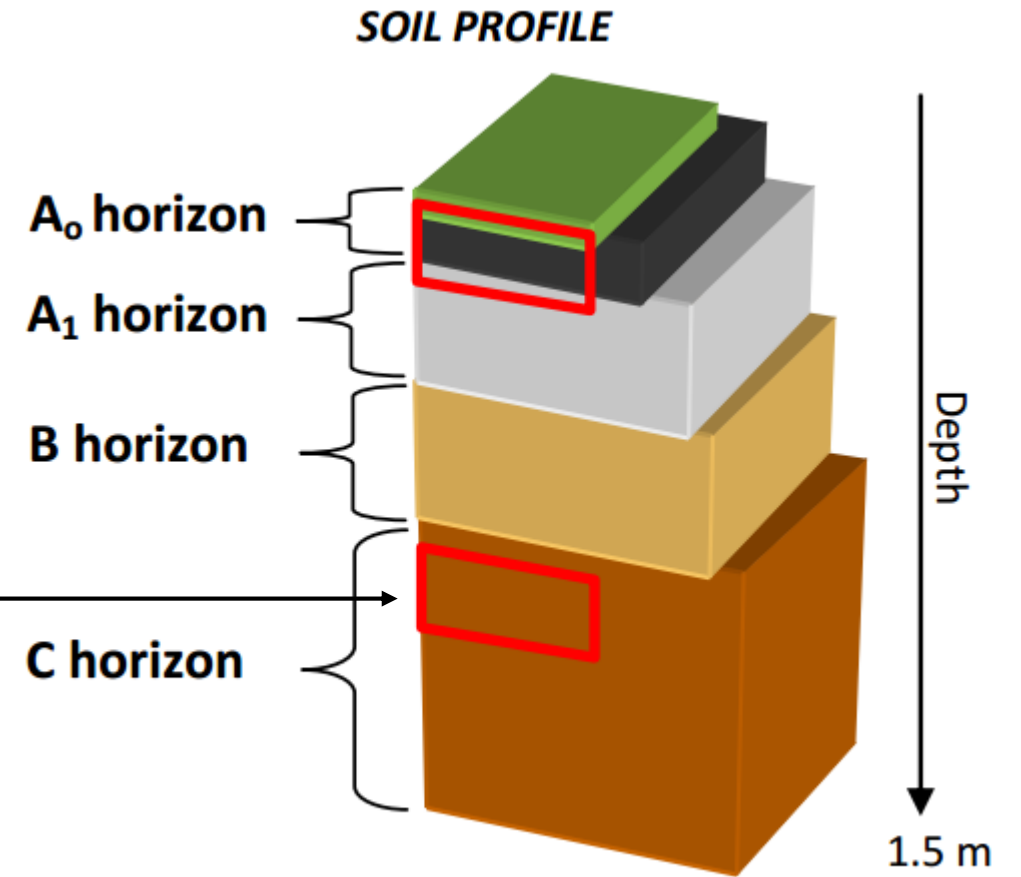
Ah-näytteenotto

3. Näyte pakataan
4. Näytteen koordinaatit tallennetaan
5. Kunttakerros siirretään takaisin näytteenottokohtaan
6. Näyte lähetetään laboratorioanalyysiin



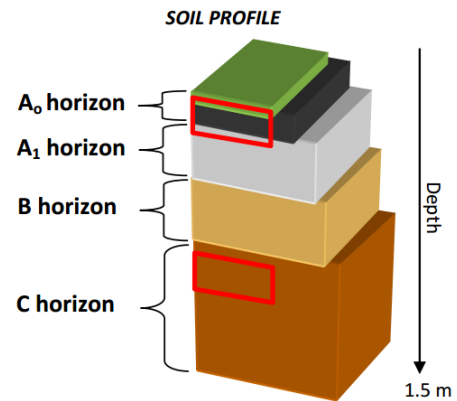
Moreeninäytteenotto

- Tunnetaan myös maaperänäytteenotona
- Otetaan moreenin pohjakerroksesta
 - C -horisontti
- Keskisyvyys vaihtelee ~ 30-80cm
- Keskimääräinen näytepaino 0.4-0.8 kg



Moreeninäytteenotto

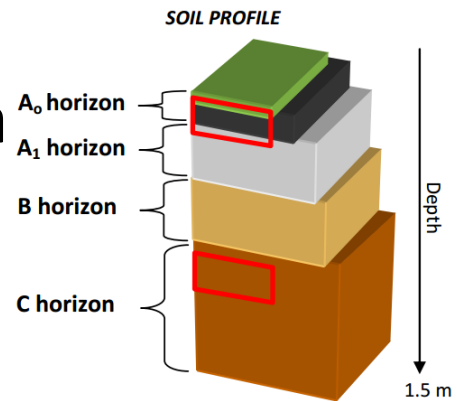
1. Pintakerros poistetaan lapiolla ja asetetaan sivuun
2. Kaivetaan kuoppa c-horisonttiin



Moreeninäytteenotto

3. Näyttekoko noin 1 litra

- Samanaikaisesti voidaan ottaa raskasmineraalinäyte, jonka näyttekoko on noin 5 litraa



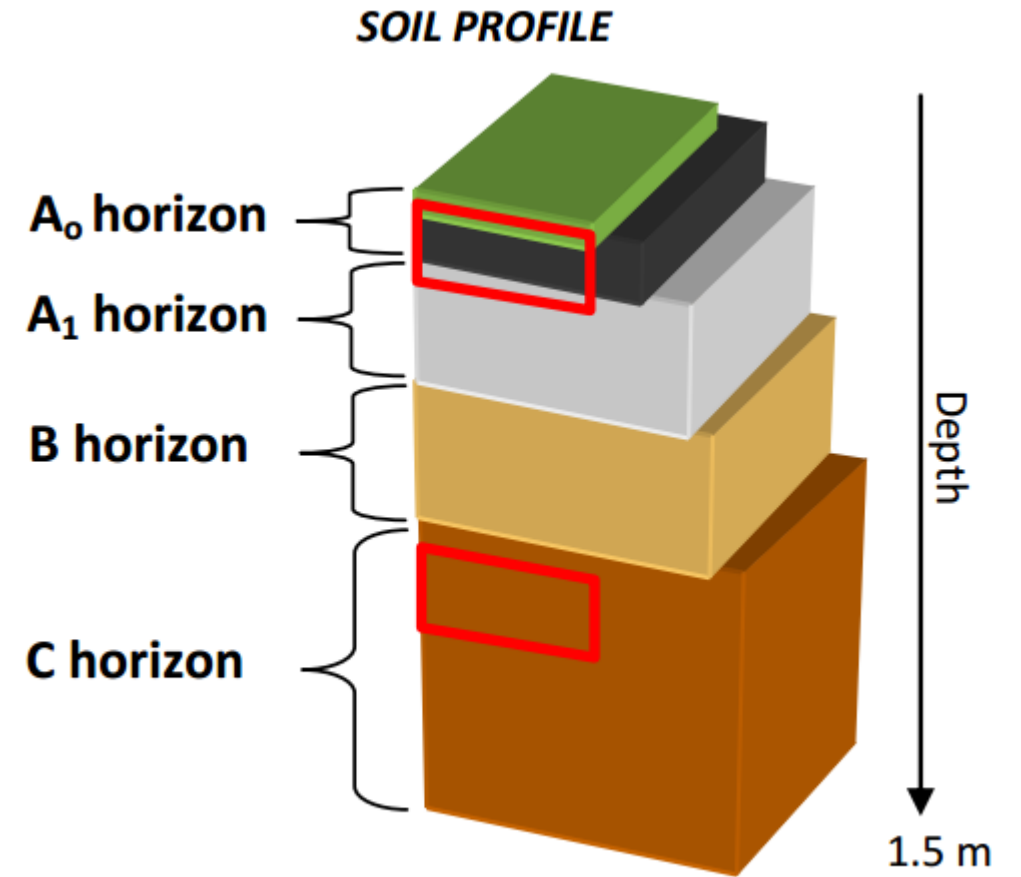
Moreeninäyttteenotto

4. Näytteenottopaikka täytetään ja kunnakerros asetetaan takaisin paikalleen



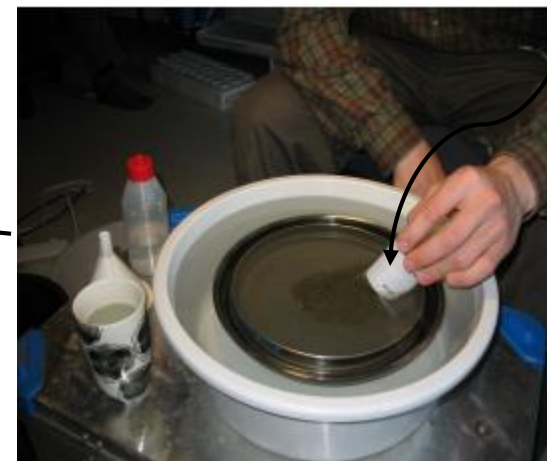
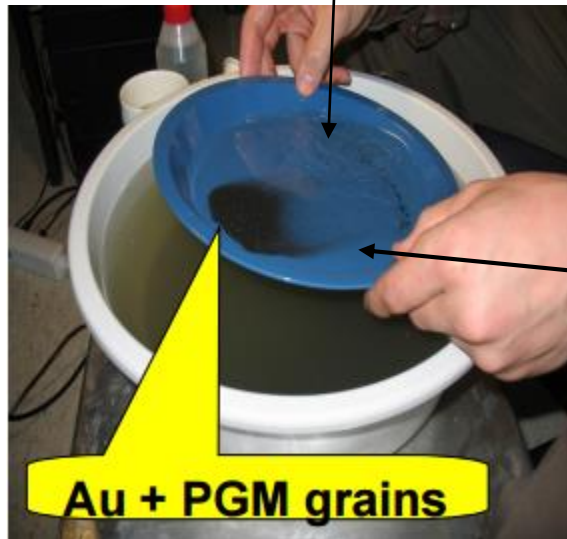
Raskasmineraalinäyte

- Samanlainen näytteenotto kuin moreeninäytteissä mutta näyte koko on suurempi
 - Näyte koko noin 5 litraa
- Otetaan moreeninäytteenoton yhteydessä tarvittaessa



Raskasmineraalinäyte

- Näyte rikastetaan
- Näyte huuhdotaan ja tutkitaan mikroskoopilla

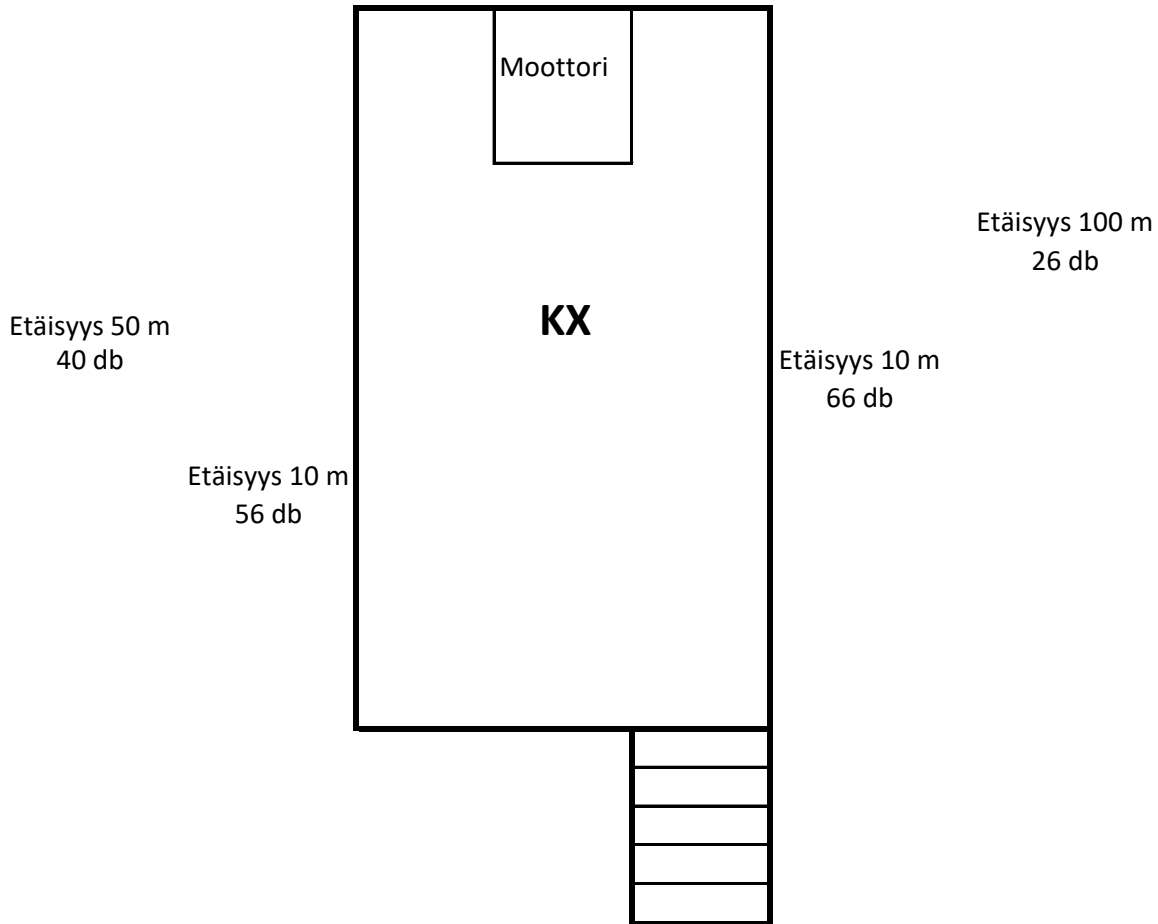


Melumittaus - syväkairausyksikkö

36 db etäisyys 50 m

Välissä kuusimetsää

80 db, etäisyys 2 m



Etäisyys 1 m
56 db

Aurikoinen poutasää
Tuuli noin 2 m/s
Lämpötila +5 astetta



Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Lausunto Mawson Oy:n malminetsintäluvahakemuksen (ML2015:0017 Vatsa) Natura-arvioinnin tarveharkinnasta

Keski-Suomen ELY-keskus edellytti Mawson Oy:ltä vähintään Natura-arvioinnin tarveharkintaa malminetsintäluvahakemuksesta (lupatunnus ML2015:0017) 14.2.2020 sekä Mawson Oy:n lisäselvityksen jälkeen. Hankealue sijoittuu Natura 2000 -verkoston kohteeseen Putkilahden (FI0900098) välittömään läheisyyteen. Aikaisemmissa lausunnoissa ELY-keskus näkemyksen mukaan vaikutukset mm. melun ja häiriön takia etenkin huuhkajaan, metsoon sekä pölyn takia kasvipeitteisiin silikaattikallioihin tulee arvioida.

Natura-arvioinnin tarveharkinnassa (23.6.2021) Mawson Oy kuvaa perusteellisesti yhtiön toimintaperiaatteet ja osin alkuperäisestä hakemuksesta korjatut malminetsintämenetelmät. Yhtiö arvioi menetelmien vaikutuksia Putkilahden Natura 2000 -alueen suojelun perusteena olevista luonnonarvoista huuhkajaan sekä metsoon, ja tuo ilmi kuinka mahdollisia pöly- ja malmisoijahaittoja hallitaan. Lisäksi yhtiö arvioi menetelmien vaikutuksia myös alueen muihin luontoarvoihin. Yhtiö esittää toimia luontovaikutusten lieventämiseksi suhteessa Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin sekä muihin etsintäalueen luontoarvoihin ja esittää arvionsa, ettei luonnonsuojelulain 65 §:n mukaiselle Natura-arvioinnille ole tarvetta.

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto

Hankealue sijoittuu Putkilahden Natura 2000 -alueen (FI0900098) välittömään läheisyyteen, Housuvuori osa-alueen itäpuolelle.

Luonnonsuojelulain 64 a §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

Luonnonsuojelulain 65 §:n 1 momentin mukaan, jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla

todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Ennen kuin lupa voidaan myöntää tai suunnitelma hyväksyä, on aina selvitettävä ensinnäkin se, onko todennäköistä, että hanke tai suunnitelma yksin tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa heikentää merkittävästi suojeluperustelajeja tai luontotyyppejä. Jos näin on, luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen on valvottava, että arviointi tehdään ja pyydettyä arvioinnista lausunnot luonnonsuojelulain 65 §:n 2 momentin mukaisesti.

Mawson Oy tuo esille useita uusia menettelytapoja, jotka tähtäävät Natura-alueen suojelun perusteena olevien luonnonarvojen heikentymisen estymiseen. Yhtiö kertoo luopuvansa kokonaan alkuperäisessä lupahakemuksessa mainituista ympäristövaikutuksiltaan suurimmista koelouhinnasta sekä RC-porauksesta. Jäljelle jäävät tutkimusmenetelmät ovat maastokartoitukset, geofysikaaliset mittaukset, koneellinen maaperänäytteenotto, syväkairaukset sekä kaivinkoneavusteiset tutkimuskaivannot ja -ojat.

Mikäli yhtiö katsoo tutkimuskaivantojen ja -ojien teon tulevan tarpeelliseksi, yhtiö laatii ELY-keskukselle hyväksyttäväksi erillisen tutkimussuunnitelman, jossa esitetään tutkimusten toteutustapa huomioon ottaen kohteen erityiset luontoarvot ja olosuhteet. Tällä toimella on tarkoitus ottaa huomioon myös mahdolliset pölyhaitat Natura-alueelle.

Pienoislennokin, -lentokoneen tai -helikopterin avulla toteutettavat geofysikaaliset lentomittaukset yhtiö ilmoittaa toteuttavansa vain lintujen soidin- ja pesintäajan (15.2.-31.7.) ulkopuolella.

Timanttisyväkairausten yhteydessä maanpinnalle nousevan kairaussoijan suhteen yhtiö esittää kattavasti käytettäviä soijanhallintamenetelmiä. Yhtiö ilmoittaa ottavansa soijan talteen aina toimittaessa 30 metriä lähempänä pienvesiä. Kaivinkoneavusteisen näytteenoton suhteen yhtiö ilmoittaa käyttävänsä 50 metrin suojavyöhykettä pienvesiin.

Melun suhteen yhtiö ilmoittaa liitteessä 3 mittaustuloksiin perustuvan melumallinnuksen syväkairauslaitteistosta. Laitteen vieressä 2 metrin etäisyydellä meluksi ilmoitetaan 80 desibeliä. 100 metrin etäisyydellä melu ilmoitetaan laskeneen 26 desibelin voimakkuudelle.

Yhtiö rajoittaa koneellisen näytteenoton Housuvuoren itä- ja pieneltä osin eteläpuolelle sijoittuvan yleisen autotien väliin jäävällä kaistaleella 15.2.-31.7. välisenä aikana. Tällä toimella pyritään estämään haitallisia vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena olevista lajeista etenkin huuhekajalle sekä metsolle. Laajennettu rajoitusalue ulottuu lähimmillään noin 150 metrin päähän Natura-alueen rajasta, ollen keskimäärin noin 250 metriä leveä.

Uhanalaisten kasvilajien suhteen yhtiö ilmoittaa käyttävänsä 20 metrin suojavyöhykettä kairausten ja koneellisen näytteen oton suhteen. ELY-keskus muistuttaa, että yhtiö ilmoittaa lisäselvityksessään ottavansa 20 metrin suojavyöhykkeellä huomioon kasvien lisäksi myös muut eläimet.

Yhtiö katsoo, että näiden menettelytapojen myötä on todennäköistä, ettei Putkilahden Natura 2000 -alueen suojelun perusteena oleville luontoarvoille aiheudu merkittäviä vaikutuksia, ja ettei luonnonsuojelulain 65§:n mukaiselle Natura-arvioinnille ole tarvetta.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hankkeen toimenpiteistä saadun selvityksen sekä yllä mainittujen uudistettujen menettelytapojen myötä suunnitellut malminetsintätoimet eivät todennäköisesti merkittävästi heikennä Putkilahden Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, eikä luonnonsuojelulain n 65 §:n tarkoittama Natura-arviointi ole tarpeen.

Tämä asiakirja KESELY/2262/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/2262/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Kujala Risto 22.07.2021 15:17

Esittelijä Junikka Jaakko 22.07.2021 15:17